

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k. (14), 1/2 évre 14 k. (7), 1/4 évre 7 k. (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér. (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Nagy politika.

Budapest, május 24.

(v.) Piripócsón kvaterkázás közben tárgyalják olyan hangon és olyan színvonalon a nagy politika kérdéseit, mint amilyen volt a hangja is, a színvonala is a magyar delegáció külügyi vitájának. Tisztelet a kevés kivételnek, de nagy általánosságban bizony vajmi gyengén festett ez a tárgyalás. Valamikor — úgy harminc esztendővel ezelőtt — az a divat járta nálunk, hogy parlamentünk tanácskozásaiba állandóan belejátszottak a nemzetközi politika szempontjai. Ami helyes is volt két okból. Először azért, mert amely törvényhozás ügyet sem vet a világkonstellációkra, az könnyen megy politikájával a falnak. S másodszer azért, mert ha a magyar parlament állandóan foglalkozik a külpolitikai kérdésekkel, ezzel nemcsak ellenőrzi, hanem rendszeresen befolyásolja is a közös külügyi hivatal működését. A nyolcvanas évek óta — a jó isten tudja, mért — egyszerre csak megszűnt ez a divat. A külügyek iránt való érdeklődés attól fogva már csak egy-egy interpelláció alakjában jelentkezett. Aztán ezeknek is egyre gyérült a száma s utóbb az egész érdeklődés totaliter elapadt. Hogy Magyarországon kívül is van világ s hogy e nagy világ eseményei ellenállhatatlan erővel hatnak a magyar nemzet sorsára is, ez a magyar közvéleménynek s még a parlamentnek is immár csak egyszer évenkénti az eszébe: a delegációk évadján. A többi tizenegy hónapján az esztendőnek a magyar glóbusra szorítok politikai közéletünk szemhatára. Ilyenformán elenyevdett bennünk a külpolitikai érzék, közéletünknek eltompult a fogékonysága a világpolitika problémái iránt

s ez magyarázza meg a delegacionális tárgyalások színvonalának erős hanyatlását.

A kvaterka-színvonalról tehát kevésbé fehetnek a mai külügyi vita szónokai; ők inkább csak tünetei egy sajnálatos és rendkívül káros sorvadási folyamatnak. Ebből a vádból az oroszlanrész az ellenzéki szónokoknak jut, mert jobbára ők voltak azok, akik egyetemes bírálat alá fogták a monárkia külügyi politikáját. A többség sorából az egyetlen Berzeviczy Albert volt az, aki európai felfogással az európai horizon közepére helyezkedve, talpraesett kritikát mondott Goluchowski politikai tartalma és iránya felől; a többség többi szónokai csupán egyes közjogi részletkérdéseket öleltek fel, de tartózkodtak a nagy szempontok széles keretben való tárgyalásától. Így hát a szabadelvűpártot inkább csak mulasztási hiba terheli; a felületesség, az izléstelenség s a kicsinyesség vétkében a kisebbség szónokai találtak bünyösöknek. Az összbenyomás pedig az, hogy a feltűnő dekadenciának valamelyes módon határt kell szabni. Ha a magyar nemzet külpolitikai érdeklődése ilyen mértékben hanyatlak tovább, akkor a vége csakis a magyar politika nemzetközi tekintélyének tökéletes elzülése lehet.

A mai vitát nevezetessé, nemzetközi érdekességüvé csupán egyetlen felszólalás tette: az, amelyben Széll Kálmán miniszterelnök az elhangzott bírálatokat reaszummálta s még tőle is meglepő jártassággal, biztossággal és tapintattal kelt védelmére a monárkia külügyi politikájának. Ez a beszéd élénk kommentárokat fog kiváltani egész Európa sajtójából. Férhas hangja, minden diszkreció mellett is erőteljes állásfoglalása és ragyogó dialektikája feltűnést fog mindenütt keltetni.

Az Ugron-párt és a néppárt kritikája a legapróbb árnyalatokig egybehangzó volt. Mind a két tábor rendkívül hűvösen kezelte a hármasszövetséget, mindkettejük támadásának fulánkja a német birodalom ellen irányult s mind a ketten a közép-európai békeügyletét ajánlották. Lehetetlen fel nem ismerni ezen a felfogáson a klerikális zamatot. A protestáns Németország cserbenhagyása s a pápa világi hatalmának romjain felépült egységes Olaszország mellől való elkanyarodás — ez a gondolat csakis az ultramontan boszorkánykonyhán képződhetett. Hát a Széll Kálmán beszéde alaposan keresztülgázolt a klerikális bírálatok egész okfejtésén. Ez érvláncnak egyik szeme az volt, hogy a hármasszövetség okozta pénzügyi terheket az ország immár nem bírja többé elviselni. Ezt az argumentumot halomra dönti az igazság leghalkabb lehelle is. Hiszen azt a vak is látja, hogy Németországgal és Olaszországgal egyazon szövetséges táborban kisebb mértékben kell felfegyverkezni, mint ha e szövetségből kikapcsolódva tisztán a magunk erejére volnánk utalva. S ha igaz, hogy a fegyveres béke terheit már így is alig tudjuk elviselni, feltétlenül még igazabb az, hogy szövetségesek nélkül, elszigetelt állapotban akkora mértékű hadi készülődéseket kellett volna tennünk, amelyeknek pénzügyi terhei alatt már rég összeroskadtunk volna. A másik klerikális érv az volt, hogy minek a hármasszövetség, mikor e monárkiának a nyugaton semmi keresni valója nincs, a keletre nézve pedig Oroszországgal amúgy is megegyeztünk. Hát ez az argumentum még amannál is gyöngébb lábón áll. Mert vajjon megállapodott-e volna velünk a cári birodalom a Balkánfélsziget statusquojára nézve, ha

TARCA.

UJ VILÁG.

— Történelmi regény. —

Irta: JÓKAI MÓR.

Urak harca.

Az apokalipszis rémesodái között a legdühösebb szörnyeteg a megsértett férfi-hiúság. Ez vitte a hátán Tihamért.

Minden fellázított indulat kiengesztelhető, ez az egy soha.

A megsértett becsület nem fáj úgy, mint a kinevettetés.

Ez a Dejanira-köntös, mely Herakleszt agyonkinozta.

Minden embernek kétféle esze van: egy jobbik esze, meg egy rosszabbik esze. Magától függ, hogy melyikre hallgasson.

A jobbik esze azt suttogta Tihamérnak: „Mit haragszol? Hogy tévedésből rálatáltál az igazi boldogságra? Meglelted a paradicsomot? A tied az. Nem kell a birtokáért vétközned, magadat tönkretenned. A szírién kinevetted, a hitves boldoggá tett. Most add te vissza a nevetést s tartsd meg a boldogságot. Mikor a mennyet birhatod, mit keresed az üdvöt a pokolban? Foglald el az édent minden gyönyöreivel s te kergesd ki a paradicsomból a sátánt, a kigyót.“

Hanem a rosszabbik ész mást fröccsentett a lelkébe, az méreg volt: „esuffá tettek, bolondá

tartottak! Ellopták a karjaid közül az eliziumi tündért s helyébe csempészték a mindennapi nőt, aki a tied régen és minden órában a tied. Arra vesztegetted az őrzőgecsid vulkán-tüzeit. Ha másval csalt volna meg a feleséged, lett volna az a legaljasabb ripók, még megbocsáthatnád neki, de hogy saját magaddal csalt meg, az kiengesztelhetetlen csufság.“

A kétféle „én“ szava közül ki választ? Az a kicsiny kisimokból, idegekből és erekből összecsomósult hústömeg, akit úgy hívnak, hogy „sziv.“

Ha ennek a kis életműszernek a működése normális, akkor a jobbik ész tanácsa vezet; ha nem, akkor a másiké.

Nem! Nem! A sértett hiúság nem hagy magával alkudni.

A neveltségessé létel megtorlást követel.

Hát hiszen urak, gavallérok között megvan annak a módja. Lovagias elégtétel.

Csakhogy ahhoz okvetlenül megkívántatik, kiegészítő tényezőül — egy szembeálló ellenfél.

Az ám! Honnan vegye azt az ember?

Valaki: egy ismeretlen X okvetlenül lapang a cselszövény háttérében; az, aki az egész csalafintaságot tervezte, nyélbe sütötte; — de ki volt az?

Aki Natáliának az egyetértését a táncosnóval közvetítette.

Ezt legegyszerűbben megkérdezhetné a feleségétől. Csakhogy az nem fogja a valót elárulni. Aztán meg nem akar többé találkozni Natáliával. Gyűlöli a nejét. Megveti. Sohasem fog hozzászólni többet. Ezt mind így diktálja neki az a rosszabbik ész.

Futott még aznap délelőtt Bécsbe.

Legelőször is az ékszerészt rohanta meg: Ki volt az, aki a gyémánt-szolitéres gyűrűt felvásárolta? Az hűségesen megfelelt rá: egy középkori asszony, akinek személyleírása egészen ráillett Lucile kisasszony mamájára. Az fizette ki a gyűrű árát.

Itt tehát zátonyra jutott a tudakozódás.

Hogy találjon a maga emberére?

Az okvetlenül a klub tagjai közül való.

Miről ismerjen rá?

Talán játékközben?

Ha a játszótársak valamelyike példálózni talál — a szerencséjére. Akkor ez a démona a cselszövénynek! Akkor ennek a szemeközé vágni az egész játék kártyát.

Nem, ez nem jó. Ezért kiballotlálják a klubból, kizárják a turfról.

Aztán meg nem lehet a lovagias rencontre-re szolgáló ürügyet elmondani.

Asszonyért lehet párbajozni. A saját feleségért, vagy a máséért.

Szeretőért is lehet. Táncosnóért is. De ebben az esetben éppen az a fájó kelés, hogy az a hírhedt táncosnó nem volt az ő szeretője. Azt, ami fáj, jobb elhallgatni.

Ejh, azt a játék kártyát magasabb bosszura is lehet felhasználni.

Itt kínálkozik az igazi uri harc. A zárt szobában, a zöld asztal mellett. Életre-halálra. A végkiáltásig.

Ebben a harcban nem kötnek békét, nem osztanak kegyelmet. Az ellenfélnek el kell pusztulnia. Hidegvérrel vágják el a torkát, huzzák le a bőrt.

keleti érdekszféránk zavartalanlásának megőrzésére nem állnak rendelkezésünkre a német és az olasz fegyverek is? Hiszen menni igazabb, hogy a nyugaton nincs mit keresnünk, annál biztosabban vehette az orosz diplomácia, hogy velünk és a mi révünkön szövetségeseinkkel csakis a keleti kérdés miatt juthat összeállításra. S hogy 1897-ben Oroszország velünk a Balkánfélsziget egyensúlyi tárgyában megállapodásra lépett, erre komoly indító oka igazán csak az az egy lehetett, hogy holmi kicsinyes balkáni surlódások miatt nem lenne érdemes három nagyhatalom együttes haderejével szembeállnia. S amilyen igaz ez, épp oly tagadhatatlan az is, hogy amely percben a mi monárkiánk kivonulna a hármasszövetségből, ugyanabban a pillanatban Oroszország is széttépné azt a darab papírot, amelyre az 1897-iki egyezmény van rákötve.

A klerikális kifogások harmadika az volt, hogy a politikai szövetség fabrikát sem ér, ha a német birodalom és Olaszország nem nyújt ellenértékű megfelelő gazdasági előnyöket. Hát erre is fényesen felelt meg Széll Kálmán, midőn azt kérdezte, hogy vajjon a nehéz viszonyok közt husz éven át sikeresen megőrzött békének nincs-e gazdasági értéke is? Ha a hármasszövetség értékét gazdasági szempontokkal mérjük, szabad-e figyelmen kívül hagyni azokat a helyrehozhatatlan, milliárdokba menő rombolásokat, amelyek a modern fegyverekkel vívott háború nyomában járnak? Még az ellenzék sem tagadhatja, hogy az utolsó két évtized során több ízben támadt Európában akkora politikai feszültség, amely elkerülhetlenné tette volna a háborút, ha a hármasszövetség roppant haderejének sulya modern Brennus-kard gyanánt nem hull az elhatározások mérlegének másik serpenyőjébe. A hadi készülődések nehéz milliókba kerülnek ugyan; de az elmaradt háborúk milliárdnyi veszteségek elmaradását jelentik. Ha már gazdasági szempontokkal mérjük e politika értékét, akkor csak tessék beismerni, hogy üzleti szempontból is tökéletesen bevált a középeurópai béke.

Volt aztán Széll Kálmán beszédében egy rész, amely valóságos remeke volt a diplomáciai finomságnak és ügyességnek. Azt a részt gondoljuk, amelyben látszólag Hollóval

és Rakovszkyval polemizálva határozott és méltóságos feleletet adott gróf Bülow kancellárnak ama beszédére, amely szerint a hármasszövetségre Németországnak ez idő szerint nincs akkora szüksége, mint régebben volt. Széll Kálmán nemcsak megvédte, hanem meg is korrigálta a gróf Bülow nyilatkozatát. Más kérdés a szükség kérdése és más az érték kérdése. Olyas dologra, amelyet tartósan bírunk, nincs mindig egyformán szükségünk. Az egészséges embernek például a legcsalhatatlanabb gyógyszerre sincs szüksége; de bezeg megbecsüli ezt a medicinát, míhelt baja támad. Hát így van Németországi a hármasszövetséggel. Ma nem fenyegeti bonyodalom, tehát ma kevesebb szüksége van a szövetségre, mint volt abban a komor időben, a mikor e szövetséget kötötte. Mi is könnyebben meglennénk ma Németország nélkül, mint ezelőtt húsz esztendővel. De a kérdés nem ez, mert itt csak a szövetség értékéről lehet komolyan szó. A szövetség értéke pedig egyáltalán nem csökkent, mert nem csökkent a béke értéke sem. A mi monárkiánknak a szövetség egy fikarcnyival sem ér többet, mint a német birodalomnak; az igaz, hogy kevesebbet sem. Németország is, mi is a békét akarjuk, még pedig az európai egyensúlyon alapuló békét. Ennek pedig a hármasszövetség a leghatásosabb garanciája. Ezt az oktatást adta ma Széll Kálmán Hollónak és Rakovszkynak s ezzel egyben választott a gróf Bülow beszédére is. Beszédében pompásan érvényesült a szövetségeseink iránt való lojalitás mellett a monárkia nagyhatalmi önérvényesítője is. Gróf Goluchowski e beszéd után meleg kézzorítást váltott Széll Kálmánnal. Tehát szinte tündető módon mutatta ki szolidaritását a magyar miniszterelnök okfejtésével. Ez a kézzorítás volt a magyar delegáció külügyi vitájának igazi csattanója.

Magyar delegáció.

Budapest, május 24.

Erősen megcsappant érdeklődés mellett látott ma hozzá a magyar delegáció a külügyi vita folytatásához. A főrendiház tágas üléstermében szinte elveszett az a néhány delegátus, aki az ülés elejére eljött. A közös kormány tagjai és szakreferensei szinte többen voltak.

Az első szó ma Rakovszky István volt, aki

— Mi oka lehet erre?

— Azt nem mondhatom el, mert becsület-bíróság títka.

— Nem értem. Becsületbíróság előtt csak férfiak ügye szokott tárgyalatni s azt nővel nem szabad közölni.

— Van rá eset. Majd megtudod tőle magától. Én most menekülök innen a villásreggeli után. Nem akarok vele találkozni.

Ez is valami! Egy viveur, aki egy beautée elől menekül. (Folytatása következik.)

Mi a lélek?

Eppen a lélekről beszéltek.

Szólt a pap:

— Mi hát a lélek?

Valami szent, elérhetetlen,

Mi a sugaras menybe reppen,

Ha szentül éltünk idelenn

A bűnös földi téreken.

A lélek? Oh nem más, csak eszme,

Holtunk után az őrbe veszte

Felszáll az Úrnak számolyáig,

Hol öröklött fény világlik

S dicső angyalkar énekelget

Az atyáisten jobbja mellett.

De ha vétkeztünk, bűnben éltünk,

Nem a menyország lesz a részünk,

De a pokol!

mintha azzal is dokumentálni kívánná ellenzéki vezéri minőségét, hogy a gróf Zichy Nándor helyén beszél. Interpellációt intézett a külügyminiszterhez, egész sor kérdést adva fel a hármasszövetség dolgában.

A külügyi költségvetéshez Papp Géza szót elszónak, néhány közjogi sérelem orvoslását követelve a külföldi képviselőben és sürgetve, hogy a külföldön levő képviselőink közgazdasági érdekeink iránt fokozottabb érzéket tanúsítsanak.

Okolicsányi László és Kristóffy József kisebb igényű felszólalásai után Hódossy Imre mondott általános figyelemmel hallgatott, hosszabb beszédet, amelyben a hármasszövetségi meleg védelme mellett egy sor nemzeti követelést is kifejezésre juttatott a külügyi kormányfővel szemben. Fejtégetéseinek ezek a részei egyetemes tetszést váltottak ki az időközben meglehetősen felszaporított auditoriumból.

Rakovszky István másodsor is felszólalt, ismételve egy részét annak, amit már interpelláció formájában elmondott s igen keveset mondva olyat, amit máskor, más formában el nem mondott.

A meglehetősen kimerült érdeklődés egyszerre felfrissült, mikor Széll Kálmán miniszterelnök állott fel szólásra, hogy elmondja egyikét azoknak a beszédeknek, amelyek az inspiráció legszerencsésebb pillanataiban születtek meg. Ez a beszéd a polémia formájába öltöztetett mesterműve volt a parlamenti ékeszólásnak, igazi mintája annak, hogyan kell teljes határozottsággal, teljes őszinteséggel kezelni olyan kérdéseket, amelyeknek tárgyalásánál minden szónak megvan a maga jelentősége. A mostani külügyi vitának előreláthatóan sokáig emlékezetes momentumuma marad ez a beszéd, amelynek a hatása egyszerűen elementáris volt.

Az ülés végén Mérey Kajetan ur, a külügyminisztérium magyar osztályfőnöke felelt Rakovszky interpellációjára, olyan kraxelhuberes magyarsággal, hogy ahhoz képest a Rakovszky nyelvezete tiszta, alföldi beszéd.

A magyar delegáció ülése május 24-én.

— Kezdeté délelőtt 11 órakor. —

Elnök: Gróf Anárássy Gyula.

A kormány részéről jelen vannak: Gróf Goluchowski, Kállay Béni Span, Széll Kálmán, gróf Sechenyi Gyula, báró Fejérváry Géza.

A napirend előtt

Rakovszky István interpellációt intéz a külügyminiszterhez. Kifejti, hogy a lapok közlése szerint

A lelkünk oda bujdosol,
Örökké küzdve, hajtna, úzve
Jut fájdalom gyehenna-tűzre,
Hol bűnös lelkek tábor
Nem tisztulhat meg, nem, soha!

Szólt a kalmár:

— Mi a lélek?

Tudom, hogy örökké nem élek,
Azért munkában robotolva
Gazdagságot gyűjtök halomba
S ha egykor majd szemem lezárom.
Gazdag marad fiam, leányom.
Az én munkámnak ragyogása
Száll fénylőn késő unokákra.
A munkám nem való hiába:
Él majd a lelkem kincsre válva.

Szólt a költő:

— Mi a lélek?

Ha majd a sírban elenyészek,
A dal talán túlélhet engem,
Mi most itt forrong a szívemben,
De hűlt osillagnak lesz a fénye
S elszállva, el a messzeségbe
Nem tudja, nem is sejtí majd,
Hogy a láng bennem már kihalt.
Ha többé nem kering a vérem,
A vágyakat, a kint nem érzem,
Ha majd szerelmek, szenvedélyek,
Ábrándok, álmok véget érnek

ÚJ IDŐK.

Herczeg Ferenc lapja valóságos album-füzettel indult meg az új negyedben. Közleményeinek a gazdagsága, képeinek a szépsége révén a legnagyobb külföldi képes lapokkal kiállja a versenyt. Januárban pompás, nagyméretű, keretbe való két színes képet ad teljesen díjtalanul előfizetőinek. A magyar háznak magyar művészi disze lesz ez a gyönyörű reprodukció. Az Új Idők előfizetési ára negyedévre 4 korona.

Előfizetheti postautalványon a kiadóhivatalnál Budapesten, Andrassy-ut 10. — Mutatványszámot kérésre szívesen küldünk.

Bülow és Prinetti már megállapodásra jutottak a hármasszövetségre vonatkozólag és Prinetti már kijelentette, hogy e megállapodások keretén belül Olaszország érdekei teljes mértékben érvényesültek, bár sem Németországban, sem a monarchiában még nem készült el a vámtarifa. Tudni óhajtáná, hogy milyen mértékben lesznek megvéve a mi érdekeink.

Interpellációja így szól:

1. Valóságban alapul-e azon, az újságokban terjesztett hír, hogy gróf Bülow német birodalmi kancellár és Prinetti olasz külügyminiszter között velencei találkozásuk alkalmával a hármasszövetségre nézve végleges megállapodások történtek?

2. Valóságban alapul-e az, hogy a feltételek között a most érvényben levő olasz kereskedelmi szerződés változtatlan fenntartása kikötött, különösen az u. n. borlakozásra továbbra is érvényben marad?

3. Kész-e a külügyminiszter a hármasszövetség-szövegét közzéadni?

Ila nem:

4. Mi az oka, hogy ezen csak a béke érdekében kötött szerződést nem hozza nyilvánosságra.

5. Valóságban alapulnak-e azon hírek, melyek azt hirdetik, hogy a monarchia és Olaszország között tárgyalások folynak Albánia esetleges megszállására vagy az érdekszférák határainak megállapítására nézve?

Elnök: A közös külügyminiszter ur később fog válaszolni.

(A külügyi költségvetés.)

Papp Géza: A hármasszövetség védi, melyben a béke hatalmas biztosítékát látja. Abban a nézetben van, hogy közterheink oly nagyok, hogy azokat csak a legvégső szükségben lehet növelni. Az új hadügyi kiadások feltételül szükségesek haroképesség szempontjából s ezért megszavazza a költségvetést. Elvileg helyesnek tartja, hogy egyes államok politikai szövetséget köneik a gazdasági érdekek teljes mellőzésével, de a gyakorlatban ez keresztül nem vihető. A gyakorlatban a politikai érdekeket a gazdasági érdekekkel harmóniába kell hozni. Néhány méltányos kérést akar a külügyminiszterhez intézni. Egyenlőségűt kér külügyi képviselőitől, hogy Magyarország önállóan a nemzetközi érintkezésekben jobban kimorborítsák, hadd tudják meg végre a külföldön, hogy ez a két állam teljesen egyenlő, önálló. Jelentést kíván a külügyminiszteremtől a jövő delegáció elé, hogy vajon nem lehetne-e egységessé s egyenlővé tenni a konzuli és diplomáciai képesítést. Mert ma a konzulok, kik nagyobb szellemi képesítéssel bírnak, rendszeren alá vannak rendelve a kisebb szellemi képesítéssel bíró diplomáciai képviselőnek. Helytelenül, hogy a diplomáciai vizsgálatra való beosztás nincs alkalmazva a magyar egyetemi tanrendhez. Ennek szabályozását kéri s követeli, hogy egy diplomáciai vizsga, mint az attasé vizsga tárgyal közé vettékkel fel kötelező tantárgynak a magyar nyelv. Szükségesnek tartja a külügyminiszterumban egy magyar osztály felállítását. Külügyi képviselőitől azoknak a magyar állampolgároknak, akik csak magyarul tudnak, magyarul adják meg a felvilágosításokat. A költségvetést elfogadja.

Kristóffy József kereskedelem-forgalmi érdekeinket hangsúlyozza. A konstantinápolyi piacon a mi kereskedelmi és forgalmi érdekeink ottani képviselőink

részéről nem részesülnek abban a hathatós támogatásban és erőfeszítésben, amely ezeknek az érdekeknek az érvényesülésénél mulhatatlan előfeltétel. Magyarország hosszú idő óta különböző nevezetes forgalmi összeköttetésben állott a konstantinápolyi piacon és most egyszerre arra ébredünk, hogy ebbeli összeköttetésünk napról-napra egymásután elszakadnak. Elszakadnak pedig a többi külföldi nagykövét, a nagyhatalmak ottani képviselőinek erőfeszítés közbenjárása és közreműködésénél fogva. Az illetők ugyanis minden követ megmozdítanak arra nézve, hogy benntünket a piacokon visszaszorítsanak és ennek folytán állott elő az, hogy ma már bennünket a konstantinápolyi piacon kereskedelmi, ipari és mezőgazdasági cikkeket tekintetében lépten-nyomon visszaszorítanak és elveszítjük azokat a helyeket, amelyeken eddig kereskedelmi, mezőgazdasági és ipari cikkeinket elhelyezni bírtuk. Felelősi kövitelemünk kérdését. Hosszu időn keresztül a török kormány a török hadsereg részére csaknem kizárólag magyar lovakat vásárolt, amelyek révén alidő óta délmagyarországi tenyésztőink jelentékeny értékekhez és összegekhez jutottak. Most a török kormány egyszerűen bojkottálja a magyar lovakat a török hadseregből, egyszerűen azért, mert az ottani orosz nagykövét mindent megtett erre nézve, nem restelt személyesen is eljárni, magánál a padisánál is közbevetette magát és így sikerült kivívnia azt, hogy a magyar lókereskedőkkel a török kormány az összeköttetés megszakított, a magyar lovakat bojkottálta, úgy, hogy a lókvitelemünk Törökországba csaknem teljesen, a török hadseregére nézve pedig teljesen megszűnt. Lókereskedőink, hogy az összeköttetés jobb időm révenben fenntartsák, kénytelenek orosz lovakat vásárolni és azokat adják el a török kormánynak. Épp oly szomorúan állunk liszkivitelemünk kérdésében, talán még szomorúbban. Az is nagy baj, hogy a mi kereskedelmi tudósítónk a konstantinápolyi piacon nem foglal el oly pozíciót, amely hivatásának és feladatának teljesítésére mulhatatlanul szükséges volna. Bizalommal viseljük a külügyminiszter iránt s a költségvetést megszavazza.

Hódossy Imre: A hármasszövetség szövegét nem ismerjük, de 20 éves tapasztalásból már tudjuk, mi a hatása ennek a szövetségnek. A hatás: a béke habóritatlan fenntartása Európában és a biztonság fokozottabb érzete volt. Evtizedek óta már annyira megszoktuk a békét, hogy annak értékét szinte méltányolni sem tudjuk.

Az az ellenvetés, hogy hadiszervezetünk német jellege a hármasszövetségnek volna következménye, alaptalan. Hiszen hadiszervezetünknek e jellege, sajnos, megvolt még mielőtt a hármasszövetség megkötött volna.

Hadi szervezetünknek német jellege nem a hármasszövetségnek következménye, hanem megrögzött ösdi előlételenek születte, mely előlételt még alighanem igen drága haditapasztalásokkal fogunk megfizetni, hogy azután belőle úgy, mint sok más előlételtől, szintén kiabranduljunk. Nézete szerint a hármasszövetség most is szükséges. Az is bizonyítja a hármasszövetség hasznosságát, hogy Oroszországgal, mely békés viszonyba jutottunk. Ha a hármasszövetség megszűnnék megint abba a helyzetbe juthatnánk Oroszországgal szemben, mint amilyen szükségessé tette annak idején a hármasszövetséget. A gazdasági érdekek is megóvhatók lesznek e szövetségen belül, mert politikai szövetség és gazdasági háború egymást kizárják.

A külügyi albizottság jelentésének egy pontja

akként szól, hogy külföldi képviselőinknél azoknak közös, tehát magyar jellege is úgy a külső jelvényekben, mint az összes hivatalos ügyvitelben teljes egyenlőséggel érvényre jusson. Ez az, ami odavág, hogy a 67-iki kiegyezés ez irányban is a maga valódi természetének megfelelően, a paritás alapján végre-hajtassek. Tudvalevő, hogy az 1867: XII. törvény-cikk roppant részletességgel és lelkiismeretes pontossággal határozta meg mind azt, hogy mi közöségi köztünk és Ausztria közt. Felsorolja külön, hogy mely ügyek azok, amelyek közöségek. Felsorolja pontosan és egyenkint taxatív, hogy melyek azok az ügyek, amelyek egyenlő elvek szerint intézendők el, pl. a védelmi szervezet; külön pontosan és részletesen, taxatív sorolja fel végre azt is, hogy melyek azon ügyek, amelyek közös egyetértéssel intézethetnek el, habár különben semmiféle közösség ezekre nézve kötelezőleg fenn nem áll, amilyenek például a vám-és kereskedelmi ügyek; de ebben a törvényben hiába fogja valaki keresni azt, hogy a cimer vagy valamely cimer vagy valamely lobogó vagy valamely zászló köztünk és Ausztria közt közös volna vagy közös lehetne. (Ugy van! balról.) Ilyet nem idez föl e törvényben senki. (Ugy van! balról.)

Állván ez így: hogy mi a mi állami cimerünk és mi a mi állami lobogónk, arra nézve áll a mi törvényünk, az 1848: XXI. t.-c. amely így szól: „A nemzeti színről és az ország cimeréről. 1. §. A nemzeti szín és az ország cimere ősi jogába visszahárítatik. 2. §. Emlőfogva a háromszínű rózsá polgári jelképére újra felvételét, egyszersmind megállapítatik — már most is az, ami megállapítatik — „hogy minden középületnek, közműveteknek, minden nyilvános ünnepek alkalmával és minden magyar hajókon a nemzeti lobogó és az ország cimere használtassék.“ (Helyeslés balról.)

Követeljük tehát ennek a törvénynek a végrehajtását, hogy minden középületen, tehát a mi külügyi képviselőitőlnek a közös épületein is Ausztriának cimere mellett a mi cimerünk is és Ausztriának lobogója mellett a mi lobogónk is oda tűzessék. (Helyeslés balról.) Hogy honnét származott ezután mindezek mellett annak a közös jelvénynek a közös cimernek az eszméje, az igazán érdekes. 1878-ban megrajzoltatott a vám-és kereskedelmi szövetség köztünk és Ausztria közt és akkor meg lett mondva hogy az osztrák-magyar bank szintén Ausztriának és Magyarországnak közös jegybankja lesz és hogy külsőleg is kifejezésre kell jutnia ennek a banknál a Magyarország és Ausztria közötti paritásnak. Meg volt mondva, hogy ő tartozik magyarul és németül nyomtatni az ő jegyeit és ez lett neki utasításul adva.

Midőn azonban a bank a maga saját diligenciájából megalkotta a maga statutumát, fölveté azokba egy passzust, amelyet akkor alig volt valaki észre, amelyben azt mondja, hogy a bankjegyek ki fognak állítani magyar és német nyelven és el fognak láttatni az osztrák-magyar monarchia közös cimeréről. A törvény 1879-ben alkottott meg és az a banknak statumát helybenhagyta. Mikor azután ezt a bank végre akarta hajtani, arra a följedezére jutott, hogy olyasvalamit vet fel alapszabályaiba, ami nem hajtható végre, mert nem létezik. Nagy volt a zavarodás, hogy már most mi történjék. A bank erre kijelentette a kormánynak, hogy statumata törvény által jóvá van hagyva. A statutumot bizonyára alig olvasta el valaki. Végre úgy segítettek a dolgot, hogy

Utazás a rossz cipőcske körül.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irta: Nőgráti László.

Az első pár cipőcskét már elnőtte a kis fiam. Vége. Hatalmas lék tátong elején. Olyan, mint valami hajó összetűközés után: csupa roncs. Hát iszen nem is csoda, többet ütöközt össze s gázolt el, mint a legvénebb budapesti villanyos kocsi. Két fűrgő, örökké mozgó lábaeska járta benne a világot, még pedig minden emberi tudomány, szokás és műveltség ellenére nem annyira a talpán, hanem inkább a cipőcske orrán.

Igen, az orrán, mivelhogy a világljáró kis emberkéknek sok más a két lábaeska, négy elég csak. Így négy lábom, mint a kis kutyus, vagy cica kusza-cusza be a szobákat, minden zibezugba bekukucskálva, a székek, asztalok, ágyak aljának rejtelmeit felkutatva.

Csak elnézem utazgatását, hogy igyekezik, törekszik ide-oda. És legfőképpen mindig oda, ahová nem szabad. Le van terítve a jó puha szőnyeg, rajta van a kis emberkék minden vagyonszája: sok, sok játék. Mindhiába, otthagya a játékát, ott a szőnyeget s megy, amerre emberi vágyai vezérlik, ahová nem szabad.

Ahová nem szabad. Hát van a gyerek előtt szabad és nem szabad? Tudja, hogy egyiket szabad, a másikat nem szabad tenni? Vagy csak én teszek úgy különbséget, hogy az ő kicsike világlát két részre osztom?

Mindenesetre van valami sejtelve arról, hogy mit szabad tennie s mit nem, mert ha nem volna, nem is tenné rendszeren a tiltottat. Miért esik job-

ban neki csuszkalni a pusztá kemény padlón, mint a szőnyegen? Miért dobja el a nyafogó gumikutyuskát s inkább veszi kezébe az eldobott papirdarabkát? Miért nem kell az elébe adott képeskönyv, melyet tépni szabad, miért kéri inkább fölünk az olyan könyvet, melyet tépni nem szabad s nem is képes? miért? miért? — — — A szabad s nem szabad sejtése benne van: ez a sejtés pedig talán onnan fakad, abból a tőkből, melyet mindenki lételével együtt kap s ez a rosszra való hajlandóság. Igen, abban a csöpp fejecskeben, abban a picike dobogó szivecskében ott lakozik a rosszra való hajlandóság Pandora-szelencéje. És ebben sok-sok csirája minden dudvának, minden rossznak. Ezek az apró csirácskák ösztönzik a gyerekmberkénket arra, hogy tiltott dolgok elérésében koptassák a cipőcskéje orrát.

De azt mondom: nem szabad!

A hangomból megsejti, hogy valami fenyegető, korlátozó érteleme van mondanomnak. Okos, eleven gyerek; rám néz figyelve, tágra nyitva szemecskéjét. Mosolygunk a bámulásán. Ez a mosolygás bátorságot ad neki s újra rosszra járunkozik.

Az anyja más világrészbe szállítja, messze, egész a másik szobába. No most már csak nem kerül vissza a tiltott helyre. Igen, mi elfeledke-zünk róla, de az ő kis fejecskeje nem. Kerülünk-fordulunk s már megint ott van, ahonnan eltűntünk. Széthány s összetép mindent, ami kezé-nyébe kerül.

— Gyerek, rendőrt hívatok, kiáltja az anyja is, meg én is.

Es ime a rendőri hang, az újra tettenérés fé-lelme, megsejditése a büntetésnek futására indítja a kis cipős emberkét. Hirtelen elvet mindent a

És hajad szőke villanása
A testem nem borítja lázba,
De hunyt szemekkel, mereven
Négy deszkafal közt lesz helyem,
A peroben, mikor véget érek,
Hígyjétek el, meghalt a lélek!

Testetlen árny? Egy pusztá semmi?
Mint nekünk, el kell néki veszni?
Mi a lélek, hogy elenyészve
Ő is bevész a semmiségbe
És hogyha sirba hunyt az élet,
Miért, hogy ő is semmivé lett?

A vérnek minden vágya, lángja,
A szívnek minden dobbanása,
Az álmok színes, tarka képe,
A sóhaj, mi kirozg az éjbe,
Erzékeink összhangba vonva,
A munka, vagy a vágy a csókra,
A kis kérdés, hogy szeret-e?
Együtt mindez, oh ez a lélek,
Csak addig él, ameddig élek.
Lélek: a test költészete.

A pap kétkedve jesszet vetett,
A kalmár gúnyos alkál nevetett
S a költő ihletett, szent tűzben égve
Nézett a sugaras, kék messzeségbe.

Pásztor Árpád.

FÉNYKÉPÉSZETI MŰKEDVELŐKNEK

Kitűnő fényképezési szalon- és utazó apparátusok új, feltulmuhatlan pillanatí kézi-apparátusok

MOLL A. császári és királyi udvari szállítónál, BECS, Tuchlauben 9. sz.

Kívánatra nagy képes árjegyzék.

Ezen üzletág alapítottott 1854-ben.

megalkották nálunk az 1880. XIII. t.-c., amelyben ez van mondva: A pénzügyminiszter felhatalmaztatik, hogy a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok pénzügyminiszterével közösen az osztrák-magyar bankkal olyan egyezményt köthessen, amelyek értelmében az osztrák-magyar bank alapszabályai 82. cikkének azon rendelkezése, amely szerint a bank bankjegyei az osztrák-magyar monarchia címerével látandók el, továbbírt intézkedésig függőben tartatik. Ezzel az a statutum megszűnt akadályá lenni annak, hogy a bank működésének és bankjegyeit kibocsátásának. A bankjegyeket persze ki kellett állítani és miután ilyen közös címer nincsen, nem is szabad lenni — az osztrák-magyar bank akként segített magán — és helyesen hajtotta végre a törvényt, — hogy a szöveg egy oldalán magyar címer van, a másik oldalán pedig az osztrák kétéfűjű címer. Ez megfelel a dualizmusnak, a paritásnak és a 67-es kiegyezésnek.

Rakovszky István: Így kell annak lennie a követségnél is!

Hódossy Imre: Következik ebből, hogy mindenütt, ahol a mi követségeink és konzulatusaink vannak, ott kell lenni Magyarország címerének és ott kell lenni Ausztria címerének (Helyeslés.), ott kell lenni a magyar lobogónak és ott kell lenni az osztrák lobogónak is. Van ez ellen egy ellenvetés is. Azt mondják, hogy Ausztriának abban az értelemben, ahogy azt mi veszünk — mert hiszen ő Ausztria alatt szeretik érteni Magyarországot is — abban az értelemben, amint az a dualizmus és a 67-iki kiegyezés értelmében egvedül vehető helyesen, címere nincsen. Ő felsége mindenkinek, akinek nincs címere legyen az ember, ország vagy országok tömege ha akarja, adhat címert a maga felségi hatalmánál fogva. Ha tehát azoknak nincs címereük, úgy kérjük azt ő felségtől; ő felsége adhat nekik. De eddig mindig láttam, hogy van címereik, amelyet igen jól alkalmazhatnak, s amely a bankjegyeken is mindenütt ott van az osztrák címer az egyik a magyar címer a másik oldalán. Ezen a dologon egyszerűen lehet segíteni. Ha annak megfelelően intézkedés történik. (Helyeslés.)

Ez az 1867-iki kiegyezés az a bázis, amelyen végre Ausztria és Magyarország egy hatalmat képvisel, amely képes azt a külügyi politikát vezetni, amelyet az imént megdicsértünk és méltóztassék akkor azután megtenni mindazt, ami annak az 1867. kiegyezésnek való, igaz, őszinte és teljes megerősítésére és fenntartására szükséges. (Altalános helyeslés.)

Elnök: Az ülést felüldögélt.

(Szünet után.)

Rakovszky István: A címerkérdéssel foglalkozik Széll Kálmán miniszterelnök egyik előző évi delegációban Ugron interpellációjára egészen más képpel magyarázta a címerkérdést, mint ma Hódossy Imre. Hódossy feltevései teljesen osztja, mert ez a helyes állapot a 67-iki törvényekből kifolyólag. Egyébként örövend annak, hogy Papp Géza is a pártját akarja, bár örömszópp az ő örömeben, hogy Papp azelőtt mindent megszavazott. No, de hisz a szentírás azt mondja, hogy az Ur jobban örül egy megtért bányának, mint 99 igaznak. (Derültség.)

A külügyi költségvetést megszavazza, de a külügyi albizottság jelentéséhez hozzá nem járulhat. Nemcsak bizalmi szempontból nem fogadják el. Ez a bizalmi nyilvánítás, melyet egy bizottság csak, nem ér fel azzal, amit a nemzet képviselői nyilatkoznak. Támadják a külügyminisztert, hogy exposéjában tul-

kezőből, megfordul s térd, kéz, cipőrr segítségével gyorsan iramodik tovább.

Örömlünk telik a futásában: örülünk, hogy okos, mert megértette mondásunkat; örülünk, mert látjuk ravaszka ügyességét.

Biztos távolba érve, megülepedik. Felénk fordul, kiterjeszti kis karját s azt mondja: pá-pá. — Hízeleg, mondja az anyja.

Valóban hizeleg, mert nem állapodik meg a „pá-pá“-nál, hanem ahány szót csak tud, mind elmondja gyorsan egymásután, mert biztosan tudja azt is, hogy ez kedves nekünk.

Es örülünk ennek is és nem fedjük meg: ne hizeleg! Es szent a béke: nem hivatunk rendőrt. Sőt apa, meg mama felkapja a cipőkapotató kis emberkét s olvasatlanul adja a csókot rózsás orcáskájára...

Bizony, míg annyira jutott a kis cipő, hogy léket kapott, elmúlt jó egypár hónap; és addig is egynéhány, míg annyira növekedett a csöpp emberke lába, hogy cipőt koptathatott. Összevéve éppen tizenkét hónap. — Mi ez? Egy ember arasznyi életében is csak kevés, hát még a mindenség végtelen idejéhez képest?

Persze mi az, tizenkét hónap, — egy esztendő, semmi. Es mégis egy világocska épült fel azóta. Térdén, kézen, cipőrron mozog ez a kis világ még csak, de ami tulajdonképpen a világgosszágat teszi: az értelem tüze már kigyúlt. Ott ragyog a szikra, ez a csodás szikra az emberkék minden kis porcikájában. Nemcsak ragyogását, de a melegt is érzem.

Erzem s nagyon megilletődik leltem, mert én megfigyeltem, hogy érlelte az anyai tej, a napsugár, a levegő, a csendes álmom a sötétséget világgosszág, a tehetetlen anyagot mozgó, akaró, értelmes emberkévé. Láttam a fejlődés láthatatlan menetét, nagy munkáját egy világocska megépülésének. A teremtés titkos ereje minden pillanatban valamiképp tesz hozzá a meglevőhöz; valami láthatatlan csekélységet, de mégis valamit. És ez a láthatatlan valami teszi a gyara-

lépte hatáskörét, mikor a kiegyezésről szolt s helyteleníti, hogy ennek erősebb kifejezést nem adtak a jelentésben. Megnyugtatta a külügyminiszter ama jelentése, hogy ő itt belevetkőzni nem akart.

Nagy hiba, hogy a külügyi exposé nagyon erőlyes hangon szolt Törökországról. Mert mit eredményezett ez? Gunyit. Ezt meg is érdemelte a külügyminiszter. A hármasszövetséggel foglalkozik ezután, melyet előbb egyrésztől még jónak tartott, de most már szimpátiával nem viselheti iránta. Mi a célja a hármasszövetségnek? A bevallott és be nem vallott? Ezt szeretné tudni. Azt mondják, a béke fenntartása, de mely szárazföldi hatalom és melyik más szövetség nem akarná a békét. Mindegyik akarja. Hát miért nem állnak akkor az összes hatalmak egy béke-szövetségbe. Mert a béke csak a hirdetőt célja a hármasszövetségnek, de a valódi ettől nagyon különbözik. Minden állam igyekszik a hatalmát a másik rovására nagyobbitani. Külügyi politikánkban minden van, csak méltóság és önérték nincsen, mert különben a külügyminiszter nem terte volna Bülow azon beszédét, melyben burkoltan azt mondta, hogy Ausztria-Magyarországgal és Olaszországgal szemben kegyesek vagyunk. Ha volna önérték a külügyi politikánkban, azt mondták volna erre, hogy ha nektek nem kell a hármasszövetség, nekünk sem kell. Nem helyesli, hogy a külügyminiszter meg nem értezte Bülow-val, hogy kettőn áll a vásár. Se gazdasági, se politikai ellenértéket nem kapunk a hármasszövetségben. Tagadja, hogy rettenetes állapotunk lenne, ha magunkra lennének hagyva. A külügyi költségvetést elöladja.

A miniszterelnök beszéde.

Széll Kálmán miniszterelnök: T. országos bizottság! En talán csak pár szóval vettem volna részt ebben a vitában és igen röviden nyilatkoztam volna, ha fel nem veteték volna egypár olyan kérdés és szóba nem hozták volna egypár olyan vonatkozás, — még kibővíve e részben az által, hogy meg is neveztek engem — amelyeket a magam részéről most már válassz nekül nem hagyhatok. (Halljuk! Halljuk!)

Először is indittatva érzem magamat felszólalni azért, mert különösen Holló Lajos t. bizottsági tag ur kétségbevonata azt, hogy a hármasszövetség in specie Magyarországnak érdekeiben állása és Magyarországnak azokkal a gyökerekkel bírnia, amint mondjuk és, nézetem szerint, alaposan állítjuk. En azon nézetben vagyok, hogy az a politika, amelyet a külügyminiszter ur folytat, a hármasszövetség politikája, amely azért a többi hatalommal is fenntartja és ápolja a jó viszonyt, amely ennek a monarchiának most már kifejezetten 23 esztendő óta sarkalatos tételül politikája, amelyet a közönségi bizottságok és a magyar országgyűlések egymásután helyeseltek, s amely az ország nagy bizottsági, védelmi és politikai érdekeinek megfelel. Azt tartom és az ország tulajomó nagy, óriási többsége azt tartja, hogy ez a politika a monarchiának és különösen Magyarországnak érdekeinek is teljes mértékben megfelel.

Holló Lajos t. képviselő ur, nézetem szerint, téved akkor, amikor elmondva e politika keletkezésének történetét, úgy állítja azt oda, hogy a közvéleménybe csak lassan szuggeráltatott, sőt néha tagadásba is veték ennek a szövetségnek a létezését. Nézetem szerint ez mégsem így van és nem bizonyít semmit. De meg kell vizsgítanom, hogy nem egészen így volt. Ezek a szövetségek és különösen az

első, a kettős-szövetség, a maga céljában, a motívumaiban akkor, amikor keletkezett, ismeretes volt, habár nem is volt ismeretes maga a szövetségi okmány, és az ország köztudatába átlent; az ország azt helyesléssel fogadta, az ország érdekeivel megegyezőnek találta. Nehezebb időkben ezen politika mellett nyilatkozott meg az ország. Megnyilatkozott akkor, mikor választania kellett két armlat között és mikor nem volt könnyű sem odaát, sem jtt a Németországgal tartó politikát és a német barátságot hirdetni, választott az ország, mikor egy osekély töredéke híján az országos közvélemény hivatalos tényezőnek megnyilatkozásával nagy egyhangúsággal, 1870—71-ben a Németországgal való szolidaritásnak és erkölcsi együttműködésnek politikáját mondotta ki. Es mikor 1879-ben a mi felejtethetően emlékü nagy hazánkba: Andrassy Gyula ennek a politikának testét adott, azt Bismarckkal pozitív alapokra fektette és ezzel ezt a köteleket szorosra fűzte, ebben az országban mindenki úgy érzett, hogy az az alapszeme, melyen ez a politika felépül a monarchiának és benne Magyarországnak Magyarország közbiztonságának és a monarchia védelmi érdekeinek megfelelő politika. Már aztán kisebb, vagy nagyobb terjedelműnek gondolta-e valaki annak tartalmát, belső irányzatát, egyes feltételeit: az nem változott a lényegben. (Helyeslés.) Es csak örömmel fogadta mindenki, mikor ebből a kettős-szövetségből egy hármasszövetség lett. Lehet, hogy az én tisztelt barátomak és talán némelyeket akik a hármasszövetségnek el-lensége, jobban kiélegeten, ha az ma is csak kettős-szövetség volna és lehet, hogy támadásuk szolidébb lenne és hogy a kettős-szövetség ellen talán nem bírnának azokkal az agyalkokkal, amelyekkel ma bírnak; ezt vizsgálni nem akarom. De hogy a hármasszövetség nem vesztette sem céljában, sem értékben, sem tartalmában Magyarországra és a monarchiára vonatkozólag az által, hogy átalakult hármasszövetséggé: azt én a magam részéről vallom, hirdetem és egészen inkontesztált dolognak tartom. Mert nem úgy van a dolog, hogy az 1870. előtti státusznak megörzészése alakult az a szövetség. Ez a szövetség alakult azért, hogy azokban a hullámzó és bizonytalan időkben, amelyekbe Európát éppen a nagy 70-es és 71-es eseményeknek végső eredménye helyezte, hogy azok között a kételyes és kétséges politikai hullamok között meglegyen ennek a monarchiának és benne Magyarországnak, és meglegyen Németországnak is kölcsönösen, és ezt hangsúlyozom, az a politika gátvéde, az a politika támasza és az a politikai háttere, amelyet minden ország és minden állam biztonságára érdekében keres és első sorban egy ilyen hatalmas védelmi természetű szövetségben talál. Es ne mondja nekem senki, hogy nem kölcsönös az érdek és nem kölcsönös érdekeken alapszik a szövetség. Semmiféle szövetség másom, mint az érdekek kölcsönösségén nem állhat meg. Rég szótosított volna már. Nincs igazán nézetem szerint Rakovszky bizottsági tag urnak, amikor az előbb azt mondta, hogy egyvaidai érdekről van szó és nincs meg a kölcsönösség. Ha Bülow kancellár abban a bizonyos január 8-iki memorabiális beszédben akképpen nyilatkozott, amint nyilatkozott, nem érlette és nem érthette alatta, hogy ennek a szerződésnek kölcsönös értéke alábbszállt és ennek a szerződésnek szüksége kölcsönösen csökkent.

De még ha szót szerint veszünk is — pedig talán nem is ide irányzottak voltak azok a szavak — és ha meg is engedem, hogy ő azt mondta, hogy ma talán

podást. Csodás folyamata ez az isteni munkának, mely napvilágra hozza az ismeretlenség sűrjában szunnyadó valamit a semmiből; mely a valamivé lett semmit tulajdonságokkal látja el; mely a kapott tulajdonságok felhasználására képessé s ezzel valamivé teszi: odahozza a bölcsebbe, a bölcsebből kivetzi a földre. Előbb csak sár, később már mosolygóni is tud; először csak gyögér értelmetlenül, aztán már szavakat is mond; kapálódzik, majd csuszik, elnyuzza a cipőcske orrát, aztán jár és elnyuzza a cipőcske talpát.

Milyen különös, csodás, mégis egyszerű mindezt! Így nő a fű, így a fa, így támadnak a hegyek, így a patakok, folyamok, tengerek. A végtelenség minden része tele van az alkotásnak, növésnek ezen nagyszerű csodájával, mely csak éppen azért csodálatos, mert a mozgató erőt nem látjuk s csak éppen azért egyszerű, mert mindenben, mindenütt látjuk...

Ez a mi kis emberkénk először csak a sírásával adta tudunkra, hogy ő is olyan, mint mi, pályáskájának bilincsei ellen ezzel tiltakozott. Ime, most már nemcsak akarni tud, hanem szóval is képes akaratát kifejezni.

Nincs ennél nagyobb gyönyörűség; a természetben a beszélni kezdő gyermek a legszebb. A felső rózsabimbó is szebb, mint a kinyitlt róza. Valami meszeszerű, hogy ez a bábúcska igazán él, gondolkodik és beszél; arca, feje, minden porcikája kibebibitett mása a nagy, megteremtett embernek. Ugy-e a kirakatok fölötzetett viaszembereitől tetszés nélkül fordulunk el, sőt undorral, de a katonasapkás, pici kardos viasz-bábu katonácska-gyereket szívesen nézzük.

De ez itt ni, ez a csöpp emberke olyan hus és vér, mint én. Kicsi arcán az értelem ragyogása, minden mozdulatában az élet nyilatkozik meg. Elet és értelem: ime az ember. Es milyen bájos ez az ember! Olyan, amilyenek kikerült a teremtés kohójából: lélek és test az őserő tökéletes tisztaságában ragyog. Nincs nála tisztább: a fűszárla, virágkelyhere rá lép a harmat, megül a levegő finom porszeme, de az emberke isteni

tisztaságu, testének, lelkének szüzi mivoltján se egy harmatesópp, se egy kis porszemecske nincs.

Csak a gyermek lehet ilyen tiszta, minden más a teremtésben veszít eredeti tisztaságából, mihelyt megszületett. A gyerek mosolygó napsugár, csak ragyog és sugárzik és melegít, szenny nem tapadhat rá.

A természet legszebb álma, legragyogóbb költészete sugárzik felém a kis emberkénkről. Magát az élő költészetet látom, melyhez tartalmat, ritmust, rimet méltót hiába keresnek másutt, mint egy más kis emberkékben.

A gyerekek a világ boldogai, tisztái, ahol ők vannak, ott a világgosszág, a melegség, a derű, a boldogság. Nélkülök élettelem sivárság volna a föld s halott a nagy természet. Általuk s bennük él a nagy természet lelke, szépsége.

— Lackónak új cipő kell, mondja a feleségem.

A hangja rezgéséről értem, hogy nem közönséges ez a mondás. De az arca is ragyog. Es én is örülök. Mi térés, tagadás, büszkék vagyunk mi erre a rossz cipőcskére. Ugy áll a dolog, hogy elsőbbit is lestük, vártuk az időt, mikor huzhatnánk már cipőt a kis emberkénk pár lábacskájára. Talán kicsit korábban is ráerőszkoltunk, mint ahogy kellett volna. Igen, hamarabb, mert hát jó eleve, nagyon korán, még pályában por-dás apróság volt, mikor már így beszélünk, csepp rugdosó lábacskáját nézdeglélve:

— De jó lesz, mikor már cipőcskét huzhatunk rá.

Es ünnepszámba ment ez a cipőhuzás.

— Ugy-e szebb így Lackó? kérdezgettük a feleségemmel egymástól.

— Oh, hogynye volna szebb.

Felvetük, meg letettük a földre a cipős kis emberkét. Aztán jártattuk.

Kip, kop, kip, kop, hallzott a kis cipő kopogása. Valami csodásan édes muzsika volt ez a mi fülünknek. Örökké fogjuk hallani, soha sem

nem oly nagy a szükség, mint volt ezelőtt, akkor sem látom át, hogy ez a kijelentés a szövetség értékét és súlyát miben alterán mert áll az, hogy mint minden alakulásra az életben és egy védelmi szövetségre is, vagy egy bizonyos politikai konstellációra nézve lehetnek idők, amikor szükségességük még inkább előtérbe lép és vannak idők, amikor bar szükségesekek ugyan, de nem olyan mértékben szükségesekek, mint azeelőtt voltak vagy nem olyan szükségesekek, mint más viszonyok között lehetnek? A két dolog megáll egymás mellett. Hiszen ha a casus foederis előállana vagy előállana az ultima ratio ideje, akkor még szükségesebb egy szövetség és még sem lehet, ugyebár, azt mondani, hogy mert elő nem állott a casus foederis vagy az ultima ratio ideje, hogy azért nem szükségese az a szövetség? Azért szükségese az, és talán épp abban van az értéke, abban van a hatása és abban van az ereje, hogy a casus foederis kérdését és az ultima ratio előállításának kérdését és idejét lehetetlenül tegye. (Élénk tetszés és helyeslés.) Így értelmezem én gróf Bülow, a nagy német kancellár szavait.

Hát ha ebben nem áll a t. képviselő urnak állítása, én állítom akármivel szemben — és nem hiszem, hogy Bülow kancellár más nézetet lenne — hogy Németországnak éppoly szüksége az a szerződés, mint az osztrák-magyar monarchiának, Németországnak éppoly szüksége az a gátvéd, ez az inuudacionális terep, — hogy úgy fejezzem ki magamat — a gátvédtől azon eventualitások ellen, amelyek fejlődhetnek, amelyek az idők méhében lehetnek és amelyek — adja Isten — minél tovább maradjanak az az idők méhében; mondom éppoly szüksége van rá, mint ahogy mi benne a mi nagybatalmi állásunk erősítését és a mi biztonságunk egyáltalán garantálását látjuk. (Helyeslés.)

És ha ennek a hármasszövetségnek, amelyet önkönnyre leszállítottak a maga értékében, nem volna más eredménye, mint az, ami van — nem úgy, mint ahogy Rakovszky István bizottsági tag ur mondja, hogy csak állítatni róla, hogy a békét garantozza és a béke fenntartása annak a célja. — nem úgy, hanem az eredménye abban rejlik, hogy mióta fennállott a béke általában aránylag mozgavarna nem lett; ha ennek a szövetségnek — ismétlem — eredménye más nem lenne, mint az, hogy 23 év óta, a mióta fennállott, megállta a sarat minden kényes helyzetben és segített elosztani a fehéket, amelyek pedig nem egyszerű tornyosultak — csak tekintsünk vissza a 80-as esztendő végére és más időkre; — ha nem volna más eredménye semmi, mint hogy ma Európában nem beszél senki a politikai konstellációnak és alakulásának más céljairól, úgy a kettősszövetségről sem beszél senki másként, mint a béke garantálójáról: ez az eredménye maga, hogy ma az orosz-iranica szövetség is, mint a béke biztosítóka állítatik oda azután, miután már a miénk évizédekben át fennállott, ez maga elég arra, hogy ez a szövetség nemcsak külsőleg hanem tartalmilag is a békét garantozó nagy közép-európai szövetségnek tekintessék és hogy a monarchiánk védelmét és biztonságát igenis de épp úgy kiöcsönösen a szövetséges társakét is garantozó szövetségnek tekintessék. (Élénk tetszés.)

És ha azt mondják örök, hogy felesleges ma már, mert hisz gróf Goluchowski — és az ő érdeméről van szó — létesítette ezelőtt öt esztendővel a pétervári úgynevezett megállapodásokat: nem érttem önként segítségem. Nagyon becses tulajdonsága ennek a szövetségnek az, hogy megengedi és nem-

csak ki nem zárja, de egyenesen maga után vonja, hogy a többi nagyhatalommal és főleg Oroszországgal benső jó viszonyt folytassunk. Minél kevésbé megszorító és minél kevésbé exkuzív egy szövetség, annál értékesebb. Ez az érték abban lekszik, hogy megengedi, hogy a szövetség által nem ledelt egyéb érdekek megővéséről lehessen gondoskodni. Hiszen az 1897-iki megállapodások is békés természetűek és célzatuk, ezek a megállapodások is a mi állásunktól és biztonságunktól szempontból idővisek. Miért? Mert azt biztosítják, hogy éppen a legközelebbi szomszédságunkban és határunkon a partizans állapot és a status quo szerződési állapot nem fog megbolygattatni, nem fog megzavartatni és egyik fél is, másik fél is respektálja a másik érdekeit és lehetőleg egyeztet a magáéval a béke megővése szempontjából. Hát ennek ez az értéke, ennek ez a célja.

De kérem, hát ez feleslegessé tesz egy ennéltágabbkörü, ennél tartalma, céljánál és erejénél fogva is, és igazi értelménél fogva távolabb való szövetséget? Nem. Amintogy Oroszország szövetségét Franciaországgal, annak dacára, hogy velünk egyetért a Balkán-dolgozatban, hát minékünk nem lenne szükségünk egy más szövetségre, csak azért, mert ezekben a kérdésekben a monarchia hasznára irányuló és mindkét fél és a Kelet nyugalmának biztosítására szolgáló eredményképpen létrejöttek az 1875-iki megállapodások? Azért, mert azok tennélannak, azért nélkülözük a másikat? Hát tovább megyek. Ez kiegészíti azt a nagy gondolatot — és így kell lefogni a dolgot, — amelyet a hármasszövetség magában rejt; fenntartani a mennyire csak lehet, nagy érdekében a békének és kiegészíteni azt, hogy ezen a részén Európának akaratanul is komplikációk elő ne álljanak; egyetérteni abban — amint egyetértünk az 1875-iki megállapodások után — hogy mi történjék, mi sem a Balkánon.

Nézetem szerint ez csak kiegészítése, ez csak kibővítése annak és az a kérdés jogosultság nem teszi. Hát ezek a pétervári megállapodások, amelyek olyan becsesek és amelyeket olyan örömmel és olyan elismeréssel üdvözöltünk, amikor azokat meghozta gróf Goluchowski, hát ezek a megállapodások, engedelmeket kérek, mikor jöttek létre? A hármasszövetség előtt, vagy a hármasszövetség alatt? Méltan leivethető az a kérdés, hogy ezeknek a megállapodásoknak ilyen, a kiöcsönös érdekek számbavetele és kiegyenlítése melletti létrejvetelében nincsen-e nagy és döntő része annak a szövetségi viszonyoknak amely a mi politikánk sarkköve és amelynek céljai olyan lojalitások, olyan nyilatkozatok, olyan határozatok és Európa békéjének a megővésére annyira alkalmasak. (Élénk helyeslés.) En az azt hiszem, így van a kérdés és az 1897-iki megállapodások az mai európai helyzetben a szövetekezésnek sem szükségét, sem természetét sem célját nem érnék, sem pedig tárgyaltanná nem teszik. (Helyeslés.)

A másik érv, amely ezeken kívül a hármasszövetség ellen mindig elhozatik, az, hogy legyverben kell állanunk és nagy haditerheket kell viselnünk e szövetség miatt.

Nézetem szerint a kérdést egészen helytelenül és deklasszírozva állítják így fel. Nem a szövetség miatt, hanem önmagunk miatt és az európai legyverkezett állapotok miatt kell nekünk is legyverben állanunk. Nem a szövetség következtében és nem a szövetségért, hanem azért mert, noha ez a szövetség fennáll, az általános legyverkezés nem jött el és úgy

látjuk, még sokáig nem fog előjönni. Tehát a magunk biztonsága és a magunk érdeke szempontjából.

Es ezzel nincs ellentétben az, hogy minnt mondtam, a szövetségben annyit érünk, amennyit nyomonunk. Ez egészen természetes. Hiszen az, mert én a szövetségre nézve azt mondtam, hogy értékesebb a szövetségesre, ha erős lélel áll szemben, nem azt teszi hogy azért tartom védelmi erőnk gyarapítását szükségesekek, hogy az a szövetséges társnak jobban tessenek vagy hogy mitia, az ő kedvéért teszem. (Ugy van! jobbelel.)

Es nem azt teszi, hanem azt teszi, hogy mert erősenek kell lenni minden államnak, mert biztonságának garanciája önérejeben lekszik, ezen önére mellett és ezen legfőbb garancia mellett, amelyet beviszünk a szövetségesre, értékesebb és így kívánatosabbá válik azon szövetséges társ részére a mi szövetségünk, valamint hogy nekünk is értékesebb, ha erősebb szövetséggel állunk együtt. Es ha erőnkben gyarapodva értékesebbek vagyunk, mint hogyha gyengén mennénk bele, ez nem azt teszi, hogy a szövetség kedvéért kell erősebbeknek lennünk, hanem erősebbeknek kell lennünk a monarchia, saját államunk céljai, saját békénk, saját biztonságunk és saját védelmünk érdekében.

Holló Lajos: Területi biztosítás! Az 1871-iki terület!

Szél Kálmán miniszterelnök: Nem az 1871-iki területről van itt szó, hanem arról, hogy abban a nehéz és szomorú esetben is, ha egyik vagy másik szövetséges fél megtámadatik és egyiknek vagy másinak a területi épsége csorbítottan vagy pedig sérteszen van kitéve, a szövetség megállja a sarat és odaajta védőszárnyait.

Hát a t. képviselő urak azt hiszik talán, hogy az, amit helyette ajánlanak, mint teljesen egyenrangú — mert más szövetekezést vagy alakúást politikait, nem ajánlanak — hogy az a szabad-kéznek az a politikája a leggyverkezésnek és a védelem terheinek leszállítására fog vezetni? Há, ha mi hármán együttvéve állunk, hogy így együtt igen nagy és döntő súlyjal bírnak az európai koncertben, ellenkezőleg talán kevésbé kell gondoskodnunk, hogy mi legyen az utolsó esetben, amikor szüksége van rá, a monarchiának és az országnak védelmi ereje, mint akkor, ha különválnak hármán? Az izoláció, a szabad-kéznek ez a politikája, attól lélek, a mi viszonyaink közt izoláció lenne de nem lenne olyan spéndi, mint ahogy a t. bizottsági tag urak képzélik, és mint a híres angol spéndi izolation volt annak idején mondva. (Tetszés jobbelel.)

Hísi valaki komolyan, ha mi szétmennénk, vesebbet kellene fordítani a monarchiának védelmi erejére, ha biztos akar lenni? Senki sem tartja a mai állapotot megnyugtatónak és senki sem tartja kielégítőnek, hogy Európának ilyen legyverzett állapotban kell lennie. Senki egész Európában.

Ime, kérdezzetek meg francia, német vagy orosz embert, senki sem tartja ezt. Es igen természetes. Kérdezzetek meg a hadseregben kitűnő és ott magukat elemükben érező nagy alakokat, vajjon melyikük fogja azt mondani, hogy az a verseny lojaltasságok, az államok anyagi romlásának az előidézésére. Ezt senki sem fogja mondani. De — egyik sem akarja kezdeni a dogot — a mai helyzet az, hogy mindegyik azt mondja: a másik kezdje meg, és ebben az átalásban, ebben a ricocheirozásokkal való állásban, ebben a folytonos egyémszóra-utalásban senki sem akarja azt tényleg megtenni, amit a t. képviselő urak olyan könnyedén megkezdhetnének hangoztatniak.

Önkönnyen ez az eset önmagától fog előállani akkor, hogyha mi felbonthatjuk szövetségünket; ha visszavonunk a magunk házába; behunyjuk szemünket mint a struccmadár s azt mondjuk: bármi történik is körülöttünk a világon, mi először magunkat mint hivatkozás történt, roccinilozzuk, össze-szedjük: majd azután, ha kitűjtük magunkat, fogunk beszélni a dogotról. Es ha elhütnék jönné valaki és el akarná venni Erdélyt vagy Tirolt vagy Gaudiát, vagy ha nem akarná is elvenni, de olyan komplikációk állának elő, amelyeknek, nem szerencsés ki-menetel esetében, ilyen következményeik lennének, vajjon akkor majd respektálni fogják-e azt, hogy mi magunkat akarjuk előbb összeszedni, erőt gyűteni a mi ügyeinket akarjuk először rendezni, addig várjanak, majd aztán álljunk szembe? Ez a bizottság elemi követeléseinek melözése és igen kockázott, helytelen politika lenne. Es igazi képa a helyzetnek. (Helyeslés) hogyha a irázások és a könnyelmű bírálat keretéből kilépünk a pozitív, a telelésséggel járó tényleges állapotok mezejére és a valónak szemébe nézünk. (Igaz! Ugy van!)

Hát nekünk gondoskodnunk kell magunkról és ezt a hármasszövetségben mind a hármán könnyebben tesszük, mint egyedül. Áll az az, hogy gazdasági erőnk határan belül, mert e nélkül nincs biztonság. (Helyeslés.) Sajnálom azokat a kijelentéseket, amik arra nézve tetteket, hogy nagybatalmi állásunk közönyös reánk nézve. Ennek a fantomnak áldozunk és ez nem is áll erős lábón. Ezt nem tartom. A mi nagy nemzeti politikai érdekeink, a monarchia léteirdekei kívánják meg, hogy mint erős nagybatalom álljunk meg, e nélkül megvédeni egyiket sem fogjuk.

Az kérde a t. képviselő urak, és ez harmadik csoportja az ő érvelésüknek — hogy mi haszna van belőle ennek a monarchiának és az országnak; hiszen gazdaságilag csak el vagyunk nyomva és mi gazdaságilag ennek a hármasszövetségnek feláldozunk mindent. Közbevetőleg legyen szabad azt mondanom Rakovszky István t. bizottsági tag urak, hogy az, amire ő oélzott, t. i. az olasz borvám-klausza amely gazdaságilag kétségtelenül igen káros következményekkel jár, — és ezt aktákból lehet bizonyítani — korántsem politikai szempontokból és a hármasszövetség fenntartása céljából jött létre.

Annak egészen más a genezise és a históriája, amely nem ide tartozik. Hiszen találkoznunk fogunk mi ezen a téren talán másutt és arról a kérdéstről nem

fogjuk elfelejteni s ami akkor megrezdült a szívünkben, az az édes öröm bennünk lesz mindig. — — — Kis fiacskám, soha se változtasd keserűvé ezt az örömet! . . .

Ez a bohó apró cipőske milyen örömet is okozott nekünk, milyen gyönyörűséget. Pedig hát tulajdonképpen mi is benne olyan örülni való? Egy pár cipőske. Csak ennyi?

Csak ennyi talán annak, aki soha sem volt apa, anya, akinek nem jutott az élet legizsztább s legigazabb gyönyörűségéből semmi. Annak csak egy pár cipőske, semmi más. De nekünk, — ő, mi egészen mást látunk, nem is a kis cipőt. Nem, nem.

Egy mérőföldköve ez a fejlődésnek. Már eddig jutott! Már akkora, olyan erős, annyit fejlődött, hogy cipőskét huzhatunk a lábára. Ez az, ez az öröm. Á semmi valamivé fejlődött. Ime, mennyivel több, emberibb; már cipője van!

Igy csinál a gyerek semmiből is örömet. Nincs gyerek-baj, csak gyerek-öröm. Az önzök panaszkodnak csak, kik nem tudják, hogy egykor ők is gyerekek voltak; kik azt hiszik, hogy önmagukért élnek s nem gyermekeikért. Gyerek nélkül egy ok hiányzik, a miért élünk, gyerekek életünkben minden a gyereké.

Hiábavaló minden panasz, Istent káromló, kinek ajka miattok panasza nyílik. Es hogy a gyermek tartozik nekünk! Es mi nem? Hol van olyan gazdag szellem, aki annyi gyönyörűséget tudna adni minden pillanatban, minden nap, mint a gyermek? Isten maga szól a természet kiapadhatatlan erejével, szépségével és a teremtés ragyogó gazdagságával a gyerek által hozzánk. Isteni kincs az öröm és ezt adja a gyerek pazarul, tettezve . . . Nem, nem a gyerek tartozik, mi tartozunk neki!

. . . Es a kis cipőske meghozta az erősödést is. A kis ember lekivánczolt a karról, le az az anyjai öblől a földre, erre az eddig ismeretlen világra. Oda igyekezett, ahonnan a teremtés ereje kiemelte, mindnyájunk édesanyjához; oda, hová

mindnyájan előbb-utóbb megtérünk örök pihenőre, álmaitan álomra.

Emberként hengereg, gurul, csuszik, mászik, de maga jár, a maga erejéből. Ez is valami, még nem járás, de hozzá hasonló.

Es eljön az idő, mikor majd talpra áll a kis ember. Megfogja a székét, felkapaszkodik. Feléje tájru kezünket s ő lassan, félve tippen-toppan egyet-egyet, — meg egyet, míg hozzánk ér. Meg van téve az első lépés, az nem baj, hogy utána sok-sok esés következik, míg biztosan kopog végig a cipőske a szobában, kint az udvaron. — Ha cselel, kis fiam, kezd újra. Állj fel mindi! . . . Aztán megint elmulik egy esonó idő, míg szaladni tud az apró lábacska. Lesz bőven esés megint. — Es sem baj, kis fiam, ha szaladva elestél valahol, próbálj lassan menve esés nélkül tovább érn.

Ha már szaladással koptatod a cipőskét, legalább okuj: úgy járj mindig hol lassan, hol szaladva, hogy el ne ess . . .

A két rossz kis cipő itt áll előttünk. Az első még csak. Nagy örömmel nézzük. Holnap már másik, új kerül a kis lábra. Es ezental már ez így lesz. Egy kis cipővel többet kell venni. Nem panaszlom. Most az orra kopott el, de a másíknak, vagy harmadíknak már a talpa fog. Es én tudom, hogy a cipőske talpa hamarabb fog elkopni, mint az orra. Bizony gyakrabban. Jó ideig a mi gondunk lesz minden kopást helyrehozni; ugyan gyakran, amilyen gyakran csak kell.

De aztán egyszer majd, kis emberként, magadnak kell a cipőske kopott talpáról gondoskodni. Bizony magadnak Minden utadra szóló bölcseséggem ennyibe tudom összefoglalni:

— Fiacskám, mindig kevés cipőt koptass hiába! Ne koptass sokat, ha sok cipőre valóld lesz is, takarékoskodj s add a fölösleget inkább azoknak, akiknek kevés, vagy semmi cipőre való lesz!

egyszer less még szó, majd akkor ki fogjuk nézeleinket kölcsönösen fejteni. Azt kérdezi Holló, Rakovszky és Okolicsányi t. bizottsági tag urak hogy mi haszna van a hármasszövetségből a monarchiának?

Hát est distinguendum. Politikai szövetségeket manapság azért, hogy gazdasági érdekeket óvjanak, vagy gazdasági érdekeket biztosítsanak, nem köt senki. Viszont állítom én is, hogy gazdasági haro, gazdasági visszavonás és gazdasági rendezésen és leoldott, szerződésnélküli állapotok egy benső szövetségi viszonyval nem lének meg. (Elélek helyeslés.)

Ez tökéletesen igaz. De mindennek dacára senki, sem én, sem mi, sem a németek, sem az olaszok, sem az osztrák-magyar monarchia, sem külön az osztrákok, külön a magyarok — amint tesszük, — nem mondhatunk le arról, dacára szövetségi viszonyunknak és politikai érdekeinknek, hogy a gazdasági érdekeinket óvjuk. Mi nem mondunk le és nem mondhatunk le arról és ugyanezt meg kell engednünk a többi államnak is, mindegyiknek a maga körében, manapság a gazdasági érdekek dominálnak. Egy állam sem mondhat le semmiért ezek gyarapításáról. Most az a kérdés, hogyan fogjuk kielégíteni ezeket az érdekeket. Remélem, hogy valahogy kiegyenlíthetjük.

Szerintem azáltal, hogy politikailag benső viszonyban vagyunk, könnyebben ki fogjuk elégíteni, mint hogyha politikailag szétvont, feloldott és nem szövetségi viszonyban volnánk. (Helyeslés.) Remélem, Németországgal meg fogjuk végre is érteni egymást és szerződésleg igyekszünk mindkét érdeket egyeztetni és kiegyenlíteni s mindamellott hogy azok a nagy emelések vannak a német vámtárában, sikerül nyitni, tisztá, határozott egységgel az állatorgalmat kérdését a maiul kielégítőbb módon szabályozni és rendezni, mert a mai állapot nagyon nyomasztó, fenn nem tartható és méltánytalan. Ha politikailag feloldjuk a szövetségi viszonyt és izoláljuk magunkat, kérdem, hogy akkor ugyanazok az érdekek nem olyan promiensek maradnak: Németországra, ugyisint Magyarországra nézve is az állatvilág Németországra felé és a gabona- és állatbepozatal a Kelet felől. Olaszországra nézve a bor kérdése Franciaországra és ránk nézve is a bor kérdése?

Ezek a kérdések azért a maguk nyílván, nagy és a gazdasági világot megmozgató jelentőségükben, — mert népeknél és generációknál anyagi sorsa és existenciája függ tőlük — azért vajjon vesztelnek-e? Nem! Hát itt jogunk lenni a maguk változtatni teljes mértékben és horderejében. Hát nem élesednek-e ki könnyebben az összejöttök? Nem válik-e nehezebb a kiegyenlítés? És az összejöttök, amely sem nekik, sem nekünk érdekünkben nincs, amelyet a t. képviselő urak panaszolnak, nem áll-e majd elő még könnyebben, ha a politikai köteleket felbontjuk? (Helyeslés.) Azt állítom, hogy könnyebben áll elő, mert előidezi és provokálja az a helyzet, amelyet azáltal teremtetünk, hogy a barátság helyett az elidegenedést és az együvértározást és szövetség helyett a magabéllásra és következképp könnyebben a szembeállásra határozzuk magunkat. (Helyeslés.)

Azt mondják, hogy csak oly szövetség van legitimálva, amely anyagi és gazdaságiilag igazolható és vilpéndálják azt, a mi ennek a szövetségnek első és kardinalis célja: a béke. Hát a béke minden nagy erkölcsi áldásnál kiül nem gazdasági, nem anyagi érdek-e? Nem a legnagyobb anyagi érdek-e a béke? Azt állítom, hogy az egész vonalon hasonlíthatatlan minden egyéb érdek ehhez a nagy érdekhez képest. Hát ha ennek a szövetségnek sikerült a béke áldását megtartania és anyai vonzó erővel bírt, hogy az európai viszonyokat átfiltrizta és ágyurta úgy, hogy ma már Európában senkisé sem beszél annak más jelentőségéről, — nem mondom, hogy azért szive véreben, vagy agya lüktető ereiben más érzések is nem rezdülnek meg, ha nem is a hivatalos tényezőknél, de a lakosságánál — de egészen véve mégis nem a legnagyobb eredmény és pedig nemcsak politikai, hanem egyuttal gazdasági és anyagi eredmény-e ez? Mert hiszen a háborúnak végzetes országot és államokat existenciájukban, anyagi, szellemi erejükben teljesen szétromboló, a mai kornak és a mai feyverzetnek állapotában teljesen devasztáló, átkos következményétől ment meg bennünket. (Ugy van! Ugy van!)

Hát, t. országos bizottság, ezekkel azt hiszem, igazoltam, hogy mint a magyar kormánynek az idő szerinti feje, mint az, aki szolidaritás vagyok a külügyminiszter ural politikájának irányzatára nézve, aki a törvény keretében ismerve felelősségemet, őt és az ő irányzatát támogatom s azt a magam körében érvényesíteni és az országgyűlésen képviselni feladatommak találok, aki mint Magyarország érdekeinek az idő szerint hivatalból legelőre, joggal állítom, hogy a hármasszövetség igenis a monarchiának és benne Magyarország érdekeinek első sorban szolgál. En az hiszem, ez benne van az ország nagy többségének a tudatában és benne is fog maradni, hogy az a politika legjobban egyezik Magyarországának speciális politikai konfigurációjával, speciális politikai exigenciáival és mellettük a nagy védelmi és külpolitikai érdekekkel. Azt azt, mint olyant, a magam részéről helyesnek, üdvösnék és fenntartandónak valloim. (Elélek helyeslés.)

Ami már most azt a pár kérdést illeti, ami még közben felvetett, meg kell értenem azokat is, mielőtt még átmennek az államjogi kérdésekre. (Halljuk! Halljuk!)

Azt mondja Rakovszky bizottsági tag ur, hogy mire volt itt a bizalmi votum, hiszen nincs is jogossága arra a bizottság, de nincs is annak semmi értéke, a költségvetés megzavazása magában elég, minnek azt még külön bizalmi votummal is fel-diszteni.

Hát én erre azt állítom, hogy közjogilag is joga van a bizottságnak ilyen kijelentésre, sőt nemcsak joga van, de állást kell foglalnia és kötelesege A-t, vagy B-t mondani, megmondani hogy helyesle-

vagy nem helyesli, bizalommal van-e, vagy nincs bizalommal a külügyminiszter politikája iránt. Az 1867. XII. t. c. 8. szakaszának és többi szakaszainak rendelkezése a külügyminiszter ellenőrzését, költésgeinek megszavazását, az ügyeinek vitele-ért való eszközök előteremtését a bizottság költésességévé teszi. Ha valaki már most azt mondja, hogy én a bizottság jelentésének alapján a külügyminiszter urnak megszavazom a bizalmat, az nem bizantinizmus, hanem egyszerűen állásfoglalás a mellett, hogy a külügyminiszter politikája jó (Igaz! Ugy van!), hogy ezzel egyetért, azt jelenti hogy a maga részéről elfogadja és támogatja az országos bizottság.

Ez pedig nemcsak jog de egyszerűen köteleseég. Ha az urak lesznek többségben, az ellenkezőt jogiá kimondani, amint hogy most ez a nézet van többségben; jogosítva van a többség az így állásfoglalásra.

Most már a t. képviselő ur nem tudta túrtözetni magát és a jelentés ama passzusát is éles bonókébe alá vette, vajjon túlépett-e, vagy nem lépett-e túl a t. külügyminiszter ur az ő kompetenciáján. amikor az expozéjának a nemzetközi szerződéseket illető részét elmondta.

Ezt valóban teljesen fölösleges kérdésnek tekintem. Es nem tudom, hogyan jellemezem, talán úgy, hogy túlságba vitt zelotizmus, ha a külügyminiszter ur nyilatkozata, az albizottságban felvett nyilatkozatok és az albizottság jelentése után a legkisebb szemrehányást tesz a külügyminiszter urnak. A t. bizottsági tag ur nekem is szemrehányást tett arra nézve, hogy vállaltatok felelősséget, mert hiszen az köteleseégem a törvény értelmében. En a Házban nyilatkoztam, hogy a t. külügyminiszter ur kijelentése nézetem szerint teljesen korrekt, mert azt nem lehet másképp érteni, mint ahogy ő a maga szavait értelmezte. Azok a szavak helyt állók és a törvény értelmének megfelelőek. A t. külügyminiszter nem lépett túl hatáskörén a két fél gazdasági politikájának megállapításánál. Abszolúte nem. A t. külügyminiszter ur az ő helyzetéből és feladatából kifolyólag, törvényes hatásköréből eredőleg tette meg nyilatkozatát. Egészen természetes, hogy amikor rábiza a törvény a nemzetközi szerződések tárgyalását a két kormány külön megállapodása alapján, akként jár el, amint a két kormány egyetértéssel megcsinálta, a két országgyűlés közjogilag teljesen kifülfölő, de egyetértő megállapodása alapján, akkor csak kívánatos és a monarchia állásának és tekintélyének megfelelő, hogyha a beis vizsály megszűnik, a két fél egyetértéssel és ő abba a helyzetbe jó, amit a törvény előír, hogy ugyanis hivatala lesz képviselni a nemzetközi szerződések tárgyalását és azokat vezetni lesz hivatala. Ennél természetesebb, korrektebb nyilatkozatot nem tudok képzéni és azért ennek fessegetését valóban nagyon fölöslegesnek tartom. (Igaz! Ugy van!)

Attérek most a legvégül felhozott és Holló Lajos képviselő ur által benyújtott és megmótvált javaslatra, a konzuli és diplomáciai szolgálata a zászló tekintetében és mindazokra, akik ezen a téren, vagy ebben a körben a felszólalásokban kifejezésre jutottak.

Mielőtt ezt tennem, még csak egy megjegyzést teszek Kristóffy József t. képviselő beszédére, aki telpanaszolta, hogy nagykövetségünk Konstantinápolyban nem gondolza kellőké azokat az érdekeket, amelyeket gondolni költéssege volna. Már volt alkalom a konstantinápolyi nagykövetség vezetőjára vonatkozólag elmondani azt, ami az ő teljes legitimitására és igazolására, gondolom elégséges volt, de kijelentem, hogy báró Calciót és a vád, nézetem szerint alaposan nem terhelheti. Hivatása magasiatán áll és teljesíti költésességét. A múlt évben történt éppen, hogy ugyszólván mindenkinek osodálkozására a reklamációknak egy egész seregét intézte el. Nekem magamnak jutott kezembe egy dossier, a külügyminiszter irtól kértem el, aki nekem azt átadta, ahol egy magyar ember arról panaszkozott, hogy az ő ügyében nem jártak el Konstantinápolyban és az illető meggyőztem arról, hogy a nagykövet és a nagykövetségi személyzet ott mindent megtett, amit lehetett, de miután neki igazza nem volt, hát nem is lehetett neki az igazat megzerezni, ami nagyon természetes. Lehetnek talán esetek, ahol az illetők sérmeik orvoslását nem nyerték el, de egészen ezt a vádat nem lehet mondani és részemről nem tudom elfogadni, amit az is igazol, hogy import szempontjából tért nyertünk Törökországban és akik ismerik közelebről a viszonyokat, tudják jól, hogy ezen vádak nem alaposak.

Ami a oimer és zászlókérdést illeti, Rakovszky képviselő ur szembeállított engem azzal, amit tavaly elmondtam a delegációban, azzal, amit Hodossy t. barátom elmondani szives volt. Elisáremem hogy az nem is fedi egymást teljesen, de ebből még nem következik, hogy melyikünknek van hát igazza. Mindeketül kijelentem, hogy azt, amit tavaly mondtam, én tartom egészen és pedig a következők értelmezésével, amely benne van abban, amit tavaly mondtam, csak módosítottassék a szavakát jól megnezdni, hogy én együttes oimerről beszéltem, ami nagy különbség. Nekem az a nézetem, hogy Holló bizottsági tag ur javaslatának az az utasítása, hogy egyszerűen a külügyminiszter ur tüzesse ki a magyar zászlót és oimer az osztrák mellé, sem a kompetencia szempontjából nem állhat meg, sem nincs helyesen szövegbe. De nem is fogadhatom el. Nincs helyesen szövegbe, mert nem lehet azt mondani az osztrák érdekek folytán a magyar oimer, ott nincs az osztrák oimer, miután én osztrák oimert, mint olyant, nem ismerek szemben a magyar oimerről, mert osztrák oimer nincs. De a kompetencia szempontjából sem lehet, mert 1868-ban a magyar kormány hozzájárásával megállapított, hogy amíg ez a kérdés más szabályozást nyer abban az állapotban maradjon és az a oimer használtassék ideiglenesen. A külügyminiszter ur tehát mást nem is használhat, maga

nem is módosíthatja, mert ez a törvényhozáskor illetékeségbe tartozik és ha majd ez elrendeli, a külügyminiszter ur meg fogja tenni, amíg a oimer-kérdésben az illetékes tényezők határozni fognak. A zászlókérdésben, gondolom, minczen a képviselő uraknak sem kikötésük, mert ez tisztán áll. Minden nagykövetség az épületén a standard van a közeben és vagy nincs egy zászló sem, vagy ha van, kétféle van, a fekete-sárga zászló és a magyar nemzeti zászló. Ebből talán érelem nem származik. Mikor nincs zászló akkor ő felségényi a standardja van ott, mert a nagykövet az ő személyi képviselője. Itt a magyar a lameszmének teljes érvényesülése és partitós megjelenése teljesen biztosítva van. A követeknél pedig mindig a két zászló használtatik. Mert előbb a nagykövetelekről szóltam. A konzulioknál a kereskedelmi lobogó a használatos és a törvényes zászló, amely törvényben van megállapítva, ahol van magyar oimer és magyar színek. Így áll a zászlókérdés.

Ami a oimerkérdést illeti, az 1867. évi XII. törvényekik — igazva van Hodossy t. bizottsági tagnak — nem szól róla. Az 1848-iki törvény pedig azt mondja, hogy minden középületen az ország zászlója használandó. Az 1848. évi XXI. törvényokik, amely szól az ország színeiről és oimerről, azt gondolom nem érti és nem érthette a középületek alatt az ország határain kívül levő középületeket, mert azok nem magyar középületek, azok a közöesség kategóriájába tartoznak, amint hogy közös pénzen építjük is őket. Az 1867. XII. törvényokik arról nem szól semmit. Van két törvény: az 1878-iki a bankról és egy másik a bankról, mely szól az osztrák-magyar monarchia közös oimerről. Ez a közös oimer nem jött létre. És talán helyesebb is a nomenclatura, amint én mondom, hogy együttes oimer. Már most szükséges, hogy ez csakugyan megtörténjék és hogy a szokásos oimer, mely a dualizmusnak és a közjogi partitásnak és a magyar állam eszméinek nem felel meg, módosulási alá jöjjön, olyképpen, hogy a jelvényhez az emblémában a magyar állam partitós helyzete kellőképpen kifejezve legyen a közöesség eszméje mellett.

A külügyminiszter ur sohasem tagadta, sőt az ő képviselője tavaly is mondta, harmadéva is hogy az illető kompetens tényezők egyetértésével fog ez a kérdés megoldatni a törvényhozással. Már most ennek oly megoldásnak kell lennie, mert erre a célra fog szolgálni az embléma, hogy abban a külügyi szolgáltnak, egy külügyi képviselőnek közöessége, ami a 67. XII. törvényokik iolyománya, teljes kifejezésre jusson. Ott nem jelenhet meg külön-külön elváltan Magyarország és ő felsége többi országai, ott meg kell lenni a monarchiának is, amely kitélé egyseéges, ott meg kell jelenni Magyarországnak is teljesen az államiságnak kidomborításával, de a közös jelvényben a közös képviselők és közös szolgáltnak is kifejezésre kell juttatni. Ez a megoldás kell, hogy megtörténjék, ezt senki sem tagadta, ennek jogosultságát senki kétségbe nem vonta. S miután megtörtént ez a kijelentés, nagyon kérem a t. országos bizottságot, hogy már csak ez indokból is ne fogadja el a határozati javaslatot.

Ami a bankkal való parifikációt illeti, már tavaly megmondottam, tel is olvasta Rakovszky ur, ez egészen más. A bank közöessége, az nem olyan, mint a külügyek közöessége. A külügyek közöessége, mint a védelem egyik eszköze, pragmatikus, mert folyik a pragmatica sanctióból. A bank közöessége nem pragmatikus, hanem ideológus, periódikus és szerződés-szerű közöesség. A külügyi képviselő nem szerződéses, az meg van állapítva a törvényben, a 67. XII. törvényokik a pragmatica sanctióból deriválja azt, semmiféle más módon nem lehet megváltoztatni, csak külön törvényvel. A másik csak periódikus, 1910-ben véget ér, lehet, hogy nem lesz közös. Ami ott van, az nem mervadó, egyfelől a magyar, másfelől a német szöveg, a magyar oldalon a magyar oimer, a másikon a német oimer. De a követési palotát nem lehet megmótválni egyik feléről a másikkra.

Rakovszky István: Azon is lehet segíteni! Széll Kálmán miniszterelnök: Ami a konzulágot illeti, az van mondván ebben a javaslatban, hogy igyekezzék a külügyminiszter azon lenni, hogy mindenhol a hivatalainkban az állam nyelvén érinkezhessenek a felek. Ezt teljesen méltányos és jogosult kívánságnak tartom, de sohasem tartotta másképpen a külügyminiszter ur sem és mindig azon volt, hogy ennek tökéletesen elég téssek. Az én hivatalos praxisom alatt, mondhatom, csak a én hivatalos konzulágotknál, a tiszteletbeli konzuloknál, akik benszüllöttek, odaválók, példánul svájciak, amerikaiaknál történni meg itt-ott, hogy nem tudnak magyarul, de ezektől nem is lehet kívánni, hogy magyarul, vagy hogy csak németül is tudjanak. Vannak tiszteletbeli nem hivatásos konzulágotk, ahol németül sem tudnak, csak az ő saját nyelvüket tudják. A hivatásos konzuloknál pedig igyekszik eleget tenni a közös kormány ennek a kívánságnak, amit azzal is bizonyíthatok, hogy amint ismeretes, a konzulátus vizsgánál obligatív nyelv a magyar nyelv és aki a magyar nyelvben vizsgát nem tesz, az konzulnak egyszerűen nem is nevezetik ki. Nem mondom, hogy olyan szépen, ékesen beszél magyarul, mint Holló Lajos t. barátom, de az nem is szükséges talán, hanem az a fő, hogy megértsék azt az ügyes-bajos felet, aki odajön hozzá.

Már most arra nézve, hogy hol áll az arány a konzulágotknál alkalmazásban levő magyar állampolgároknak nézve, legyen megengedve csak a következő számokat a t. országos bizottság figyelmébe ajánlanom. 1898-ban a konzulágoti hivatalnokok létszáma volt 201. ebből 61 magyar állampolgár tehát 30%, 1897-ben 215-ből 67, tehát 31%, 1896-ban 225-ből 69, tehát 31%, 1895-ben 232-ből 76, tehát 33%, 1900-ban 228-ből 76, tehát 33%, 1901-ben 240-ből 80, tehát 33%, és 1902-ben 260-ből 87, tehát 33%.

Amint méltóztatnak látni, megfelelő arányszámban vannak magyar állampolgárok alkalmazva a konzulágotban.

zulságoknál, teljesen végig az egész létszámon, és itt fokozatos nagy haladás van 1893-tól kezdve amikor 30% volt, egészen 1902-ig, amikor 38 3/4% esik a magyar állampolgárookra.

De ha méltóztatna összehasonlítani a mai állapotot a 20—30 esztendő állásával. akkor a haladás még nagyobb, mert akkor nem 30 és 38 3/4%-ról van szó, hanem összesen egy pár percent volt csak az, amit a közös külügyminiszter ur ki tudott mutatni.

Mikor tehát a közös külügyminiszter ur így tud beszámolni és azt tudja a t. bizottság rendelkezésére bocsátani, amit immár rendelkezésükre bocsátott, akkor azokat a vádakot és kifogásokat, amelyeket a t. bizottsági tag urak egyike-másika a miniszter ur ellen tett, a miniszter ur, nézetem szerint, nem érdemi meg; éppen az ellenkező érdemi meg, mert ez elismerésre méltó, mert hiszen számba veszi azon kívánásokat és az az ő egyéni meggyőződése és álláspontja is az, ő is azt vallja, hogy a külügyi szolgálat és a diplomácia közös és egységes, amint egyezges a monarchia is, de annak nem lehet osztráknak lenni, hogy a magyar elem elveszzen és nem lehet magyarnak lenni, hogy az osztrák elem elveszzen, hanem az közös és ezt a közös karakterét meg kell őriznie. Ennél többet pedig a törvény értelmében nem követelhetünk.

Ami tehát Papp Géza urnak azt a kívánását illeti, a diplomáciánál — ebből folyik az, amit mondtam — nekünk követelnünk lehet ezt, de nem azt, hogy mindenki tudjon magyarul, ez nem lehet követelni a közös és egységes szolgálat érdekében. Azért különbséget kell ebben a tekintetben tennünk. En ki kívánom és a külügyminiszter ur talán legjobban kívánja, hogy minél több magyar ember menjen a diplomáciai szolgálatba. De a magyar ember a diplomáciánál is ugy cselekszik, mint a hadseregben, hogy egy pár esztendő próbaszolgálatot tesz és aztán elmegy és hivatalos dip. omatának nem képezi ki magát. (Ugy van! Igaz!) A külügyminiszter ur legjobban sajnálja ezt a helyzetet. Nyitva áll a pálya, senkit nem akadályoznak meg és soha senkit vissza nem löknek, vagy hogy valakit előmenetelében hátráltatnak volna. arról szó sincs. Hát tessék a magyar embereknék nagyobb számmal odamenni, akkor több magyar diploma lesz. amint hogy ma magyar konzulunk van elég. Azt én is chajtom, hogy minden követésnél legyen magyar ember is és a külügyminiszter ur erről gondoskodik. En nem tudok követést, ahol magyar ember is ne lenne alkalmazva a státusban, de, hogy minden követ, minden diplomata magyarul is tud on, ez engedelmet kérek, tuivitt dolog, ez a szolgálat érdekével és a szolgálat közösségének természetével nem egyezik meg, ezt kívánni nem méltóztatnék, mert ez viszonyainkkal nincs indokolva és semmiképpen nem igazolható.

Hasonlóképpen azt sem tartom helyesnek, sőt túllélt a célon t. barátom, mikor azt mondta, hogy egy magyar ügyosztályt állítsunk fel a közös külügyminiszter a maga minisztériumában. Hát kérdem a t. képviselő urtól, hogy akkor jobban kidomborodik-e a magyar államság, ha mi mint magyar ügyosztályt emegyünk vendégképp a Balpátra? Nem ugy van a dolog. A külügyminiszter ur közös miniszter és a külügyminiszter vezetés alatt álló minisztérium közös tehát magyar is, osztrák is, ott a magyar minisztérium, vagy a magyar állam nem vendég, hanem otthon van és annak ugy kell lennie és ugy is van és egy magyar ügyosztályt oda tenni nem lehet.

Azt akarná utánozni t. barátom, mint ahogy az törvényeinkben van; egy alkalommal — Falk t. barátom emlékezi fog rá, aztán abba is hagytuk — a horvát kiegyezésben volt benne, hogy a Horvát-Szlavonország és Magyarország közötti közös minisztériumokhoz, vagyis a kereskedelemügyi, pénzügyi, az akkori közlekedési és honvédelmi minisztériumokhoz horvát ügyosztályokat szervezzünk.

Rakovszky István: Közös minisztériumok?
Széll Kálmán miniszterelnök: Azok közös minisztériumok Horvátországgal, ugy mondia a törvény. Az Horvátországnak minisztériuma, épp ugy mint Magyarországnak. Közjogi dolgokban talán vindikálhatom magamnak, hogy nem szoktam imprecize beszélni.

Rakovszky István: Mégis csak magyar miniszter az;

Széll Kálmán miniszterelnök: Hogyne. A törvény mondia azt, — elmondom szó szerint — hogy azok oly resztorikat kezelnek, amelyeknek resztorija nem közös, az igazságügyminiszter és a kuituszminiszter sem közös, hanem a pénzügyi, kereskedelmi és honvédelmi miniszteré is közös. Most azokat az ügyosztályokat felállítottuk ott, de abba hagytuk, elhagytuk őket, mert nem felelnek meg, nincs annak semmi értelme; ott horvátot kell alkalmazni, horvátot legyennek ott és mindent egyormán kell elintézni, mert azt követeli a törvény szelleme. Hát a külügyminiszter ur, a külügy vezetésében a monarchiának érdekeit — melyben benne vannak Magyarország érdekei — képviseli és mint olyan jár el és ha az a minisztérium közös, nagyon helytelen volna abba egy külön ügyosztályt felállítani, mint valami idegen államban.

A jogszolgáltatás kérdését is felhozta a t. képviselő ur. Erre vonatkozólag — ha jól emlékszem — az albizottságban a külügyminiszter ur már felelt, hogy ezt a kérdést megfontolás tárgyává teszi és hozzátette, hogy ez nagyon nehéz; — ez hozzátesszem, hogy nagyon kötséges intézmény lenne és nem tudom, hogy a külügyi képviseletének a külállamok képviseletében már mindenütt lenne ilyen intézmény. De a külügyminisztérium ezt a kérdést olyannak tekintette, amelyet a maga részéről meg fog fontolni.

Ezeknek alapján talán azzal zárhatom beszédemet, hogy elmondtam, amit kötelességemben levőnek tartottam és megadtam a magam álláspontját, mint magyar miniszterelnök, azokat a felvilágosításokat, amelyeket ugy a külügyi politika szempontjából, a hármasszövetséget illetőleg, mint ezen, Magyarországnak

államiságát illető kérdésben megadnom kellett. Es ezzel bezárom szavaimat. En nem mondatom azt, hogy méltóztatnék elogadni a külügyminiszternek kötségesét, mert sem nem vagyok bizottsági tag, sem nem vagyok közös miniszter, hanem azt hiszem, mondatom a bizottsági tag uraknak, legyenek kegyesek a vo. umoknál szerény észrevételeimet is ügyembe venni. (Élénk helyeslés)

Méry Kajetan osztrálylónök a külügyminiszter megbízásából Rakovszky interpellációjára felel. Az első pontra a külügyminiszter nem válaszolhat, mert itt találkozással, illetőleg beszélgetéssel van szó, két, bár velünk barátságos viszonyban áll, de mégis idegen ország külügyminisztere közt és ennek következtében a külügyminiszter abban a véleményben van, hogy nem felel meg a nemzetközi szokásoknak, ha erre nézve nyilatkozik.

Ami az interpelláció második pontját illeti, arra nézve, kijelenti, hogy az erről szóló hírek nem alapulnak valóságos, nem igazak; nem is lehetne igazak már csak azért sem, mert ami a kereskedelmi szerződésnek lényegét tartalmát illeti, ez nem a külügyi kormányzat, nem is a közös kormány, hanem a két állam kormány: határozza a meg.

A miniszter nem közzéheti a hármasszövetségéről szóló szerződés szövegét, mert ez nemcsak töle függ és mert megállapodás áll fenn a három szövetséges kormány közt arra nézve, hogy a szerződés szövege ne közzétessék. A monarchia és Olaszország közt állítólag folyó tárgyalások Albánia esetleges megszállásáról vagy az érdekszférák határainak megállapításáról nem felelnek meg a valóságnak: Ausztria-Magyarország és Olaszország között szó sincsen Albánia nézve megszállásról, vagy érdekszférák határainak megállapításáról: egy pontra nézve igenis létezik egyetértés Ausztria-Magyarország és Olaszország közt, de ez az egyetemes pont csak az ottani statusquo fenntartását illeti.

A külügyminiszter nevében megköszöni Berzevicsy Albert rokonszenves nyilatkozatát, amelyely elismerésének és megalégedésének adott kifejezést a felett, hogy a Bulgáriával megkötött konzuli szerződésben a választott bíróságok eive érvényesül. Berzevicsy több kérdést is intézett a külügyminiszterhez, nevezetesen, hogy történt-e valami a hágai konferencia óta abban az irányban, hogy a konferencián képviselve nem volt államok, amelyek ennek következtében nem írták alá a hágai egyezményt, utólag esatlakozhassanak ahhoz. Ez, fájdalom, nem történt meg. A külügyminiszter, habár ő sem lát semmi akadályt az ellen, hogy más oviivált államok is hozzájáruljanak a hágai egyezményhez, még sem tekinteti magát hivatottnak arra, hogy e részben a kezdeményezést magára vállalja.

Gróf Zichy János szerint a washingtoni követésnek nagykötségre emelése nem lesz hasznára a szolgálatnak. Erős momentum szol a külügyminisztérium javaslata mellett és ez az, hogy az összes többi nagyhatalom ott követéséget már nagykötségre emelte és így már a monarchia méltósága is megkivánta, hogy mi ugyanezt tegyék. Azt is kifogásolta gróf Zichy János, hogy Chileben, Peruban és Bolíviában követéséget állítottuk fel. Szerinte jobb lett volna e helyett talán egy vagy több osztrák-magyar konzulnátust felállítani. Erre nézve utal a jelentésre, melyet Rakovszky Béla kötségetési tanácsos, a külügyminisztérium kiküldöttje a chilei, bolíviai és perui kötszármaságok viszonyairól tett s amelyben éppen egy Santiago di Chileben felállítandó követéséget létsítését behatóan indokolja.

Papp Géza a diplomáciai és a konzuli kar összevonását ajánlotta és azt tarja szükségesnek vagy kívánatosnak, hogy főképpen a Keleten az ottani követéségek és konzuli hivatalok személyzele között minél szorosabb összeköttetés legyen.

Ennek a két pályának szétosztása nem éppen osztrák-magyar találmány, hanem ez az egész világon így van.

Papp Géza: Oroszországban is!

Méry Kajetan: Ami pedig az összeköttetést és az összeműködést illeti, az ottani nagykötségek és az ottani konzulnátus személyzelei között a legjobb viszony áll fenn.

Rakovszky Istvánnak ama kérdésére, hogy Manduriának megszállása végleges-e vagy nem, azt feleli, hogy ez a megszállás nem végleges hanem ideiglenes, sőt az utóbbi időben Kína és az orosz kormány között éppn ezen tartomány kiürítésére vonatkozólag szerződés jött létre.

Végül kiejti, hogy a külügyi kormányzatnak mindig az volt a törekvése, hogy lehetőleg minden követésnél és minden konzulnátusnál legalább egy magyar vagy egy a magyar nyelvet elegendő mértékben bíró hivatalnok legyen.

Elnök kérdi a bizottságot, kívánja-e a tárgyalás folytatását? (Felkiáltások: Folytassuk!)

Hollo Lajos elégségesnek tartja a 10-től 3-ig való tárgyalást.

Elnök beszárja az ülést azzal, hogy a jövő napirendet saját hatáskörében fogja megállapítani.

BELFÖLD.

Gróf Apponyi Jászberényben. A képviselőház elnökét feleségén kívül a képviselők és újságírók egész serege kíséri Jászberénybe. Holnap a megérkezés után Koncz Menyhért prépostnál viasreggeli lesz, amely után a Piac-téren fogja elmondani beszámolóját Apponyi Déli egy óraker a Bato-kertben kétezer terítők ebéd lesz. Az odantársasra ma délig a következők jelentkeztek: Csávossy Béla, Semsey Boldizsár, Erreth János, Ugron János, Fassie Tódor, Heinz Hugó, Sággy Gyula, Sacelláry György, Szabó

Ferenc, Issekutz Gyözö, Lator Sándor, Daniel Gábor, Samassa János, Nagy Sándor, Günther Antal, Szentiványi Árpád, Bolgár Ferenc, László Mihály képviselők, Ivánka Zsigmond, Glatz Antal, Dessewffy Arisztid háznagy; i titkár, Gál Jenő, Földes Béla, Farkas János ötérembiztos, ki a vonatot vezeti, és több hírlapíró.

Enyedi Lukács jelölése. Tápérol táviratozának, hogy a kerület szabadelypártja ma tartott értekezletén Enyedi Lukácsot nagy lelkesedéssel ismét kikiáltotta képviselőjelöltnek. Ellenjelöltje ujra Kelemen Béla lesz.

Mentelmi ügyek. A képviselőház: mentelmi bizottsága Ferrel Dező elnöklete alatt ülést tartott, melyben a Kubik Béla és Rátkay László által bejelentett mentelmi eseteket tárgyalta. A kormány részéről jelen voltak: Széll Kálmán miniszterelnök és Plossz Sándor igazságügyminiszter. A két függetlenségi képviselő mentelmi jogának megsértését jelentette be abból az alkalomból, hogy őket a magyar delegáció hadügyi albizottságába be nem bocsátották. A mentelmi bizottság a panaszt tett képviselők szóbeli előadásának meghallgatása után **Márdóhy** László előadó javaslata alapján olyképpen ítélte, hogy a mentelmi jog megsértése a bejelentett esetekben nem forog fenn.

A szerb zsinat. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király megengedte, hogy a görög-keleti szerb püspöki zsinat folyó évi június hó 9-ére Karlóczára egybehívassék s ugyanekkor a zsinathoz királyi biztosságá vizeki **Tallán** Béla valóságos belső titkos tanácsost, a magyar országgyűlés képviselőházának elnökét nevezte ki.

Elutasított petíciók. Az októberi választás három jelölt küzdött a **baksai** kerület mandátumáért: **Berger** Ignác, a kerület érdemes, régi képviselője, a szabadelypárt jelöltje, **Daranyi** Ferenc, a néppárt jelöltje és egy ismeretlen, fiatal budapesti ügyvéd, mint önjelölt. A küzelem eredménye az lett, hogy a néppárt, terrorizmusnal és egyéb meg nem engedett eszközökkel, kierzszakolta a többséget. A kisebbségben maradt párt petícióval támadta meg a választást és a Kuria a vizsgálatot el is rendezte. A vizsgálatot befejezték, az érdemleges tárgyalás is megtörtént s **Pais** Andor, a II. választási tanács elnöke ma dében hirdette ki az ítéletet. A Kuria a **kerényi elutasította** mert a megoklás szerint a petícióban foglalt állítások igazolást nem nyertek. Az sem nyert igazolást, hogy a képviselő vesztegetett volna, mert több tanúnak és magának a képviselőnek eskü alatt tett vallomásából kitűnt, hogy a képviselő adott ugyan többeknek 1—1 koronát, de a szavazás után és azért, mert az élelmezési bérak kilyogtak.

Masonló sorsban részesült az **abradányai** petíció is, amelyet **Bene** Kálmán bíró referálás alapján a Kuria rövid uton visszaautasított. **Rosenberg** Gyula mandátumát támadták meg **Leprády** Károly választó, de mivel a petíciónak nem volt kellő fölszerelése, a Kuria elutasította.

Nagy Ferenc és gróf Wickenburg.

Budapest, május 24.

A hivatalos lap mai száma közli a király két kéziratát; **Nagy** Ferencnek, a kereskedelemügyi minisztérium volt államtitkárának felmentéséről és gróf **Wickenburg** Márknak államtitkárrá való kinevezéséről. A volt államtitkárnak nyugdíjazása alkalmából a király elismerését fejezi ki.

A kereskedelemügyi minisztériumban ma délelőtt ment végbe **Nagy** Ferencnek, a régi államtitkárnak bucsuzása és gróf **Wickenburg** Márknak, az új államtitkárnak bemutatkozása. A minisztérium tisztikara a nagy tanácskozó-teremben gyűlt össze, ahol a lelopó **Nagy** Ferenc eddigi államtitkártól **Abonyi** Emil miniszteri tanácsos vet búcsut. A lelkes éjénzés után, amely az üdvözlő beszédet követte, dr. **Nagy** Ferenc meleg szavakkal köszönte meg a minisztérium tisztikárának megtisztelő bucsuzását. Kijelentette, hogy eddigi működéséi színleléről lelépve, jó emléket visz magával, mert munkálkodásában a tisztikar odaadó közreműködése és buzgó kötelelességűtadása mindenkor támogatva, amiről őszinte köszönettel emlékszik meg, kérve, hogy az eddig tapasztalt szeretetben tartásuk meg a jövőben is.

A távozó államtitkár meleg köszönetnyilvánítása után bevezette utódját, dr. gróf **Wickenburg** Márk államtitkárt, akit ugyancsak **Abonyi** Emil miniszteri tanácsos üdvözlő a tisztviselői kar nevében.

Gróf **Wickenburg** Márk államtitkár erre dr. **Nagy** Ferenchez a következők szavakat intézte:

Méltóságos uram! Igen tisztelt barátom! Fogadjd őszinte köszönetemet azért, hogy te vagy az, aki engem erre a helyre bevezet, amelyet te annyiszor és sikerrel fölűtöttél be és a kit oly nehéz lesz nekem e helyen pótolnom. Mélyen érzem ezt a megtisztelést.

Dr. **Nagy** Ferenc a jelenlétük éjénzése közben elhagyja a termet, mire gróf **Wickenburg** a tisztikar felé fordulva, így folytatta beszédét:

Igen tisztelt Uram! Fogadják köszönetemet, hogy nekem alkalmat nyújtottak arra, hogy önököt üdvözlölhessem, nem mint új és ismeretlen ember, ha-

nem a régi bajtárs meleg és szívből fakadó üdvözlé-
tével Jól tudom, igen tisztelt uraim, hogy súlyos föl-
adatokra vállalkozom. Jól tudom, hogy földadataimnak
megfelelnem csak az önök bizalmával és kollégialis
együttműködésével lesz lehetséges. Igen tisztelt uraim,
én ide két dolgot hozok magammal. Az egyik a magy-
ar tisztviselői kar fényes tradíciója, amelyben ne-
velkedtem, amelyben életem addig, amíg e karhoz
tartoztam. Ezt a tradíciót nem kell taglalnom, hiszen
az életem az önök lelkében. Csak arról akarom önöket
biztosítani, hogy ezt a tradíciót érintetlenül hozom
ide vissza. A másik dolog, amit magammal hozok, ez
az ügynek szeretete, amely szeretet nélkül munkánk
nem lehet áldásos. Ezt az ügyet megtanultam szeretni
közpályámon akkor is, amikor e minisztérium egyik
fontos szolgálati ágában magam is oly szerencsés-
ültem, hogy mint államvasuti igazgató közreműköd-
hessem és megtanultam szeretni künn, a kereskedelmi
és ipari élet mezején, hol közvetlenül megismerhet-
tem és megtanultam becsülni és szeretni azokat a
közgazdasági érdekeket, amelyeknek ápolására van
első sorban hivatva ez a minisztérium, ahol volt al-
kalmam a közvetlenül érintkezőkből megismerni és
megbecsülni azokat az embereket, akik a magyar
kereskedelem és ipar görögnyöcs útjain halava, ver-
tejkükben küzdenek nemzetünk jólétéért. Ezeket az
alapon kérem, igen tisztelt uraim, bizalmukat és
támogatásukat és meg vagyok győződve, hogy munk-
kánk nem lesz eredménytelen. (Élénk éljenzés.)

Az új államtitkár ezután visszavonult hivatali
helyiségébe, ahol az egyes szakosztályok főnökeit
fogadta.

Lurtz ur leckézetet.

Budapest, május 24.

A zöldszász impertinenciának vaskos bi-
zonyítéka az alábbi irás, amely illetékes uton
jutott ma hozzánk, azzal a céllal, hogy nyil-
vánosságra hozzuk.

Az irásnak az a története, hogy egy tiroli
lodenszövet-kereskedő, aki elég okos és elég
tisztességes arra, hogy a magyar bevőközönséget
magyar nyelvű ajánlatokkal keresi fel, egy ilyen
ajánlatot vagy árjegyzéket küldött dr. Lurtz Ká-
roly brassai ügyvédnek is. A kereskedő, mivel,
ugy látszik, tudja a geografiát s tehát tudja,
hogy Brassó Magyarországon van, magyar cim-

zéssel küldötte be ajánlatát. Erre az okos
előzékenységre dr. Lurtz Károly ur olyan otromba
választ adott, amelyre a politikai fanatizmus is
csak akkor képes, ha neveltelenséggel párosul.
A kereskedő borítékának belső oldalára írt egy
brutális leckéztétést (persze németül), amelynek
sem a formája, sem a hangja nem szokásos a
művelt társaságban. Ime a magyar fordítás:

Hogy Ön az én nevemet magyarul írja, azt
azzal akarom menteni, hogy tudatlanságában azt
hiszi, hogy Magyarországon minden ember magy-
gyar! Hogy Ön Kronstadt helyett Brassót ír az
annak a bizonyítéka, hogy Önnek sejtelme sincs
röla, mit cselekszik. De hogy Ön maga is idegen
zásló alatt vitorlázik a külföldön, hogy német
nevét megmagyarosítja, az annak a bizonyítéka,
hogy a német kereskedőnek még mindig nincs
sejtelme arról, hogy az igazi magyarul hogyan
gondolkozik az ilyen eljárásról. Dr. Lurtz.

Elsőrendű neveltelenség ez a levél önna-
gában véve is azon felül, hogy vakmerő ócsár-
lása Magyarországnak és a magyar nemzetnek.
Szótlán megvetéssel haladnánk el mellette, ha
írója nem volna több annál, aminek ez a pár sor
írása mutatja: egy hiányos nevelésű és a poli-
tikai szenvedélytől teljesen elvakított bakszász
ügyvédnél. Lurtz Károly azonban országgyűlési
képviselő is, tehát mint a magyar nemzet tör-
vényhozásának tagja, szigorubb megítélés alá
esik, ha arra vetemedik, hogy a magyar nemze-
tet pökhendi módon megcsufolja. Ennek a
szigorubb megítélésnek a súlyát, reméljük, meg
fogja érezni, ha majd együtt lesz ismét a
képviselőház. Minthogy pedig a zöldszász
urak igen vakmerők szoktak lenni, ha nem
látják őket, de mind rögtön circum-spectus ac
prudens lesz, mihelyt rajtacsipik, s tehát nem
lehetetlen, hogy dr. Lurtz ur utóbb letagadná az
esetet: meg akarjuk kimélni ettől a fáradságtól
és itt közöljük hű reprodukcióban a neki szóló
levélcímet és az ő választát:

KÜLFÖLD.

Rosebery és Edvárd király. Lord Rose-
beryről egyre bizonyosabbá válik, hogy Angliában
ő a jövő embere. Edvárd király meghívására a
pünkösdi ünnepnapokat a windsori kastélyban
töltötte, ahol naponta hosszan értekezett Edvárd
királlyal. Ez megerősíti azt az általánosan elter-
jedt véleményt, hogy a koronázás után Rosebery
lép Salisbury örökségébe. Az nyílt titok, hogy Rose-
bery a király gratissima personája és Edvárd senkit
sem szeretne inkább kormányra élni látni, mint a
skót lordot. A király szeretné, ha Rosebery nyil-
tan a szabadelvű-unionista párt kötelékébe lépnie,
amit a home-rule földadása után most már könnyen
megtehetne. Windsorban nyilván azt a formulát
keresték, amely ezt a fordulatot lehetővé tenné.

A Vuics-kormány mézeshetei. Egyidőre
némiképp tisztázta a zavaros helyzetet a Vuics-
kormány kinevezése. A skupstina többsége minde-
nestre támogatja Vuicsot és ha a hoppon
maradt Pasics hívei, számára nézve mintegy tizen-
ketten, kilépnek a kormánypartból, az mégis
mintegy kilencven szavazatra számíthat a negyven
ellenzéki képviselővel szemben.

Csak most lett nyilvánossá Pasics balsikeré-
nek oka. Ezt a radikális pártvezért tulajdonképp
pen érlye és oroszbarát hajlandóságai miatt
ajánlották a koronának. Pasics késő miniszterhírdé-
vel ment a konakba s a király ezt a hírt már el is
fogadta, amidőn megtörtént az a ritka eset, hogy
a skupstina többsége zuhogóvíz kezdett és bizalmatlan-
ságot nyilvánított a radikális vezérrel szemben. Erre
Sándor király Vuicsot bizta meg a kormányala-
kítással.

Egy éjjel érkezett belgrádi távirat szerint a
szkupstina ülészakát ma délután királyi ukázzal
berekesztették.

Waldeck-Rousseau távozása. Bécsi tu-
dósítónk táviratozza a következőket: A Neues
Wiener Tagblatt párisi tudósítója, aki már néhány
hét előtt közölte Waldeck-Rousseau lemondási
szándékát, azt jelenti lapjának, hogy Waldeck-
Rousseau utóája Combes szenátor lesz s a pénzügy-
miniszteri tárcát Rouvier fogja betölteni. Waldeck-
Rousseau még a pótválasztások után hosszasan
tanácskozott Loubet elnökkel és bejelentette abbéli
eltökélt szándékát, hogy lemond. Visszalépésének
az az oka, hogy kitűzött programját, a köztár-
saság megvédését, befejezettnek látja és egészsége
örösen megromlódott. Ha a Combes-kabinet létre-
hozza a kongregációkról, a jövedelmi adókról és a mun-
kásbiztosításról szóló törvényeket, akkor ismét Waldeck-
Rousseau lép a kormány élére. A Combes-miniszte-
riumban a szocialisták nem lesznek képviselve.

A délafrikai békétárgyalások.

(Angol ultimátum.)
London, május 24.

A félhivatalos lapok jelentése szerint az an-
gol kormány a boeroknak ultimátumot küldött, amely-
ben főntartára összes követeléseit s csak mellékes
koncessziókra nyilatkozik hajlandónak.

Jól értesült körökben az a hír van el-
terjedve, hogy a boerok elfogadták az angol ul-
timátumot.

(A béke feltételei.)
London, május 24.

A Standard értesülése szerint a helyzet a békére
nagyon kedvező. A boer meghatalmazottak nem tettek
olyan követeléseket, amelyeknek föl kellene áldozni
azokat az elveket, amelyekhez az angol kormánynak
ragaszkodnia kell. A függetlenségről lemondottak s csak
az annektálás, kártalanítás s a reprezentatív kormány
kérdését vetették föl. Ezekkel a kérdésekkel kapos-
latban szó volt több kisebb jelentőségű és nem sür-
gős kérdésről, amelyekről a kabinetnek kell nyilat-
koznia. A miniszterek álláspontját egy táviratban fog-
ják tudatni, amelyet a kabinetbizottság fog megszö-
vegezni. Az ameszta kérdés lényegében a király-
hoz tartozik. A reprezentatív kormány föllállítása
ügyében semmiféle megállapodás nem lehet, amíg a
délafrikai gyarmatok federációja előbbre nem jut.
Különben egy ívetett részletkérdés sem olyan, hogy
elháríthatná a béke gyors proklamálását.

Egy másik lap, a Daily News részletesebb tudó-
sítást közöl a boerok kívánásairól. E szerint a boerok
az önkormányzatnak aszonnal való felbontását követel-
ték és arra az estre, ha ezt nem adják meg nekik,
engedelmet kértek arra, hogy mostani államfejeikkel
találkozhassanak. Azt kérték továbbá, hogy a fokrádás
lázasok hegyemet kapjanak, leggyerüket és lovukat
megtartíhassák, a bennszülötteket ne tegyék egyenlővé a
fehérekkel és végül indítványozták, hogy a házak és
farmok helyreállítására szolgáló kölcsönt korlátozó föl-
tétel nélkül adják meg nekik.

Kasper Károly
Tiroli Loden-szövet áruháza
INNSBRUCK, Karlstr. 11 sz

Magyarország
Dr. Lurtz Károly
ügyvéd
Brassó

megye

My dear Mr. Lurtz
I have received your letter of the 23rd inst.
concerning the matter of the woolen goods
imported from Innsbruck. I am very sorry
that I cannot do more for you at present.
I have already written to the authorities
concerning the matter and I will continue
to do so as long as it is necessary.

I am, dear Mr. Lurtz, very
truly yours,
Dr. Lurtz

Az angol kormány állítólag azt felelte, hogy az önkormányzat életbe lépésének idejét most még nem állapíthatja meg, a lázadókat a közönséges büntetésekké kivételével nem vonják felelősségre, a lövőgépyer használatát a bennszülöttek ellen való védekezésre megengedik, a bennszülötteket nem tessék egyenlővé a lebérekkel és a parlamentet megkéri, hogy a házak és farnok helyreállítására szükséges kölcsönt korlátozás nélkül szavazza meg.

(A vereeningi kongresszus.)

London, május 24.

A vereeningi kongresszuson a boerok politikai és katonai vezéreinek kívül hatvanöt kommandóvezér vett részt s összesen százötvenen voltak jelen. Szombatig a tárgyalás csak abból állott, hogy az oranjei boerok éles szemrehányást tettek a transvaali boeroknak és csak vasárnap kezdtek a békefeltételekről tárgyalni s bizonyos pontokat előterjeszttek, amelyek alapján hajlandóknak nyilatkoztak béketárgyalásba boosátkozni.

A Reuter-ügynökség értesülése szerint a pretóriai angol képviselők és a boer megbízottak között folyó tárgyalások befejeztésközé közelednek. A főpontok mind rendezve vannak. Csak egyes részletek kérdése vannak még függőben, amelyeket az angol kormány előterjesztette megfontolás végett. A választ közölni fogják a boer megbízottakkal, akik aztán visszatérnek Vereeningbe, hogy az eredményt közöljék a többi megbízottakkal. A végleges tanácskozás, amely mindenestre egy kis időt fog igénybe venni, Vereeningben lesz és ott fogják véglegesen dönteni arra nézve, hogy a feltételeket elfogadják-e vagy sem. Bizonytalan, hogy a boer megbízottak aztán visszatérnek-e Pretóriába, de végleges határozatukat táviratlag is közölhetik Kitchenerrel.

Pretória, május 24.

A boerok vereeningi összejövetelének eredménye annyiban okozott csalódást, hogy kézzelfogható döntés nem történt. A transvaali boerok az angol békefeltételek elfogadásának szükségességét hangzatták, de magukban nem akarnak megegyezésre lépni a brit kormánnyal, mert nem akarják az oranjei boerokat a harcban magukra hagyni. Elhatározták, hogy a boerok fővezére Kitchenerhez mennek és értesítik őt a tanácskozás eredményéről. E közlések határozatlansága miatt általában azt várták, hogy az ellenségeskedés ismét megkezdődik. Mindenkit meglepett tehát, hogy a boer megbízottak még Pretóriában vannak, azért azt hiszik, hogy a békére való kilátások nem reménytelenek.

London, május 24.

A Standard pretóriai levelezője jelenti 22-iki kelttel: Abban a helyzetben vagyok most, hogy határozottabban beszélhetek azokról a kilátásokról, hogy nem sokára megless a békekötés, mint eddig lehetett. Azt hiszik, hogy a végleges megegyezés tervezete már megvan és remélik, hogy azt alá is fogják írni.

London, május 24.

A pretóriai tárgyalásokat megnehezíti a kisebbség makkassága, amely meglehetősen hatással van a többségre. Csak Kitchener higgadságának köszönhető, hogy a tárgyalások meg nem feneklettek. Vereeningben most a boeroknak az önkormányzat, az amnesztia és az anyagi kárpótlás tekintetében előterjesztett újabb feltételeiről folyik az alkudozás.

(Az angol kormány.)

London, május 24.

Brodrick hadügyminiszter tegnap este egy lakomán beszédet mondott, amelyben úgy nyilatkozott, hogy tulmenne kötelességei határán, ha ki akarna terjeszkedni a most folyó eszmecserére, amely remélhetőleg előjártára lesz a harcban álló boerok meghódításának. A kormány most épp oly elszánt, mint azelőtt volt és semmiről sem fog lemondani, ami a délafrikai békét tartósan biztosíthatja.

A Standard jelenti: A tegnapi minisztertanács két óra hosszat tartott. A minisztertanács után a kabinet-bizottság tartott ülést, aztán pedig Chamberlain gyarmatügyi miniszter kihallgatásra ment a királyhoz. A miniszterek mind elutaztak Londonból, Chamberlain Birminghamba ment. A többi lap azonban mind azt jelenti, hogy Chamberlain Londonban maradt.

A Daily Telegraph szerint a gyarmatügyi hivatal és Pretória közt folyó eszmecserére még oly messze van a befejeztől, hogy Baljout hétfőn a parlamentben még nem tehet határozott nyilatkozatot.

— BUDAPESTI NAPLO. Május 31-én új előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

HIREK.

Nagy Frigyes — Washingtonban.

A német császár friss eszű, ötletes ember s ha ilyen, hát természetes az, hogy gyűlöli a sablont. Bizonyos fokig persze kötelezve van azért arra, hogy azt és úgy tegye, amit és ahogyan a többi uralkodó cselekszik. Egy császár nagy ur, de mégse akkora, hogy parancsolni tudna a nemzetközi etikett évezredes formáinak. Tehát ha a császár utazik, annak a sablonja ugyanaz, ami más uralkodó utazásának. Elmenetele után rendjelet kapnak a politikusok, diplomaták, katonák s bizonyos számú ezer koronákat a város szegényei, de valami egyéb is következik aztán. Valami egyéni. Például mikor Konstantinápolyból hazament, egy szökőkutat küldött ajándékkul a szultánnak, hogy állíttassa föl valami erre alkalmas téren. Egy kis kedves emlék. Joujou Konstantinápolyinak, hogy viselje az óraláncán. Most meg az őcse utazása alkalmából azzal az ötlettel lepte meg Amerikát, hogy fölajánlotta Rooseveltnak Nagy Frigyes szobrát. Megjelölte a várost is, ahol álljon majd a szobor. Washington — és ami a folytonos akcióban élő emberrel megesik néha, ime megesik a császárral is. Elvetette kissé a súlyot és az ötlet — egy ötlet a sok szerencsés közül — szerencsétlennek bizonyult. Amerika nem akarja bevenni Nagy Frigyes est tiltakozik az ellen, hogy idegenek küldjenek neki szobrot. S az önrzertes yankeek van is egy kis igazsága.

Egy szobornak belső tartalomra van szüksége ahhoz, hogy igazán beleilleszkedjék egy város hangulatába. Természetes, hogy nem a muzeumok szobrairól van szó, amelyeknek értéket ad a szobrász alkotó ereje egy magában is. Ezeket azonban nem is lehet az utcára vinni, mert idegenül állanak a sokaság közepette. A francia D'Arcu Johanna monumentuma előtt megemeli a kalapját, de hidegen bámulná meg Páris valamelyik piacán a milói Vénust. Pedig ez a tökéletesebb darab kö. S mi szeretettel nézünk föl sok nagyon primitív szobrunkra, mert akit ábrázol, a szívünkhez nőtt. Az apák elmennek a gyerekekkel a Petőfi-szobor elé és megmagyarázzák nekik, hogy ki az az ember, aki a tuskón deklamál, de soha senki magyarnak eszébe nem jutna lelkesedni a Nagy Frigyes szobra előtt, ha minket ért volna az a szerencse, amit Amerikának juttatott egy kissé elhamarkodott ötlettel Vilmos császár. Nem volt a miénk. A történelmünk lapjain nincs szerepe, nem nekünk élt, tehát semmi közünk nincs hozzá. Ez kissé gorbombán van mondva, de kevésbé gorbombán gondolva is oda lyukadunk ki, hogy ez a tény. Nagy Frigyes szobrának se Amerikára, se Magyarországra, se semmiféle olyan földre, ami nem német, nincs meg az a bizonyos belső tartalma, aminek a tiszteletében egyáltalában szobrot állítunk. Nagy Frigyes nekünk idegeneknek nem nagy. Frigyes nekünk idegen s mi célja lehetne annak, hogy egy nekünk idegen érc- vagy kőalak állandóan a szemünk előtt álljon. A vérünk nem lesz forróbb, ha nézzük, a szívünk sohasem fog erőzöbben megdobanni, ha látjuk. Csak unjuk, unjuk és unjuk.

Aztán Amerikának még másik nagy oka is van arra, hogy ne örüljön az ajándéknak. Ez a világ nagy háboruban rázta le a vállairól az idegen uralmat s ebben a háboruban olyan hősokeket tanult meg imádni, akik a népszabadságért harcoltak s mindent felkínáltak az olyan diadalért, aminek az eredménye az, hogy Amerika nem ismer koronázott felségeket. A republika tiltakozik az ellen, hogy akármelyik piacán is örök időkre ott legyen egy Nagy Frigyes, aki minden kiválósága dacára, vagy éppen a kiválóságával állandó tüntetés a született méltóság mellett — Washington városában. Amerika olyan kormányforma jegyében virul, gyarapodik,

verekszik vagy dolgozik, amelyben minden ember maga kell hogy megteremtse magát. Micsoda idegen figura lenne azon a piacon a született király? Rosszul érezné magát. Ő nem értené a yankeet s a yankee idegenül fordulna el tőle.

Ennek a szoborajándékozás kérdésének ez a becsületes, nyílt és okos elintézése. Amerika azt mondja: Köszönöm, nem kérek belőle. A császár pedig észreveszi, hogy ezuttal bakot lőtt — s visszaszívja a szobrot. Minek bosszantsák egymást az emberek még az ajándékokkal is...

(Th.)

Budapest, május 24.

— Lapunk legközelebbi száma hétfőn delőtt jelenik meg.

— A király ítthon. A király ma az egész napot államügyek elintézésével töltötte. Látogatást nem tett sehol sem. O felsege az eddigi tervek szerint e hó 28-án utazik el a fővárosból.

— Ebéd a hadtestparancsnoknál. Lobkowitz Rudolf herceg vezénylő tábornok, hadtestparancsnok és Lobkowitz Rudolfiné hercegné ma este 8 órák ebédet adtak, amelyre hivatalosok voltak: báró Krieghammer Odón lovassági tábornok, közös hadügyminiszter, báró Spaun Hermann tengerügyi Jekellalussy Lajos altábornagy, Röckenauzen Richard lovag osztályfőnök, Caminus Viktor és Krobotin Sándor lovag vezérőrnagyok, Helleparth Jaroszláv tengerészeti vezérbiztos, Görtz Sziárd sorhajókapitány, Elmayer Lajos, Schirmbek János és Koller Viktor vezérkeri főnök, ezredesek, Treidler János ezredes-hadbrói, Linhart János tengerészeti főbiztos, lovag Dobruki Ferenc főhadbiztos, lovag Abele Vince alezredes, Urbán Nándor őrnagy, Anderka József hadbrói, Járó Hauer János és Sényi Péter sorhajóhadnagyok, Járóweck Lajos alhadbiztos.

— Tisztelges Falk Miksánál. Tudvalevőleg dr. Falk Miksa nemrégiben visszalépett a Poliklinikánál viselt alelnöki állásától, hivatkozva rendkívüli ellőgaltságra, amely lehetetlenné teszi neki e tisztesség további megtartását. A Poliklinika elnöksége sajnattal vette tudomásul e lemondási tnynt és ma gróf Apponyi Albert vezetése mellett Sámuel Lázár és Lichtenberg Kornél alelnökök, valamint Erős Gyula igazgató megjelentek a visszalépő alelnöknel, hogy őt lemondásának visszavonására kérjék. Ez azonban nem sikerült. Gróf Apponyi Albert elnök erre szép beszédben köszönte meg a visszavonuló alelnöknek a Poliklinika iránt mindenkor tanúsított jóakaró támogatását, kérve őt, hogy a jövőben se vonja meg pártfogását az egyesülettől. Falk Miksa szép szavakban mondott köszönetet az őt ért megtiszteltetésért. Mindezeket — ugymond — halogatta visszalépését, várt, míg az egyesület áttesik az ugynevezett gyermekbetegségen, most azonban, midőn a Poliklinika vezetését oly tevékeny és erős kéz vette át, minő gróf Apponyi Alberté, nyugodtan vizsgálja az intézet további sorsát az új elnökre. Végül biztosította az elnökséget, hogy figyelmét a Poliklinika érdekei ezental nem fogják elkerülni.

— Pángernom stikli. Kasselből táviratozák, hogy a nyugatnémet iparosok szövetsége elhatározta, hogy mindazokat a magyar és osztrák cégeket, melyek a német levelezés helyett magyar, illetve cseh levelezést folytatnak, bojkottálja. Ez a bojkott a szövetség közlése szerint mintegy négyszáz magyar és cseh céget érint. Az áldutsech igazgatónak ez a legujabb stiklije, reméljük, nem fog megtorlatlanul maradni. A magyar üzletvilágnak is van talán némi fegyvere azok ellen, akik ezt a mozgalmat itthonról sugalmazták.

— Kintüntetett rendőrfelügyelő. A király Balogh József rendőrfelügyelőnek harminkekétévi buszó szolgálatai elismerésül a koronás arany érdemkeresztet adományozta. A kintüntetettnek Eornemissa Boldizsár rendőrfőparancsnok a díszben megjelent csapat-tisztakar jelenlétében ma tüzte fel az érdemkeresztet. A főparancsnok szép beszédet intézett a kintüntetethez, aki — ugymond — 23 év óta hű támasza volt mindenkori és a rendőrség szervezési munkálatában is egyik tevékeny segédmunkása. Balogh felügyelő szép, férfias beszédben köszönte meg egy a kintüntetést, mint a főparancsnok szavait.

— Gróf Festetics gyűjteménye. A Magyar Nemzeti Múzeum néprajzi osztályában most folyik a gróf Festetics Rudolfiné nagybocsú gyűjteményének rendezése. A Múzeum oslág-utcai helyiségét több teremmel kibővítették, hogy el lehessen helyezni a több mérek néprajzi tárgyat. A rendezést dr. Jankó János és dr. Seemayer Villibád muzeumi örök végzik. Mihelyt a munkával készen lesznek a muzeum új osztályát is megnyitják a nagy közönség számára.

— Főpapok halála. Küllődöröl két főpap halálát jelentik. Az egyik halott Sinar kölni érsek, aki az éjszaka hunyt el, a másik Tarnassi hágai pápai nuncius, aki diplomáciai pályájának legnagyobb részét Bécsben töltötte mint auditore. Annak idején a Vatikánban könyvtáros is volt. Ma reggel halt meg.

— **Mirkó herceg házassága.** Nikita fejedelemnek kisebbik fia, Mirkó herceg csakugyan házassági, 24-én tartja esküvőjét Cetinijében Konstantinovicz ezredes leányával, *Natálával*. Belgrádból jelentik, hogy a szerb nép körében nagy rokonszenvvel kísérik ezt a házasságot. A lapok azt mondják, hogy a házasságból minden érdek vagy titkolt cél ki volt zárva s hogy tisztán szerelmi házasság, amely nincs összefüggésben Sándor királlyal azzal az egykori eszméjével, hogy futódtó híján Mirkó herceget proklamálta trónörökösül. A menyasszony nagyon szép, de távolról sem olyan vagyonos, mint azt kezdetben híresztelték. Emlegették ugyanis, hogy Konstantinovicz nyolc milliót, koronát örökölt a Raguzán elhunyt sógorától, Boskovicz Miklóstól, s ezt mind leányának adta hozományképpen. Kitűnt azonban, hogy ez az örökség nem volt több egy millió koronánál s így Natália hozománya sem nagyobb ennél.

— **Főhercegnők a kertészeti tanintézetben.** A gellérthegy-i kertészeti tanintézetet csak a minap látogatta meg királyunk fiatalabb leánya, *Mária Valéria főhercegnő*, ma pedig a déli órákban *Klotild és Augustia főhercegnők* tettek látogatást az intézetben. A főhercegnők annyira váratlanul jelentek meg, hogy még *Darányi földmívelésügyi miniszter* sem tudott előzetesen a látogatásról. Így a magas vendégek az igazgatónak, *Angyal Dezsőnek* kalauzálása mellett tekintették meg a szép telepet, amely annyira megnyerte tetszésüket, hogy kiállításba helyezték újabb látogatásukat is.

— **Az angol gazdák Eudapestben.** Az angol gazdák és gazdasági szakértők társasága, amely tanulmányozás végett időzik most Magyarországon, ma reggel az új sertésközvágóhidat nézte meg, ahol a beteg *Almády Géza* tanácsos helyettese, *Folkusházy Lajos* tanácsjegyző fogadta a vendégeket. Az angolok nagy érdeklődéssel nézték meg mindezeket és különösen a huspároló érdekelte őket. A vendégeket *Fock Ede* mérnök kalauzolta. A szemle után villásreggeli volt a közvágóhid térségében. Ott *Folkusházy Lajos* köszöntötte föl az angolokat, mire a társaság vezetője, *E. A. Fitch* megköszönte a fővárosnak a szíves fogadtatást s a legnagyobb elragadtatással szökött Budapestről és a főváros intézményeiről. A közvágóhidról a keresepati Mezőgazdasági Múzeumhoz hajtottak, ahol *Baldass Árpád* igazgató rövid üdvözlő beszédet mondott, azután végigkalauzolta őket a múzeum összes helyiségein, miközben *Szilassy Zoltán és Gáger László* szolgáltak szakszerű magyarázatokkal. Ezután következett az állatorvosok főiskola megtekintése, ahol *Hutvay Ferenc* rektorral élen az intézet tanári kara végigte a kalauzálást. Először a dr. *Tangl Ferenc* tanár vezetése alatt álló élelteni intézetet tekintették meg és az ugyanazon épületben lévő vegytani intézetet, melyben dr. *Bugarszky István* vette át a vezetést. Ezután az állatkórházakba vonultak, ahol dr. *Pócs Béla* és dr. *Marék József* tanárok szolgáltak felvilágosításokkal, míg az állattenyésztési gyűjteményt *Monostori Károly* tanár mutatta be. A kórtani intézetben dr. *Ráiz István* tanár vezette a társaságot, melynek figyelmét főleg a gazdag kórtani múzeum kövötte le, melynek preparátumai és az előzőkő állatokra vonatkozó gyűjteményei páratlanok. Végül a dr. *Nádaskay Béla* vezetése alatt álló bonctani intézetet nézték meg, melynek múzeumban főleg a híres versenyló a *Kincsem* osztováza érdekelte a sportkedvelő angol-társaságot. Az angolok, köszönetet mondvá a szíves utmutatásért és magyarázatokért, a Hengermalmot látogaják meg. *Győry Endre* londoni gazdasági szaktudósító és *Szilassy Zoltán*, az O. M. G. E. titkára vezetése alatt tekintették meg a Hengermalmot, mely a fővárosnak legrégibb és háromszáz méterháza örökésségével egyszerűsmin az országnak legnagyobb malmja. A Hengermalmot szállított először magyar lisztet Angolországba és az angol vendégek közül sokan ismerik a hírnevét. A telepen az igazgatósági tagok élen gróf *Széchenyi Béla* valóságos belső titkos tanácsos, a koronárángol nyelven üdvözölte az angol gazdákat. Ezután *Burchard Belvárdy* Konrád főrendiházi tag és *Rajner Kálmán* vezérigazgató igazgatósági tagok kalauzálása mellett a mult évben egészen újonnan berendezett telepet behatóan megtekintették és a remek berendezés mintaszerűsége és a nagy rend és tisztaság fölött elismerésüknek a legelőnkebben adtak kifejezést. Szemle után sör mellé a Hengermalmot legkitűnőbb magyar lisztből készült, pompás süteménnyel kedveskedtek a vendégeknek. Végzetül *E. A. Fitch*, az angol gazdák elnöke rövid beszédet mondott, örömeit fejezte ki azon, hogy a legregibb és oly szép magyar malmot megnézheték s köszönetet mondott gróf *Széchenyinek* és *Burchard Belvárdy* Konrádnak a szíves fogadásért és előkészítésségért. Gróf *Széchenyi* néhány bucsuzót intézett a vendégekhez, akik erre az igazgatósági tagok lelkes éljenzése mellett a *Margitszigetre* hajtottak, ahol reggeli volt. Itt említük, hogy az angol vendégek legelső látogatása egyébként *Széll Kálmán* miniszterelnököt illette, akinél tegnap reggel tisztelegtek. A miniszterelnök a látogatást a *Hungária*-szállóban azonnal viszonzta.

Ma este a főváros díszbédét adott angol vendégeink tiszteletére a Hungária-szálló földszinti éttermében. *Márkus* főpolgármester és *Halmos* főpolgármester fogadták a vendégeket és igazi magyar uri vendéglátást tanusítottak irántuk. Az angol vendégek közül hivatalos volt a díszbédre *Darányi* miniszter is, aki a mai minisztertanács miatt nem jöhetett el és *Kiss Pál* államtitkár által képviseltette magát. Természetes hogy beszédek is voltak. Az első köszöntőt *Márkus* főpolgármester tartotta a királyra. A másodikat *Halmos* főpolgármester az angol vendégekre.

Majd *Kiss* államtitkár üdvözölte az angol vendégeket. Bennünket, ugymond, régi rokonszév fűz össze Angliával és mi mindenkor örömmel ragadjuk meg az alkalmat, hogy ezt a rokonszévot, mely ószinte és igaz minden alkalommal demonstráljuk is. Beszédét lelkesen megtapsolták az angolok, *Fitch* földbírtokos a magyarok vendégszeretetét köszönte meg. *Macan-drew* a fővárosnak mondott köszönetet a fényes fogadtatásért, amelyben részletesül és végül *Russel* a magyar mezőgazdaságra és annak jövőjére üritett poharat. Az angolok nem győzik eléggé dicsélni gazdasági intéstitúcióinkat és mindenkor, amit látnak, a legnagyobb elragadtatás hangján beszélnek.

— **Tolsztoj titáalom alatt.** Keserű igazságokat mondhatott az agg Tolsztoj legújabb könyvében az orosz kormányzatnak. Oroszországnak ez az élő lelkiismerete nem fél senkitől és semmitől, nyugodtan és büszkén viseli el a szent szindzus egyházi átkát, az esetleges internálást és zavartalan higgadsággal írja meg újabb és újabb munkáit. A diákmozgalmakról és az elnyomásunkra felhasználhatatlan brutális eszközökről épp most fejezett be egy hatalmas könyvet, amelyvel, úgy látszik, imént kihívta a pétervári kormány — jvedelmét. Mint a zsarnoki kormány mindig, az orosz kormány is azt hiszi, hogy egy olyan barsógó szöszöt, amely az egész világot bejárja, egyszerűen agyon lehet halgaltatni s ebben a szánalmas hiedelmében ukáz bocsátott ki, amelyben megtilja az orosz sajtónak, hogy Tolsztojnak eme legújabb művét csak egy árva betűvel is megemlítsék. Ha Tolsztoj lelkéhez egyáltalában hozzáférközhethetnek az üzleti szellem: csak örvendhetne ennek a bölcs rendszabálynak, amely kétségtelenül a lehető legnagyobb elterjedtséget biztosítja művének, mert oroszok és nem oroszok most csak annál nagyobb érdeklődéssel fogják olvasni a hatalmas könyvet.

— **A óar s martiniquei áldozatoknak.** Mint Párisból jelentik, az orosz pénzügyminiszter táviratilag közböte a francia bank kormányzójával, hogy *Miklós* cár a martiniquei katasztrófa áldozatai részére 250.000 frankot bocsátott a francia kormány rendelkezésére.

— **Maróczy ünneplése.** A budapesti sakk-kör ma este bankettet rendezett *Maróczy Géza* sakkmeister tiszteletére. A banketten jelen volt a sakk-örnek *Sándor Pál* országgyűlési képviselő elnöklöte slatt megjelent tagján kívül sok más érdeklődő, *Wlassics Gyula* vallás- és közoktatásügyi miniszter képviselőletén titkára, dr. *Rényi József* miniszteri titkár. A felköszöntők sorát *Sándor Pál* elnök nyitotta meg, aki köszönetét fejezte ki *Wlassics* miniszternek, hogy magát ez ünnepi alkalommal képviseltesse. *Maróczy* meghatottan mondott köszönetet a közoktatásügyi miniszternek érdeklődésért.

— **Beteg püspök.** *Szege*dől táviralozzák: *Desseoffy* Sándor püspök Temesvárra utaztában ma Czeglénél rosszul lett. *Szege*re sürgőnyűzött, mire a vonatnál várták. A főpap Vargha apáthoz szállt, ahol napokig lesz kénytelen ágyban maradni.

— **Házasság.** *Külényi* Richárd, a Hazai Bank tisztviselője, eljegyezte *Gonosz* Rózsát, *Gondos* Miksa Ganzgyári főtisztviselő leányát Budapestben.

Dr. *Battaly* Akos, néhai *Battaly* Imre kassai kir főigazgató fia, a Kisbirtokosok Országos Földhatalintézetének fogalmazója, jegyet vállott *Lung* Tusika kisasszonnyal. *Lung* György székesfevárosi tanácsnok leányával Budapestben.

Hörvth Benő eljegyezte *Rosenblum* Rezsín kisasszonyt Budapestben.

Huszár Antal belügyminiszteri hivatalnok, nyugalmazott nonvédőhadnagy-kezelőtiszt, e hó 18-án eljegyezte *Grossmann* Samu dombrádi nagybérió leányát, *Ilonka* kisasszonyt.

Bodendorfer Géza tartalékos huszárhadnagy, az Első Magyar Rézvény Seregőz Rézvénytársaság hivatalnok, e hó 20-án, hétfőn, vezeti előtárhoz *Zimmermann* Szilárdka kisasszonyt *Boros-Sebesen*.

Neumann Miksa divatárkereskedő *Kaposvárt*, eljegyezte *Löwy* Ignác komáromi tekinélves kerekedő szeretelmőtlő leányát, *Lujzát*.

Kubelka Ferdinánd cs. és kir. tüzérhadnagy tegnap vette előtárhoz *Aradon* *Vass* Annát, dr. *Vass* Sándor, ottani előkelő orvos leányát.

Kaiser József műépítész leányát, *Idát*, eljegyezte *Koiss* Géza gépészmérnök, brassói ker. kir. iparfelügyelő.

Bernáth Frigyes máv. gépészmérnök eljegyezte *Mózes* Bellát, *Mózes* Károly szeszgyáros leányát *H. Hévizen*.

Bodolay István a napokban jegyezte el Budapestben *Bönyi* *Iványos* Rózsika kisasszonyt.

Karltinsky József magánhivatalnok eljegyezte *Steiner* Irma kisasszonyt *Kispestről*.

— **A soproni bankbukás.** A belügyminiszter Sopron városához leiratott intézet, jóváhagyván a közgyűlés ama határozatát, melyvel kimondta, hogy a város 107.000 koronájának a bukott banknál történt elhelyezése körül a városi tisztviselőket felelősség nem terheli. A miniszter elrendeli, hogy a törzsvagyon veszteség leírassék, de a 40.000 koronát kitevő alapok a város által megtérítendő.

— **Junia** 1a. A gróf *Wenckheim* Frigyes vendőnöksége alatt álló *Budapesti Kereskedőszolgák Egyesülete* június 1-én, vasárnap a *Hermína*-kertben az egyesület tizenöt éves fennállásának megünneplésére, segélyalapja javára táncvigalmat rendez. Belépőjegyek kaphatók az egyesületi helyiségben: *IV., Szervita-tér* 6.

— **A novella hősei.** Irgut Aranka tanítónő a hevesvármegyei Kaálon s üres óráiban, úgy látszik — irodalommal is foglalkozik. Alkajait az életből rajzolja meg s valószínűleg olyanformán, mint a hogy a fotografus készíti el a képeit. Tökéletes hiven az eredeti figurákhöz. Ez persze nem az igazi irásművészet. A széles eszetkezeléshez szokott nagy realistik tipusból válogatják ki az egyént s nem az egyénből csinálnak tipust. Irgut Aranka azonban nem tartozik az ilyen öntudatos nagy szellemek közé s csak természetes az, hogy mint a hogy a nemrég elhunyt szegény Tolnay Lajossal az megeseget, egész sor ellenséghhez jutott az írásai révén. A kaáli intelligencia tudniillik magára ismert a tanítónő írásában és haragosa lett az intelligencia. Pokoli kellemetlenség lehet ez egy faluban, ahol annyira egymásra vannak utalva az emberek. Különösen talála érezte magát a tanítónő írásai által két fiatal ember, a kaáli két segédjegyző, *Dutkay* Dezső és *Bódy* Béla. Magukra ismertek egy a Sors játéka című novellában s följelentették a tanítónőt becületlenségért. Az írónő a törvényszéknél kijelentette, hogy nem volt szándékában kigunyolni az urakát s ő egész más korhelyeket irt meg, mint a milyen korhelyek az urak. A két notárius azonban azt erősítette, hogy ők éppen tulajdon azok a korhelyek, akik a novellában szerepelnek. Tesék megkérdézni az egész falut. A törvényszék az írónőnek adott hitelt s fölmentette a vád alól. Föllebbezés folytán a tábla elé került a pör s itt aztán az írónő járt rosszul. A felsőbb bíróság csakugyan a panaszosoknak adott igazat és elítélte a tanítónőt nyolcvan korona pénzbüntetésre. — Az irodalmi modell-kérdést e szerint körülbelül úgy kell megoldani, hogy aki Kaálon ír novellát, az ne otthon keressen modellt. Nagyváros kell az ilyes íráshoz, nagy tömeg, a miben elvesznek az emberek. Ahol sok az egyéniség — s ahol száz meg száz egyforma korhely és egyforma józan ember akad. Nehéz kisútni, hogy ki az az egy, aki bele van írva a novellába.

— **Negyvenéves jubileum.** Az *Adria* Biztosító-Társaság szép ünnepélyt rendezett május tizenhatedikén, a társulat cégjegyző, osztályfőnökének, *Kranemann* Józseinek negyvenedik szolgálati évfordulója alkalmából. Az ünnepelt a társulat nevében báró *Podmaniczky* Frigyes intéző üdvözölte, szép szavakkal emelve ki kiváló munkásságát és a társulat körül szerzett érdemeit. A Déli Jég- és Viszontbiztosító-Társaság igazgatósága és kartársai remekművő ezüstajándékkal lepték meg *Kranemann* At. Az ünnepélyt fényes bankett követte, amelyen számos felköszöntővel ünnepelték a jubiléust.

— **Főnyeremény.** Nyolc szerencsés ember élvezi ma dél óta a fővárosban *Fortuna* asszony kegyeit. A boldog halandók az osztálysorsjáték főnyereményét nyerték meg. Nyolcad részekben vették a 48737-ik számú sorsjegyet *Fuchs* H. budapesti bankházaiban (Kecskeméti-utca 6.). A sorsjegyet ma 60.000 koronával húzták ki s így mindegyikük szép vagyonhoz jutott.

— **Földrengés.** *Temesváron*, mint onnan táviratozzák, a meteorológiai állomás jelentése szerint tegnap délután három óra tizennyolc perckor lassú földrengés kezdődött. A Ross-féle kémlelő-készülék hét erősebb rengést jelzett, amelyek közül az utolsó négy óra huszonnyolc perckor történt. A rengés déli irányu volt s erős szélvihar előzte meg.

— **Halálkozás.** *Oláh* Gyuláné, születelt galanthai *Balogh* Julia, május 23-án Budapestben elhunyt.

Csolnoky Endre fűszerkereskedő, Kecskeméti város törvényhatósági bizottsági tagja, május 23-án Kecskeméten elhunyt.

Jánossy József m. kir. adófelépénztárnok 63 éves korában Nagygyánban meghalt. Halálát özvegény és gyermekein kívül nagy és előkelő rokonság gyászolja.

— **A boncolóintézet tolvaja.** A fővárosi rendőrség letartóztatta *Csuhás* Gyula 23 éves technikust, aki ellen többrendbeli lopás miatt tettek feljelentést. *Csuhás* tudományos kutatások ürügye alatt bejutott az anatómiai intézetbe, ahonnan 250 koronát érő objektív lencsét ellopott. Ezenkívül végiglopta a tudományos könyvtárat s becses irodalmi műveket vitt el. Végre az egyetemi könyvtár elzárt szekrényéből két értékes munkát lopott el. Azt mondja, hogy a technikán két felvételt hallgatott, de okmányokkal nem tudja ezt bizonyítani. A rendőrség még a személyazonosságával sinos tisztában és ezért ez irányban is folytatja a nyomozást. A tolvaj technikus magas, barna kőrszakálva van.

— **Videki hírlapirodalom.** *Czobor* Hugó hírlapíró *Seben* és *Fogarasz* Vármege cimen érdekesen szerkesztett politikai hetilapot indított.

— **A honvédszázados menyasszonya.** Mintegy két hónappal ezelőtt történt, hogy *Cappa* Alfréd honvédszázados, a Ludovika Akadémia tanára Fiumében agyonlőtte magát. Itthon hagyott menyasszonya, *Óhidy* Ida, amikor megtudta volégenye öngyilkosságát, a budai Fiume-szálló elűt marlógutot ivott. A szerencsétlen leányt bevitték a Rókus-kórházba, ahol ma reggel kéthónapi szenvedés után meghalt.

— **A Humbert-ügy.** A százezeres család ügyében ma a következőket jelentik: A rendőrség Nizzában, Tullean, Rouenban és Brüsszelben házkutatást tartott, mert ezekben a városokban a Rente Viagerek főtelepei voltak. A múlt éjjelek egyikén Humberték lakásán is betörték a *Dawignae* Románok. A Rente Viagere igazgatójának szobájában fölleszítették a szekrényeket, de ezekben már nem találtak semmiféle iratokat. A betörések arról tanuskodnak, hogy Humbertnek betűközzel is összeköttetésben állott és hogy Franciaországban még mindig vannak bűntársai. Egy távirat szerint Humbertné jegyzőjénél, *Langues*-nél házkutatást tartottak és különféle iratokat lefogaltak. A rendőrség táviratot kapott Liverpoolból, amely szerint a Humbert-család nyomozása eredménytelen eddig. Egy éjjel érkezett londoni távirat azt jelenti, hogy ott a rendőrség nyomára jutott annak, hogy a Humbert-család két tagja Londonban tartózkodik.

— **A Rottenbiller-utcai feleséggylósság.** *Hujber* József bérkocsist, aki tegnap a Rottenbiller-utca 29. számú házában agyonlőtte a feleségét, *Kleinberger* Roginát, ma délután kísérték át dr. *Szabó* László soros vizsgálóbíróhoz, *Tóth* János rendőrfogalmazó hallgatta ki a gyilkost a rendőrségen. *Hujber* azt vallja, hogy az asszony hütlensége miatt határozta el magát a gyilkosságra. Ezzel szemben a meggyilkolt asszony özvegye *Kleinberger* Samu gabonamunkás egészen más színben tünteti fel *Hujber* bázisát. A rendőrségnél tett vallomásaiban azt mondja, hogy nővére, aki leánykorában egy morva emberrel folytatott szerelmi viszonyt és abból egy gyermek is származott, amióta *Hujber*nek a felesége, erényes életet élt. Az ő vallomása szerint *Hujber* szeretett könnyűűl való leányok társaságában mulatni. Erre a feleségétől kért költséget. Pár héttel ezelőtt elveszítette az állását és attól kezdve az asszonyon élősködött. *Hujber*nek végre is megunta az örökös pumpolás és nem adott pénzt a férjének. A rendőrség *Kleinberger* Samu vallomását jegyzőkönyvbe vette. A gyilkos lakását a Józsefa-utca 26. szám alatt lezárták és a kulcsot az előjárásnak adták át.

— **Eltűntek.** A rendőrségen a napokban a következő eltűnéseket jelentették be: *Hoi* Sándor jászberényi születésű 45 éves asztalossegéd Varsány-utca 18. szám alatti lakásáról, *Bukovics* Sándor rácalmási születésű 36 éves tűzilegény József-körút 15 szám alatti lakásáról és *Zróster* Károly ustroni születésű 13 éves szobatanonc István-ter 14. szám alatti tünkek el. A rendőrség körözi őket. Védőkör is két eltűnt körözése érkezett a budapesti iókapitánysághoz. *Stigmahr* Pál gálói születésű 15 éves tanoncot körözik, aki *Posonybó*l tünnt el, *Fenthalója* számára 50 korona jutalmat tűztek ki. *Sepsi* Eva 18 éves cseledeány pedig Nagy-Kőrösörl tünnt el.

— **Nagy bányaszerecsenélenség.** *Viktórából* távirják: A *Fernie* (6) mellett, a kootenayi kerületben lévő kőszénbányákban robbanás történt, amelynél százhetven ember, nagyobbára külföldi, vesztette életét. Csak harminc ember menekült meg.

— **Gyilkos rendőr.** *Zágrádból* táviratozzák: *Grabar* rendőr tegnap éjjel *Putarek* nevű társát portyázás közben agyonlőtte. *Putarek* özvegyet és három árvt hagyott hátra.

— **Baumann Károly** komikus, akinek nagy érdeme van a variété megmagyarosítása körül, vasárnap délután jutalmajátékát tartja a Fővárosi Orszémban, amelynek évek óta a házi komikusa. A eies komikus, aki az orszémben belébeben miködök *Tarka Szimpadnak* is egyik oszlopos tagja. Elismerése méltó színészi kvalitásait, jó kedve, eredetisége és emésége révén régóta kedvelte a közönségnek. Az elismerésből bizonyára kijut neki jutalmajátékára is, amely vasárnap délután négy órákor kezdődik. *Baumann* ez alkalommal gazdag műsorának legkiválóbb számait adja elő és az orszémb kitünő erőinek közreműködésével bizonyára élvezetessé teszi a vasárnap délutáni előadást.

— **Rendkívüli cikkek elárúsítása** most hétón, kedden és szerdán a Párisi Nagy Aruház nyaralók és kirándulók szükségletit osztályában következnek; lásd a hirdetést. E cikkek feltünő olóságuk dacára disztinyváltak és a legjobb közönségnek ajánlhatók.

— **A Szász-féle nyilvános elemi iskolában.** *Andrássy*-ut 83. a magánvizsgálatok június végéig tartanak.

(x) **Santal Egger** név alatt a *Nádor-gyógyesztárban* Budapest, Váci-körút 17. specifikus szer kapható, mely a külföldi hasonló szereket felülmúlja. Orvosok és más férfiak egyaránt dicsérik kitünő hatását azon bajoknál, hol *Santal*-olaj van javasolva. Egy üveg 3 korona.

(x) **Ipari újdonság.** Hazai iparunk egy újabb iparággal gazdagodott, s habár csak lassu lépéssel haladunk is előre, mindinkább közeledünk a cél felé, s reméljük, hogy a közel jövőben el fogjuk érni ipari fejlődésünk oly fokát hogy nem leszünk utáira azon sokféle külföldi gyártmány behozatalára, melyet már maga a nyersanyagunk nálunk való termelése presztizsánálja, hogy hazánkban nagyipari ággra fejlődjék. Örömmel konstatáljuk, hogy a nagy iparúszató közönség nemcsak hogy nem zárkózik már el a hazai gyártmányok elől, hanem ellenkezéleg mindinkább igyekszik lehetőleg hazai gyártmányú iparúszatit, mely jelenség által nemcsak hazaszeretett bizonyítja, hanem közgazdasági fejlődésünket, — mely egyedüli támasza jövőnknek — nagymérvben elő-

segíti. Az iparág, melyről megemlékezni kívánunk, a most létesült vöröskereszt malata-kávégyár, mely egy rendkívül kellemes, jözü és láplál pókává gyártásával foglalkozik, s melyhez mi a vállalatunk úgy anak, mint ipartelejődésünk érdekében, sok szerencsét kívánunk.

Az új ötvenes.

— Jelenet. —

Az új ötvenes (illetéimesen bemutatkozik): Névem Ötven Korona.

A huszokorós: Van szerencsém. Névem Husz Korona.

A tizkoronás: Örvendek. Névem Tiz Korona.

A zöld ötös: Van szerencsém, Névem Ot Forint. Fájdalom, már csak kevés ideig lehet szerencsém Méltóságoddal csevegni. Be fogunk vonni.

Az új ötvenes: Szegény öreg bácsi. De mit tegyünk? Ez mindnyájunk sorsa. Az ember él, él, él, aztán bevonják. Engem is be fognak vonni valamikor.

A zöld ötös: Pedig mily szép az élet, Méltóságos uram! A madarak csinoseregnek a virágok illatoznak, az embert felváltják, kölesönadják, soha nem adják vissza... Csupa mulatság az élet...

Az új ötvenes: Vigasztalódjék, bácsi. Utóda folytatják a megkezdett munkát.

A zöld ötös: Télen hideg van, nyáron meleg van, az ember hol van, hol nincs, az ember általános népszerűségét örvend. Oh, hogy épp most kell a bevadás sötét üregébe süllyednem, amikor mindenki rólkunk beszél!

Az új ötvenes: Lásza, ő excellenciáját, a régi szászat is bevonják. A halál a legnagyobb demokrata.

A zöld ötös: Ez so vigasztal. Inkább vagyok egy eleven nikkelthan mint egy döglött ötös.

Az új ötvenes: Ö lensegét a régi Ezrest is bevonják...

A zöld ötös: Már mondtam, hogy ilyesmivel ne vigasztaljon. Ön, amint látom, feudális érzelmű és tisztelettel tekint a magaranguakra. Hja, ön a reakció modern embere!

Az új ötvenes: Ebben igaza van. Öszintén megvallva nem szeretem a huszokorósát se, mert az bár csinos, de mégis csak szidóasszony.

A zöld ötös: Hát az nem mindegy? Es nem ér-e kétszáz darab egyszerű tizkoronás éppen annyit, mint 6 lenseg, a régi Ezres?

Az új ötvenes: Ez megint szocialista felfogás. Nekem az imponál, ha valaki egy darabban ur.

A zöld ötös: Na látom, hogy mi már nem egyezünk meg. Jobb lesz nekem meghalni. Oh, hogy épp most vannak be, amikor a szép szecessziós börtörcák dívatban vannak!

Az új ötvenes: Na öreg, isten áldja meg, nekem el kell mennem a bankba. A vizsntalásra, a tulvilágon!

A zöld ötös: Eljen boldogul! A modernnek nem értik meg az öregeket! On sohse fogja ismeri azt a kedves érzést, amikor rakópnek és tarasztják a cigány homlokára. Ont besben fogják tartani...

Az új ötvenes: Ugyan hagyja! Az én életem so mindig papsát. Nagy munka vár rám.

A zöld ötös: Adieu! Adieu!

Az új ötvenes: Isten ünne! A bankban egykor vizsntalójuk egymást!

— o. —

kintében, valamint általában is teljes bizalmát fejezi ki a hidépítés vezetősége iránt. A korábbi értekezletet már megállapított megerősítéseken felül az értekezlet a hidőrcnek rátaiazás által való megerhelését is ajánlja, még pedig oly módon, hogy a megerhelés centrumok legyen. Az építés sorrendjét illetőleg az értekezlet elsősorban a hidők két különálló ístestének összeköttetését és a kétoldali való hozzátaiazását, ezal egyidejűleg a hidők ideiglenes megerhelését, az követőleg az előépítést s a hidőknek rátaiazással való megerhelését ajánlja organotasiandónak. Ezek a munkálatok természetükönál igva nem egyszerre egész terjedelmükben, hanem csak részleteiket a megállapított sorrendben lévő végrehajthatók. hosszabb időt igényelnek. A miniszter azonban kijelentette, hogy mindent el fog követni arra nézve, hogy a hid mielőbb, de legkésőbb a jövő év őszén a közforgalomnak átadható legyen. Hogy pedig addig is a lehetőleg szert könnyítsen a Belvárosnak azon a nagy terhén, hogy az elzár építési hely miatt a közlekedés itt csak nagy kerülővel történhetik, intézkedett a miniszter az iránt is, hogy a templom előtt a hid előjáróra ilveztető léposkövetítésével a yalagközlekedés az építési helyen át nagyobb kerülő nélkül lehetővé tétessék.

(*) **A Kossuth-alap kamatai.** A főváros a Kossuth-szoborra és Kossuth-mauzóleumra összegyűjtött több, mint kilencszáz ezer koronát a hazai takarékpénztárban helyezte el. A takarékpénztár értesítette a fővárost, hogy az alap betéte után a kamatot negyedik százalékra leszállította. A tanács arra kérte a takarékpénztárt, hogy a hazaifas céira való tekintettel továbbra is négy százalékkal kamatoztassa az alap pénzét. A takarékpénztár most tudatta, hogy nem teljesítheti a város kérelmét, mert a negyedik százalék is kedvezményes kamatoztatás.

(*) **Adókövetés.** A fővárosi adókövető-bizottságok jövő héten a következő új helyrajzszámú házakban összeirt adókövetésekre vonatkozó III. osztályú keresetadó-javaslatokat fogják tárgyalni, ugymint az I. kerületi (Krisztinavárosi) hétón 1453-146. kedden 1476-1565, szerdán 1586-1619, pénteken 1620-1671, szombaton 1672-1713; II. kerületi (Vizivárosi) hétón a 289-282/33, kedden 2733-2753, szerdán 2956/57-3975, pénteken 2976-3006, szombaton 3011/12-3067; a IV. kerületi hétón 391-399, kedden 400-419, szerdán 420-424, pénteken 425-441, szombaton 442-450; az V. kerületi a) bizottság hétón 668/69-671, kedden 672-674, szerdán 675-677, pénteken 678-682; szombaton 683-686; az V. kerületi b) bizottság hétón 961-968, kedden 969-970 (vásárcsarnok A-R betűjű) szerdán 959-970 (vásárcsarnok S-től végig) és 971-975, pénteken 976-984/b, szombaton 985/a-989; a VI. kerületi a) bizottság hétón 3552-3558, kedden 3559-71/a-3564, szerdán 3565-3572, pénteken 3573-3583, szombaton 3584-3591, a VI. kerületi b) bizottság hétón 1530-160, 3-1629 kedden 1630-1683-21, szerdán 1683/22-1702, pénteken 1702-1720/b, szombaton 1721/a-1740; a VII. kerületi a) bizottság hétón a külön meghívottakét, kedden 4820-2223-4836, szerdán 4838-4844, pénteken 4846-4857, szombaton 4858-4869 és a külön meghívottakat; a VII. kerületi b) bizottság hétón 4264/65-4266-67/15, kedden 4266-67-4271/6, szerdán 4271/6-4276/72, pénteken 4276-78-4281-85/6, szombaton a külön meghívottakét; a VIII. kerületi a) bizottság hétón 5671-5689, kedden 5690-91-670/b, szerdán 5707-5737/3, pénteken 5738-5748, szombaton 5749/a-6-762/a; a VIII. kerületi b) bizottság hétón 6621-6648, kedden 6649-6666, szerdán 6667-6683, pénteken 6684-6700, szombaton 6701-6740; a IX. kerületi hétón 8823-8853, kedden 8854-8870, szerdán 8871-8884, pénteken 8885-8896, szombaton 8897-8911; a X. kerületi hétón 7978-7992/1, kedden 7992/2-7993 szerdán 7994-8126, pénteken 8127-8862, szombaton 8883-8422 házszámig.

SZÍNHÁZ, ZENE

** **Népszínház.** Szabadsága után ma lépett föl másodsor *Küry* Klára a Népszínházban; a művésznő *Az aranyos* című operettben játszotta *Laura* szerepét. A mai est is a vizsntalítás örömeinek melegségével zajlottak; a szép ház közönségének *Küry* Klára finom árnyalatokban gazdag alakítása során büszkeségek alkalma volt kedvetjét szeretettel üdvözölni. Nyílt színen is sok tapsot kapott a művésznő, énekszámain meg kellett ismételnie s a telvonások után alig győzte közzönni a tetszés mindenféle jeleit, a kihívásokat, a lelkes tapsot és a tavasi virágokbörtéleteket. Az előadás másik fénypontja *Heggy* Aranka alakítása, tele egyéni bájjal és előkelő művészettel. A közönség jókedvében *Kovács* mókáinak és *Németh* humorának van része.

(H-u.)

** **Jótekönyvű hangverseny.** *Lindh* Marcella a nagy dalénekesnő az ő csudás művészetét ma este a jótekönyvű szolgálatába állította és a hangverseny, amelyet a Margitszigeten a *martinique* isegések javára rendezett, mint kiváló művészi esemény zárja be az idei zeneszort. Az estélyt *Borsódy* Olga kisasszony nyitotta meg, aki gazdag kilezessel és meleg bensőséggel szavaltta el *Pásztor* Árpád *Martinique* című szép költeményét. A bájos fiatal hölgy művészele meglepő és elragadta a közönséget, amely lelkes tapsokkal adott kifejezést elismerésének. *Lindh* Marcella *Schwann*, *Franz*, *Deibes*, *Weckerlin*, *Deimet*-dalokat énekelte, dia-

FŐVÁROS.

(*) **Az eskütéri hid.** Az eskütéri hid ügyében *Láng* Lajos kereskedelemügyi miniszter ma újabb szaktanácskozmányt tartott. Az értekezleten a miniszter először s részt vettek benne: dr. gróf *Wickenburg* Márk államtitkár, *Kossuth* Ferenc és *Dobiecki* Sándor országgyűlési képviselők; *Lipthay* Sándor udvari tanácsos, *Kherndl* Antal, *Kovács*-*Sebestény* Aladár és *Bodola* Lajos műegyetemi tanárok, *Csekélius* Aurél és *Böckh* János miniszteri tanácsosok, *Szántó* Albert műszaki tanácsos, *Vajkay* Károly, az állami vasgyárak központi igazgatója, *Seeöchner* Gyula kir. tanácsos, *Riedl* Károly államvasuti főtelgyelős és *Zsigmondy* Béla mérnök. Az értekezlet tárgyat a hid hidőrcnek megerősítésére vonatkozólag a múlt hó 27-én megtartott szaktanácskozmányon történt megállapodás szerint a hidépítés vezetősége részéről elkészített terveknek, az építés sorrendjének s annak a kérdésnek megbeszélésére képezte: szükséges-e a hidőrcnek a már korábban megállapított hozzátaiazáson kívül rátaiazás által még meg is terelni. Az előterjesztett terveknek és kérdéseknek beható tárgyalása és megvitatása után a miniszter a következőképpen foglalta össze a tanácskozmányok egyértelműleg le rojított eredményét:

Az előterjesztett tervek az értekezlet általán megjelölésnek tartja s osakis a részletekben ajánl kisebb módosításokat s úgy ezek keresztülvitele te-

dalra juttatta továbbá Esterházy-Rossi grófnénak, ennek az igazi komponista-tehetség pompás *Valzer italiani-ját*. A dalának nagy fejlődésmasszonya ma este ismét teljes pompájában ragyogtatta csodás művészetét, amely bírálattal helyett hálát vált ki a hallgatóságból. — *Humphreys* Richárd, a jeles fiatal cellista gyönyörű tónusával, pompás technikájával és bensőséges felolvasásával tűnt fel. A zongorakíséretet *Tarnay* Alajos végezte és az előkelő művészet, amelyet nehéz feladattal megoldotta, külön élvezetet nyújtott.

X. asszony. Az X. asszony második előadása megerősítette ma a pompás udonság nagy sikerét, ez mára volt a tegnapi premierének; egészen megtelt a nézőtér és a közönség igaz jókedvben hallgatta a francia bohózat elmés ötleteit, mulatóit a bonyolalmon és élvezettel szemlélte a közreműködők alakításait. *Coillag* Teréz a címszerepben remekel; *Góth* a jószívű Philippe szerepében, *Hegedűs*, mint elődsi titkár, nemkülönben a többi szereplő is mindent megtett, hogy X. asszony sikere maradandó legyen.

Városligeti Színház. A Városligeti Színházban ma este a *Madarász* került színre. Az előadás a jobbakkal való volt. Postás Milka szerepében *Feld* Olga szép és megérdemelt sikert aratott, temperamentumosan játszott, énekelésében pedig dícséretre válik mesterének, a kitűnő *Merli* Quirinónak. Talentumos alakítását és szépen előadott énekesfamaért sok virágot és még több tapost kapott *Feld* Olga, akivel osztott a sikerben *Szentmiklósi* (Ádám madarász). A fejlődésmasszony szerepét *Eörsy* Izabella játszotta. Szép színpadi alakja mellett figyelemreméltó hangja van, amelynek iskolázottsága H. *Vukovich* Aranka elismert módszerét dicséri. Jók voltak: Mátrai (Csörzs), *Feld* Mátyás és Szentés, a két professzor. Az előadást nagy közönség nézte végig.

Prielle-ünnep a Nemzeti Színházban. Vasárnap, június elsején ünnepi előadással üli meg a Nemzeti Színház *Prielle* Kornéliának hetvenhatodik születésnapját. Az ünnepelt művésznő negyvennégy éves gazdag repertóriumának legnépszerűbb szerepében, a *Nagymana* Szerény grófnéjában fog ez estén fellépni. A több szerepekben közreműködnek: *Lango* Szerafin — *Rákosi* Szidi, *Márta* — *Ligeti* Juliska, *báró* Örkényi — *Gyeres*, *Kosztá* Sámuel — *Gabányi*, *Ernő* — *Nádai* Béla. — A művésznő tisztelői megvárásfólik *Telcs* Edénék, *Prielle* Kornéliát ábrázoló, sikerült mellszobrot és azt a Nemzeti Színház előcsarnokában, *férje*, *Szerdahelyi* Kálmán szobra mellett helyezik el. Az ünnepélyes leleplezés a születésnap évfordulóján, június 1-én lesz.

Hírek a Nemzeti Színházról. *Sardonnak* nagy sikerrel felújított színműve, a *Fernandé*, a Nemzeti Színház és heti műsorán két estén szerepel, holnap, vasárnap és szerdán, e hó 28-án. *Hétidőn* *Romeo* és *Julia* kerül színre; *Romeo* Beregi, *Julia*t P. Márkus *Emilia*, *Lórina* barátot *Molnár* László, *Tybaldot* *Gyenes* játssza. Ez az előadás kivételesen 7 órákor kezdődik. *Kedden* *Herczeg* *Ferenc* *A dolovai nádor leánya*, *csütörtökön* *Gárdonyi* Géza *falusi története*: *A bor* és *pénteken* *Szigeti* *József* felújított színműve, a *Bang és mód* kerül színre. *Szombaton* *Meilhac* négyfelvonásos *vígjátékának*, *As attaché* új bemutatója a *egyuttal* 50-ik előadása lesz. *Prachs* grófot *Császár*, *Madelain*et *Lánczy* Ilka, *Scharpf* bárót *R. Maróthy* *Margit*, *Scharpf* bárót *Ujházy* játssza.

Hírek a Vígyszínházról. A Vígyszínház ismét abban a kedvező helyzetben van, hogy váltakozva adhat olyan darabokat, amelyek mindegyike kiváló vonzerőt gyakorol a közönségre. *Az őrnagy ur* legutóbbi — számszerint harminckettedik — előadásán teljesen szűfolt nézőtér tanuskodott arról, hogy *Mars* és *Kéroul* bohózata iránt az érdeklődés még legkevésbé sem csappant meg, most pedig az *X asszony* kezdte meg pályafutását, amely a tegnapi bemutatóról megjelent bírálatok szerint ugyanolyan sikeresnek ígérkezik, mint *Az őrnagy ur*. *Erre* való tekintettel a Vígyszínház jövő heti műsorát ezzel a két darabbal tölti ki olyformán, hogy az *X asszonyt* holnap, vasárnap, hétfőn, szerdán, *csütörtökön*, *szombaton* és *jövő vasárnap* este adják. *Az őrnagy ur*at pedig *kedd* este, *csütörtök* délutánra, *péntek* este és *jövő vasárnap* délutánra tűzték ki. *Holnap*, *vasárnap* délután *Fényes* *Samu* történelmi színművét, *Kurucz* *Fyja* *Dávidot* játsszák, amely *Haraszthy* *Hermin* betegsége miatt egy időre lezserült a műsorról.

Hírek a Népszínházról. A Népszínházban *kedden* kerül színre *huszonötödös* a *szezon* egyik legnagyobb sikertől darabja, az *Ádám és Éva* című operett. *Károly* *Klára* *Éva*-*Erette* *hármas* szerepét *sabadsága* után az alkalommal fogja először játszani. *Kivülre* játszanak még *Ádám-Adamus-Saint-Adam* szerepében *Szirmai* *Imre*, a *gladiator* humoros szerepében *Kovács* *Mihály*, továbbá *S. Harmath* *Ilona*, *Dóri* *Margit*, *Németh* *József*, *Ujvári*, *Szabó* és *Szerdahelyi*. — *Szerdán* kerül színre *huszonötödös* *Az isz*, az első előadás szereposztásában *Pálmay* *Ilkával* és *Heggy* *Arankával*.

Városligeti Nyári Színház. Vasárnap délután *negyedél* órákor fél helyárrakkal *A Madarász*, este *nyolcadél* órákor *rendes* helyárrakkal a *sajos* sikert aratott *Sohse halunk meg* című énekes bohóság kerül színre. *Kedden* *Dolly* svéd színművet játsszák *Feld* Irénnel a címszerepben.

A Bánk bán Fiumében. *Dr. Janovics* *Jenő* társulata színrehozta *Fiumében* *Katona* *József* remekművét, *Bánk bán*. A tragédia óriási hatást gyakorolt a közönségre, amely a színtéren zúfolással megfőltötte. A darab iránt oly nagy volt az érdeklődés, hogy már egy héttel az előadás előtt vásárolták hozzá a jegyeket. Az előadáson pedig valóságos tüntettek; sokszor nyílt színen tapsokban tört ki a közönség. Különösen sok jutott a tapsból *Bihari* *Akosnak*, aki *Bánk*-ot, *Hettyey* *Arankának*, aki *Gertrudist*, *dr. Janovics* *Jenőnek*, aki *Biberaohot* játszotta, tovább *Fenyérinek* és *Mezeinek*, *Mészáros* *Gizinek*, aki *Melinda* szerepében debütált, *virágot* is adtak tisztelői. Az olasz lapok dícsérettel írják az előadásról és a szereplőkről.

Alszeghy Kálmán jubileuma. *Alszeghy* *Kálmán* főrendező jubileuma két részben fog lejárolni. *Kedden* este a *Fedora* című opera bemutatás-előadása előtt esti 6 órákor az *Operaház* színpadán fogja ünnepelni igazgatóság és személyzet; ekkor történik a jubilans hivatalos üdvözlése s a koszorúk és emléktárgyak ünnepélyes átadása — szerdán 9 órákor pedig a *Royal*-szálló dísztermeiben tartják az ünnepi bankettet. Mindkét alkalomra kaphatnak meghívót az *Operaházban* *széllő* *bizottságnál* azok, akiknek tévedésből nem küldtek. A bankettre egy teríték ára 6 korona.

Az országos dalverseny pályasata. Az Országos Magyar Dalregyesület a *temesvári* országos dalosünnep versenykara ügyében ma döntött. A kétszáz koronás versenydíjat *König* *Péter*, a *kassai* színház *karnagya* nyerte el, akinek egyik szimfóniáját *filharmonikusaink* a múlt őszön nagy sikerrel adták elő.

A Fővárosi Nyári Színház. *Krecsányi* *igazgató* a *jövő* hétre érdekes és változatos műsort állított össze. *Holnap*, *vasárnap*, két előadás lesz: *déltűn* *főhelyárrakkal*, *gyermekelőadás* *A szikáhos láncolat* *királykisasszony* című mulatót énekes bohóság kerül színre, este pedig *A görög rabszolga* operettnek lesz a második előadása.

Legújabb zeneművek kaphatók *Szaidgyi* *Béla* *könyv-* és *zeneműkereskedésében*, *Budapest*, *Károly*-*körút* 26. — *Operák* és *operettek* *zongorára* szöveg nélkül: *Bizet* *Carmen* 10.— *K.*, *Wagner* *Tristan* és *Isolde* 9.80 *K.*, *Bolygó* *hollandi* 7.20 *K.*, *Tannhäuser* 9.80 *K.*, *Verdi* *Aida* 9.80 *K.*, *Troubadour* 3.80 *K.*, *A* *léve* *nő* 4.80 *K.*, *Offenbach* *Hoffmann* *meséi* 10.— *K.*, *A* *bőregér* 5.40, *San-Toy* 5.40 *K.*, *Görög* *rab-* *szolga*, *Geisha*, *Cirkusz*-*élet*, *Szerencse* *csillaga*, *Kis* *aranyos* *egyenként* 8.— *K.*, *Florodora*, *Kis* *szőkevény*, *Postás* *fiu*, *New-York* *szépe* *egyenként* 7.— *K.* *Operettek* *magyar* *szöveggel* 2 *füzetben*: *Katalin*, *Hoffmann* *meséi*, *Kis* *szőkevény*, *New-York* *szépe*, *Fifine* *üzenteként* 3.— *K.*, *Mader* *Szerelmi* *kaland*, *Tréfiás* *ballad* 2 *füzet* 6.— *K.*, *Egy* *görbe* *nap*, *énekes* *bohózat* 8.— *K.*, *Der* *Kellermeister* 2 *füzet* *német* *szö-* *veggel* 6.— *K.*, *Das* *süsse* *Mädel* 2 *füzet* 6 *K.*, *Az* *izé*, *potpourri* 3.80 *K.*, *Luna* *asszony*, *potpourri* 3.— *K.*, *Tarka* *Szimpad* *műsorából*: *Van-e* *tehetségem?* 2.— *K.*, *Vén* *kocsis* *dala* 3.— *K.*, *A* *diófa* *románca* 1.50 *K.*, *Tekintetes* *ur* 1.60 *K.* *A* *rósbabimó* *és* *a* *méh*, *románca* az „*Őrnagy ur*”-ból, *magyar* *szöveggel* 2.60 *K.*, *Leg-* *kedveltebb* *kuplák*: *Drat'n* *ma* *um* 1.80 *K.*, *Meine* *Lily* *(Lotti* *esredeseiből)* 1.80 *K.*, *Du* *mein* *Girl* 1.80 *K.*; *ugyanze* *magyar* *szöveggel* 2.— *K.*, *Zauszi*-*kuplák* 2.— *K.*, *Die* *Haseinuss* 2.40 *K.*, *Der* *lustige* *Ehemann* 2.40 *K.*, *Luna*-*Walzer* 2.40 *K.*, *Az* *izé*-*walzer* 2.40 *K.*, *Madame* *Sans-Gêne* 1.80 *K.* *Legújabb* *101* *magyar* *népdal* 3.— *K.* *Könyv-* és *zenemű*-*jegyzéket* *kiváratra* *ingyen* és *bérmintén* *küldök*. *Állandó* *vevők* *kedvezményben* *részesülnek*.

Operaelőadás a Telefon Hírműködésben. *Strauss* *bájos* *zenéjű* *operetteje*, a *Denéver*, *kerül* *előadásra* ma *este* a *magy.* *kir.* *Operaházban*. A *Telefon* *Hírműködés* *összes* *állo-* *másán* *keresztül* *hallható* *lesz* az *Operaház* *és* *előadás* *s* *ig* *az* *előzetek* *abban* a *kellemes* *helyzetben* *lesznek*, *hogy* *odahaza* a *lakasok* *is* *végighallgathatják* a *Denéver* *előad-* *ását*. *Az* *opera* *közvetítése* *utána* *11* *óra*ig *még* *cigány*-*zene* *lesz* *hallható* a *kagylókön* *keresztül*, *melyet* az *Elite*- és *Emke-kávéház* *közvetíti* a *Telefon* *Hírműködés*.

A budapesti élet.

(Irtá: *Salamon* *Ödön*. *Először* *adták* *az* *Uránidában* *1902. május* *24-én*.)

Budapest, május 24.

A *budapesti* *élet* *című* *ünnepséget* *hirdette* *ma* *az* *Uránia* *színpadja*; *álmékkodva* *kiáltottam* *fél* *minden* *egy* *hirdetési* *oszlop* *előtt*:

— *Hogyan*, *hát* *Budapest* *él*? *Van*? *Létezik*? *Lehet* *budapesti* *élet* *ről* *beszélni*?

Salamon *Ödön* *mindenesetre* *csak* *olyasmiről* *szokott* *írni*, *amit* *igazán* *meg* *is* *látott*. *Tolla* *közvet-* *len* *összekötöttesben* *van* *látószervével*, *amely* *kitűnő* *megfigyelésre* *képes*. *Az* *Uránia*-*színház* *már* *több* *nagy* *sikerét* *köszönheti* *ennek* *az* *éles* *szemű* *író* *nak*, *akiből* *a* *megfigyelés* *és* *ötlet* *találó* *igaz-* *ságot* *és* *költői* *hangulatot* *vált* *ki*. *Külső* *benyomá-* *sokra* *van* *szüksége*, *hogy* *megszólaljon*. *Olyan*, *mint* *a* *hegedű*, *amely* *néma*, *bár* *te* *van* *hanggal*, *mind-* *addig*, *amig* *a* *külső* *benyomás* *nyiretlye* *meg* *nem* *szólaltatja*. *Nem* *tudok* *írni*, *akinek* *írásaiban* *az* *én*

szócska oly ritkán szerepelne, mint *Salamon* *Ödön* *nél*, *a* *tömegek*, *városok*, *néplajok* *kitűnő* *pszikologusánál*.

Valóban *kiváncsiak* *voltnak*, *hogyan* *látta* *meg* *ő* *és* *minék* *látta* *a* *budapesti* *életet*.

Az *első* *felvonásban* *a* *város* *külsőségeivel* *is-* *merkedünk* *meg*, *jellemző* *utazásleletekkel*, *építészeti* *remekkel*, *szobrokkal*, *járdaéleteit* *stb*. *A* *második* *felvonásban* *a* *fővárosi* *társadalmi* *élet* *kereteit* *látjuk*, *egy* *budapesti* *tipusokat* *stb.*, *a* *harmadikban* *pedig* *a* *budapesti* *klub*-*életet* *és* *a* *mulató* *főváros*.

A *darab* *te* *van* *ötlettel*, *igazsággal*, *kitűnő* *rajzokkal* *és* *végéreményben*, *ugy* *érzem*, *a* *követ-* *kező* *tanulást* *szolgáltatja*:

Budapest nincs. És budapesti ember sincs.

És *ez* *nem* *is* *lehetne* *másként*. *Minden* *ország-* *nak* *a* *fővárosa* *hosszabb* *történelmi* *fejlődésnek* *az* *eredménye* *és* *mint* *ilyen*, *ugyszólván* *fiziognómiaja* *kell* *hogy* *legyen* *az* *ország* *egységiségének*. *Az* *a* *fő-* *város*, *amely* *nem* *a* *politikának* *hatalmi* *szavára*, *hanem* *minden* *kényszer* *nélkül* *történelmi* *eg* *kelet-* *kezett*, *élelven* *élő* *egységiség*, *amely* *minden* *egyéb* *társattól* *különböző* *éppen* *ugy*, *amint* *nem* *találni* *ezen* *a* *világ* *két* *egymáshoz* *teljesen* *hasonló* *embert*.

Budapest *nem* *lett*, *nem* *szerves* *lény*, *Budapes-* *tet* *osnálták*, *Budapest* *csináltmány*.

Es *nagyon* *sokszor* *rosszul* *osnáltuk*. *Nincs* *város* *kerek* *a* *világ* *ban*, *ahol* *városépítészeti* *szempont-* *ból* *ilyen* *sok* *és* *ilyen* *szomorú* *badarságokat* *követ-* *tek* *volna* *el*, *mint* *éppen* *Budapest* *ben*. *Ide* *teremtettünk* *egy* *amerikai* *várost* *és* *ölelítettük* *benne* *mindazt*, *amit* *Nyugat-Európa* *nagy* *világváros* *számban* *látunk*, *tekintet* *nélkül* *arra*, *hogy* *átgyurjuk* *és* *betöltjük* *nemzeti* *tartalommal*, *még* *azzal* *se* *törődve*, *hogy* *van-e* *rá* *szükségünk*. *Még* *Operaházunk* *is* *van*, *mert* *másut* *is* *van*. *Igaz*, *hogy* *nincs* *operaházi* *köz-* *zönségünk*.

Az *ilyen* *mindenképpen* *nyellált* *városnak* *nem* *lehet* *egyöntetű* *embertípusa* *sem*. *Kérem*, *van-e* *buda-* *dapesti* *ember?* *Olyan* *értelemben*, *ahogy* *van* *bécsi* *vagy* *párisi* *bennszállító?*

Budapest *nem* *él*. *Budapesti* *élet* *nincs*. *Buda-* *pesten* *csak* *élnék*.

Nem *kell* *ezt* *az* *igazságot* *meddő* *panasz* *nak* *tekinteni*, *inkább* *csak* *óvatossá* *meg* *tűvös* *beismerés-* *nek*. *Fővárosunknak* *és* *a* *hibája* *következménye* *a* *rohamosság* *nak*, *amely* *vel* *a* *nyugati* *szinvo-* *nalat* *el* *akartuk* *érni*. *Nyilvánvaló*, *hogy* *az* *élet* *líktetés*, *a* *természetes* *fejlődés* *melegége* *és* *a* *zür-* *zavaros* *vajadás* *megzisztulása* *Budapestet* *is* *előbb-* *utóbb* *be* *fogja* *tölteni* *az* *egyéni* *élet* *igazságával*.

Egyelőre *több* *tanulást* *szolgáltat* *az* *ilyen* *tűkőr*, *amelyt* *Salamon* *Ödön* *tart* *arunk* *elő*. *Ez* *a* *tűkőr* *se* *nem* *homorú*, *se* *nem* *domború*, *se* *hosszú*, *se* *széltében* *sem* *nagyit*, *sem* *kisebbit*, *hanem* *az* *igaz-* *ságot* *mutatja*.

Annál *örvendetesebb*, *hogy* *a* *mű* *is*, *kedvelt* *szerzője* *is* *nagy* *sikert* *aratott*.

G-ly.

MŰVÉSZET.

□ *Zrinyi* *Miklós* *és* *Bethlen* *Gábor* *szobra*. *A* *király* *által* *adományozott* *tíz* *szobor* *közül* *kettő* *már* *áll* *a* *sugártú* *köröndön*. *Szinte* *meglepetés*-*számba* *megy* *azok* *előtt*, *akik* *régen* *nem* *jártak* *azon* *a* *táj* *on*. *A* *két* *szobor* *egyike*, *Zrinyi* *Miklós* *és* *Andrássy*-*udvar*, *másika* *pedig*, *Bethlen* *Gábor*, *a* *Hübner*-*udvar* *előtti* *parkocska* *szélén* *áll*. *El* *előbbinek* *Róna* *József*, *az* *utóbbi* *nak* *ifj. Vastagh* *György* *a* *mestere*. *Amily* *sike-* *rűt*, *sőt* *kitűnő* *az* *előbbi*, *oly* *szellemtelen*, *ked-* *vetlen* *munka* *az* *utóbbi*. *A* *nagy* *közönség* *legalább* *nem* *igen* *veszi* *be*, *pedig* *alaposan* *a* *figyelmére* *méltatja*. *Rossz* *messziről*, *honnán* *ugy* *hát*, *mint* *egy* *bebronzozott* *alaktalan* *agyag-* *tömeg* *és* *rossz* *közérről*, *mogalja* *azokat*, *akik* *azt* *várják*, *hogy* *kvalitással* *majd* *közvetlen* *közérről* *szembetűnnek*. *Nem* *tudjuk*, *hogy* *Vas-* *tagh*, *aki* *tu* *valóval* *leg* *kitűnően* *mintáz* *állatokat*, *szokott-e* *embereket* *is* *mintázni*, *de* *ezzel* *a* *szob-* *rával* *sem* *volt* *szerencsés*. *Bethlen* *Gábor* *ban* *nincs* *semmi* *magasabb* *invenció*; *kelletlen*, *rossz-* *kedvű* *ihletnek* *a* *gyümölcse*, *mely* *nem* *válik* *diszére* *annak* *az* *ek*

a sokféleképpen megcsinált, de nagyobbára egy sablonban kivitt tárgynál nyomják a művészt a megosztosodott tradíciók, az általános elfogadott főfogás is, de ezek dacára Róna kitűnő művet alkotott, megtette a lehetőt, sőt, hogy paradoxon használnak, még annál is többet. Alakja csupa mozgás és rajz, a kivitel pedig maga a lelkiismeretes gondosság. Zrinyit abban a pillanatban ábrázolja, amint kardal és zászlóval kezében, halálra szántan kirohanni készül. A hévteljes, lendületes alakban nincs egy szemernyi sem abból az édeskés, szentimentális főfogásból, mely eddig a Zrinyi-témákat jellemezte. S amit nem vihettek bele az alakba, azt pótolta a talapzatnál. Ha nem mondhatott semmi újat a közfelfogásban már szinte megkodikált alakban, annál meglepőbb újítást látunk a talapzatban. A szobornak ez a mellékes része is mutatja, hogy Róna mily szeretetteljes gondal végzte a dolgát, s mennyi időt fordított rá, nem törődve azzal, hogy az anyagi haszon arányban áll-e a teljesített munkával. Zrinyi egy, a vartornyok stílusában kivitt saroktornyon áll. A torony alapzatát durva kövekből összerót ruzsika képezi, mely Szigetvár bástyáit példázza; egy lebukó törökkel (mellesleg megjegyezve, remekül megmintázott akt), kit részint magyar kard, részint a leomló kövek sújtottak le a várórokba. Rendkívül érdekes, meglepően jellemző főfogás, mely nem unalomig elcsépett talapzati domborművekkelt, hanem a talapzattal zseniálisan egybeforrasztott alakkal magyarázza meg Zrinyit s egyszersmind azt a drámát, melynek Zrinyi a hőse volt. Nagy sikere ez a szobor a jeles művésznek s igazi dísz a térnek, melyen áll.

□ **Fesztay hármasképe.** Drezdában. A drezdai lapok kisebb-nagyobb tárcákban méltatják Fesztay Árpád hatalmas festményét, amely most a drezdai szépművészeti egyesületben van kiállítva. A sajtó egyértelműen nagy művészi alkotásnak hirdeti a képet, s lelkes magasztalással boncolgatja kiválóságait. A műkritikusok beszámolóinak a kép keletkezésének történetéről, jellemzik alkotójának életpályáját, s igazi nagy művészek ismerik el, akinek nemcsak festőtalentumot adott a sors, hanem azzal a képességgel is áldotta meg, hogy az emberi lélek legrejtettebb titkaiba is bepillanthasson. Így sikerült aztán megalkotnia ezt az óriási művet, amely igazi realizmussal állítja előnk a názárethi Jézus fenséges tragédiáját. A lapok dicsérik továbbá a kép szingzardagságát, a koncepcióinak a hármas tagoltság ellenére is érvényesülő művészi egységét s általában jelentős eseménynek mondják a kép kiállítását, amelynek megtekintésére buzdítják a közönséget.

□ **Nemzeti Szalon nyári tárlata.** Holnap, vasárnap nyílik meg a Nemzeti Szalon nyári tárlatának első sorozata, melyet havonként követni fognak a többiek. Már az első sorozat is gazdag művészeti produkcióit revelál és különösen a művásárló közönségnek nyújt kedvező alkalmat, hogy olcsó pénzen szép és értékes műtárgyakhoz jusson. Különösen kiválóak: Zombory Lajcsnak, a jeles állattestőnek, Zuzel mester tanítványának kollektói, Poll Hugó dekoratív hatású olajfestményei, Badits Ottóknak hatásos Juditja, Szenes Fülöp, Tölgyessy Arthur, Kézdi-Kovács László, Bihari Sándor, Ferenczy Károly, Grünwald Béla figurális és tájképei, Komok Idának gyűjteményes kiállítása; feltűnést fog kelteni továbbá néhány értékes akvarell és rézkar, melyek mintegy előhírnökei a Szalon által őszel rendezendő grafikai kiállításnak. Ünnepeles vernissage ezáltal nem lesz: a közönség már holnap, a megnyitás napján is látogathatja a tárlatot a rendes 60 fillérvény belépő-díj mellett.

SPORT.

• **Kerékpárverseny este.** Az Olympia Sport-Egyesület holnap, vasárnap este hat órakor tartja az idei harmadik nemzetközi kerékpár- és motorversenyét a csömöri-úti milleniumi versenypályán. A versenyt igen érdekessé teszi a berlini Müller szereplése s Gergler remek formája. Gergler nemcsak a sa át rekordjait akarja megjavítani a 25 kilométeres versenyben, hanem a Linton által tavaly Bécsben felállított osztrák rekordot is, mely 29¹/₂ perc. Mai training közben elért ideje után ítéve, hisszük, hogy ez sikerülni is fog neki. Igen erős ellenfele Papp Gyula, aki francia motorciklikit hozott magával, melyivel egy kísérletet, nálunk még néhány év előtt legjobb volt versenyző fogja vezetni. A versenyre 63 versenyző 108 nevezést adott le. Szép és érdekes lesz a motorciklikis verseny, melyben négy ellenfél fog egymással megküzdeni különböző gyártmányú géppel. Ilyetjta verseny nálunk az első s így a győztes ideje rekord lesz.

• **Football.** A Magyar Testgyakorlók Köreinek labdarúgó csapata, mely rövid működése óta igen szép eredményeket ért el vasárnap éon nap 25-én délután ötödél órakor mérkőzik a Műgyógytani Football-Klub első csapatával, a margitszigeti pályán. — Ugyanazok holnap délután ötödél órakor mérkőzik a

III. kerületi Torna- és Vívó-Egyesület a Budapesti Athletikai Klubbal a határ-utcai pályán. Ezt megelőzi három órakor a második csapatok küzdelme.

• **A bécsi lóversenyek eredményét** minden más orgaunom megelőzve a leghamarabb és legmegbízhatóbban a Telefon Hírmondó után tudhatjuk meg az érdeklődők, mert a Hírmondó kiküldött tudósítójának telefonjelentései alapján közvetlenül az egyes versenyek lefűtása után két futamonként részletes tudósítást olvastat fel a versenyek eredményéről. A lóversenyeredmények felolvasására, melynek összeredményét már hat óra tájban felolvastatja a beszélő újság, kétszeres riadójellet hívja fel az előfizetők figyelmét a Telefon Hírmondó.

Bécsi lóversenyek.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, május 24.

Ma vette kezdetét a Derby-meeting a Freudenbaunban. Mindjárt az első napon került elődöntésre az osztrák kanocdi, mely csak a helyeket illetőleg szenvedett korrekurát, mert e versenyből is Vig került ki könnyű győztesként. Második Olympias lett Kiss me előt, míg Fancy itt is a negyedik helyen végzte futását. Szép futás volt még a bécsi nyári nagy akadályverseny, melyben a két Mautner-ló, Isalco és Socius érkezett be a Nagyalagi győztese, Flagen-schiff előtt.

Részletes eredmény a következők:

I. **Kétévesek versenye.** Díj 3000 korona. Távoltság 1000 méter. Gróf Trautmansdorff-Faulleschen-je (Richnovszky) e ső, gróf Festetich T. Agnes-e (Bonta) második. Springer G. Silány-a (Michaela) harmadik, azután Dalos lány, Abukir, Franko, Justinian, Minlu. Totalizátor: 10: 82. Helyretogadások: I. 50: 96, II. 50: 62, III. 50: 88.

II. **Eladóverseny.** Díj 2000 korona. Távoltság 1200 méter. Egyedi L. Tó Almása (Maino) első, Blaskovich E. Lagzija (Holmes) második, gróf Fries M. Kaluprija (Richnovszky) harmadik; azután Propaganda, Chatterbox, Domino, Lavendette, Szamóca, Sarkantyú, Philister, Pántlika, Karvaly, Lachigulu. Totalizátor: 10: 43. Helyretogadások: I. 50: 90, II. 50: 89, III. 50: 139.

III. **Osztrák kanocdi.** Díj 30.000 korona. Távoltság 2400 méter. Mr. Lincoln Vigje (Slack) első, gróf Wenckheim Olympiasja (Barker) második, Dréher A. Kiss me (Cleminson) harmadik. Azután Vestal Virgin, Tubereuse, Blockade, Fancy. Totalizátor: 10: 15. Helyretogadások: I. 50: 56, II. 50: 117, III. 50: 67.

IV. **Nyeretlen két évesek versenye.** Díj 3000 korona. Távoltság 1000 méter. Mautner V. Angoiaja (Southey) első, Blaskovich E. Valusia (Van Dusen) második, Rottschid Sphinxje (Mauser) harmadik, azután: Tannhäuser, Rama thur', Donater, Mixt Pickle, Elpenor, Probeweise. Totalizátor: 10: 96. Helyretogadások: I. 50: 85, II. 50: 58, III. 50: 59.

V. **Handicap.** Díj 2000 korona. Távoltság 2000 méter. Br. Springer G. Galetteje (Michaels) első, Herzog M. Beataja (Adams) második, Dreher A. Princess Floja (Cleminson) harmadik. Azután Quitt, Ivo. Totalizátor: 10: 26. Helyretogadások: I. 50: 68, II. 50: 116.

VI. **Bécsi nagy nyári akadályverseny.** Handicap. Díj 10.000 korona. Távoltság 6400 méter. Mautner V. Isalcoja (Williamson) első, Mauthner V. Soeusa (Kosak) második, Jankovich B. Gy. Flaggenschiffje (Brown) harmadik, azután Vender, Almom. Totalizátor: 10: 19. Helyretogadások: I. 50: 74, II. 50: 159.

VII. **Böhmérföld-verseny.** (Eladó-verseny.) Díj 8000 korona. Távoltság 1200 méter. Szemere M. Hoal-ja (Bonta) első, Baró Uchtritz Zs. Sardou-ja (Toral) második. Mautner V. Glória-ja (Southey) harmadik. Azután: Erinna, Bombon, Lucie, Tétova, Sebes. Totalizátor: 10: 27. Helyretogadások: I. 50: 72, II. 50: 213, III. 60: 159.

A bécsi versenyek második napjának főiteme a Cambuscan-verseny. Indulói:

Nesze	lov.	Van Dusen
Gtrotst	"	Cleminson
Hans Heiling	"	Wilton
Patron	"	Manser
Pailard	"	Michaels
Babér	"	Slack
Duranyi	"	Bonta.

Nesze a Király-díjban játszva lett második istálló-társa, Hazafi mögött s csaknem bizonyos, hogy holnap első lesz. Helye a Butters-Hyams-istálló kiküldöttjét várjuk. Jelöltjeink:

- I. Szemere-ist. — Tó-Almás.
- II. Lady Hirtov — Lincoln-ist.
- III. Nesze — Butters-Hyams-ist.
- IV. Ne engedj — Product.
- V. Félde — Pompás.
- VI. Péchy-ist — Szemere-ist.
- VII. Anta — Tippu-Tipp.

Nyiltér.

IZZADTSÁGTOL

Kipálított testrészek, lábak és hónal alatt, valamint más keletkezett előforduló bőrtünetek, ótvár, amőre ellen balmolás hatása az

Erényi-féle „Ichtioi-Salicyl“

néhány este bedörzöl az illető testrészt. Teljesen ártalmatlan 1 Jótállás mellett. Ára 3 korona utattal: Kapható és szertüküdi Diama-gyógyszertár, Budapest, Károly-körút 5. szám (Dob-utca sarkán).

SOMATOSE

(oldódó hufshóhényo)

orvosi szaktekintélyek véleménye szerint „Lápkészítmények ideáji“ betegeknék és gyengéknek.

Idegeket és izmokat erősíti.
Gyógyszertárakban és gyógyszertárgyártóknékben.

Természetes források, meleg kőnes források, iszapfürdők, iszapborogatások, szubany-masszage. Vigyógyintézet, villanyfürdők, gőzfürdők, kő-és kádürdők, gyógyvíz-uzsodák. Olcsó és gondos ellátás. Caut, közvérvény, ideg-, bőrbeteg és felül kimerült prospectus küld ingyen a Szt.-Lukácsfürdő Igazgatóság, Budán.

Vizgyógyintézet.
Külön női- és nő-osztályok a Szt.-Lukácsfürdőben, vizgyógykezelés, hideg-meleg-gőzszubanyok, kő- és villamos fürdők, masszage, gyógyfürdő-masszage, napfürdő, szépség előkötő berendezés, állandó orvosi felügyelet. Prospectus ingyen küld a Szt.-Lukácsfürdő Budapestben.

Használt írógépek, kitűnő karban, jótállás mellett eladatnak. Telefon 38—31. Copying Office, Dorottya-utca 11.

(Az e rovat alatt közöltteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÁVIRATOK.

Bécs, május 24. Távirati jelentés szerint a Mária Terézia osztrák-magyar hadihajó tiz-tizenkét napra Nagaszakiba érkezett. A hajón minden rendben van.

Róma, május 24. A kamara bejezte a külügyi költségvetés tárgyalását és azt titkos szavazással 155 szavazattal 51 ellenében elfogadta.

Washington, május 24. Pauncefole angol nagykövet meghalt.

Pretória, május 24. Balmoralban tegnap este megérkezett egy kommandónak egy része, hogy megadja magát. A kommandó többi részének megérkezését éjféltre várják.

Franciák és oroszok.

Páris, május 24. A Figaro jelentése szerint Lamsdorff és Delcassé külügyminiszterek biztosították egymást, hogy Franciaország és Oroszország mindmunkor alkalommal érintkezésbe fog lépni egymással, hogy a politikai szombatáron feltűnő kérdéseket a maguk előnyére rendezzék.

Francia-amerikai barátkozás.

Annapolis, május 24. A Gaulois irodéjében adott tegnapi reggelin Cambon francia nagykövet pobárkörszöveget mondott a diosóségek köztársaság elnökére és annak a reményének adott kifejezést, hogy a két nemzet között tartós lesz a barátságos viszony. Roosevelt elnök válaszában arra utalt, hogy francia katonák és tengerészek is vetek részt az észak-amerikai szabadságharoban és hangsúlyozta, hogy Franciaország mindig kiváló helyet fog elfoglalni az amerikaiak szívében.

Norvégia semlegessége.

Krisztiania május 24. A storting ma egyhangulag eligodta a semlegesség kérdésében kiküldött bizottság javaslatát. A tárgyalás folyamán a miniszterelnök a kormány nevében szintén a javaslat mellett foglalt állást.

Bolgár betörés.

Konstantinápoly, május 24. Üszkübi konzuli jelentés szerint a mult kedden Male, Piaszina és Radovistye között a bolgár határon összehüvés volt egy hatvan tagu macedon banda és a török katonaság közt. A macedonoknak öt halottjuk és két sebesültjük volt, a törököknek is volt vesztéségük. Kemal csendőrezdes ötven emberével Küprilübol a banda feloldására indult.

A szkupstina berekesztése.

Belgrád, május 24. A szkupstina ülésszakát ma berekesztették. Este a királyi palotában a király elnökölésével számos kiváló kormánypárti képviselő és szenátor értekezletet tartott, amelyen megbeszéltek a politikai és parlamenti helyzetet.

M E S E.

A száz-szemű bagoly.

Volt egyszer a Mátrában—Tátrában, ott is a legaljában egy erdő. Ebben az erdőben egy fatörzsön ült Máttyás és kenyeret evett hajastul.

Amint evett, eddeglét Máttyás, egyszer csak egy szép kis leány jött feleje s mikor szemközt kerültek, a kis leány is leült egy fatörzsre és ő is elővett a batyucskájából egy darabka száraz kenyeret s elkezdte ráigcsálni, de közben a könnye is ugyancsak potyogott kis foltokban kötőcskéjébe.

Máttyás megsajnálta a síró kis leányt, hábr magának se volt táncperdülő kedve s megszólította:

— Miért sírsz, te kis vándorló leány?

— Jaj Istenem, hogyne sírnék — felelt ez, — mikor se apám, se anyám, se hajlékom, se tanyám s ugy bolyongok árván a világon, mint a szélűzött falevél.

— Hiszen, — sóhajtott Máttyás — magam is éppen így vagyok s ne gondold, hogy csak éppen te volna ilyen árva a világon. Aztán mi a neved és hova mégy?

— Zsuzsókának hívnak s szolgálatot keresnék.

— Engem meg Máttyásnak hívnak — felelt a fiú — s magam is épp e járásban vagyok. Hát azért ne sírj, Zsuzsóka, úgy látszik, hogy az Isten hozott bennünket így össze s ha magad is úgy akarsz, tartunk együtt és keressünk együtt szolgálatot s így majd egyikünknek se fog olyan keservesen esni az árvaságunk.

Elindultak aztán együtt Zsuzsóka és Máttyás s addig mentek, amíg a Máttra alján egy kis házra bukkantak.

Ebben a házban egy öreg asszony lakott a nyomorék fiával, aki már husz esztendő volt, de még mindig olyan kicsi volt, mint egy két-esztendő gyerek és se enni, se járni nem tudott magába s a két kis szolgálatot kereső emberke éppen kapóra jött az asszonynak, mert Zsuzsókát azonnal megfogadta a fia mellé pesztonkának, Máttyást meg holmi külső házidologra s ha éppen nem volt más tennivalója, az asszonya odaállította egy szobajutó elé, ahol egy bagoly ült az ajtó keresztfáján s Máttyásnak az volt vele a teendője, hogy a legyeket hajkurászta róla.

Csakhogy mikor először meglátta Máttyás a baglyot, úgy elszaladt ijedében, hogy egy napig ki se bujt a kertben levő szénaboglya közül, mert annak a bagolynak éppen, de éppen száraz szemű volt. Ennyi, ha mondom, se több, se kevesebb.

Mikor végre kicsalagatta a szénaboglyából az asszonya, akkor meg azt mondta, hogy ő egy percig se marad a házban, mert a nemzetes nagy-asszony semmi más, — mint boszorkány.

— Hej, dehogyan vagyok én boszorkány! — sóhajtott az asszony — s mivel nagyon megszerettek téged is, meg Zsuzsókát is, elmondom nektek, hogy miért van a házamban az a száz-szemű bagoly. Tehát hallgassatok ide. Mindig sirtam-rittam, belé is öregedtem, amiért az Isten nem adott nekem gyereket s egyszer így sóhajtottam fel: ha már az Isten nem áldott meg velem, legalább ajándékozza meg az ördög! S mi történik, kis szögáim, harmadnapra született egy kis fiam. Jaj, hogy milyen örömmel volt, azt ki se lehet mondani. S ekkor újra sóhajtottam: Eladnám a lelkemet az ördögnek, ha ő ezért cserébe annyi kincset adna nekem, hogy egy országot vehetnék rajta a fiamnak s ő lenne benne a király! Alig mondtam ki a kívánságomat, a földből egy óriás emelkedett ki és egy száz-szemű bagoly. Az óriás így szólt: Engem az ördög küldött hozzád s én vagyok az, aki minden éjjel elmegyek s annyi kincset hozok a hátamon, amennyit csak elbírok. A bagoly pedig így szólt: En a száz-szemű bagoly vagyok, akinek az a kötelessége, hogy nappal, amíg a kincsfordó óriás alszik, vigyázzak rád. — Most aztán, — sóhajtott az asszony — annyi már a kincseim, hogy tele van vele a házam, de mit érek vele, ha az ördög cserében elette a fiam erejét. Higgyétek el, gyerekeim, hogy szívesen odaadnám én a rémsök kincseit, csak a fiam volna nagy, erős és egészséges és a lelkiismeretem volna nyugodt, mert e nélkül nem ér a kincs semmit se.

Zsuzsóka és Máttyás nagyon megsajnálta az öreg asszonyt s elhatározták, hogy valami módon segítsenek őt rajta s elűzik az ördögöt a háztól.

Egyszer, amint Máttyás ismét hajtogatta a legyet a száz-szemű bagolyról, Zsuzsóka épp az ámbitust sűrölte és énekel. Nagyon gyönyörű, szép hangja volt, olyan szép, hogy Máttyás bámulva vette észre, hogy erre az énekre a bagoly-nassankint mind a száz szemű lehungyodott és — elaludt.

Tyhű, Máttyásnak se kellett több!

— Csak dalolj, Zsuzsóka tovább — sugta a leánynak s azzal hirtelen befutott a konyhába, kihozott onnan egy félrötös hosszúságú éles kést

s azzal nyírsz, elvágta az alvó bagoly nyakát. Azután bement az óriás szobájába, az is aludt s nyírsz, annak is elvágta a nyakát.

Szalad Zsuzsóka az asszonynak nagy örömmel s kiáltja, hogy mi történt, de ott ismét újabb csoda várt rá, mert az asszonya élőben ülő kis nyomorék fiából egyszerre csak egy magas, szép, pirosarcú legény lett.

Jézus Mária, milyen öröm lett erre a házban! Zsuzsóka Máttyással táncolt, a szép legény az anyjával, a cica a kutyalával, fakánál a lábassal, jaj Istenem, majd megbolondultak örömlükben.

A tánc után pedig az öreg asszony csöbörkel-vödörkel négyfelé mérte a rémsök kincseit, neki is, a fiának is, Zsuzsókának és Máttyásnak is egyforma rész jutott és haláluk napjáig boldogul és jó módban éltek.

Lux Terka.

KÜLÖNFÉLEK.

Tompa „Virágregőivel“.

— Malvinának. —

Nézd, mint társak tűzölve
Róza, szegfű, mályva, jácint.
Lelkükkel, mint a tiédvel
Napsugár és harmat játszik.

Hajolj csak le s hallgasd, hallgasd,
Mít sutognak ma teneked.
Azt beszélik: kis szívedben
Egjen, örök, hű szeretet.

Hű szeretet, mely éltedet
Frisz virággal tele hintse,
Hű szeretet, mely ragyogóbb,
Mint a földnek gyémánt-kincse.

S a szeretet el ne hagyjon,
Vet bár sorsod jóra, rosszra.
Ha ez eltűnt, megfagy szíved
S hull a virág fonyadozva.

Te is üde virágszál vagy,
Tarts hát mindig testvéreiddel.
Hallgass rájuk, mit sutognak
S megáld a jó Isten, hidd el!

Fekeli Sándor.

Virágzaskor.

Divaltevel.

Forrongás van ma a divat világában! Lázító jelszavak röpködnek a levegőben, itt gyűjtva, amott felháborodást kelteve. A nők két táborra oszlanak és mindenik hővel küzd a saját meggyőződése mellett. A reform hívói a corset de la doctoresa, a szalagűző és a corset mystère létjogosultságát vitatják és ehhez mérten máris nagy változásokat észlelnek a nők alakján. Ha valami ellenszenves áramlat nem dönti halomra az újítást, maiból nap nem lesz verseny-tárgy a karcsúság rémese lesz a darázsderék és szöngő koruktól fogva az antikhoz hasonló klasszicizmusban fog fejlődni a nők alakja!

De vajon maradó lesz-e ez a határozat? Korunk lázas kapkodását, a mindig újat vágyó szellemet látva, nem valószínű ez! Egy kis változás, semmi egyéb! Ma még *sikk* a sylphide-toilette, holnap sulba vetjük. Pedig mily fontos rugók a mozgató e látszólagos divatszessélynek! Az anyák egészsége, a nemzedékek ereje!

— De mikor olyan jó szépnek és hódítóknak lenni! — hangzik az ellenvetés minden női ajkáról. Igaz! A reformruhák pedig — ezt minden elolgutság mellett is meg kell vallanunk — legkevésbé sem szépek. A reformtűzők megosztják az alakot eddigi szokott kecsétől, sőt eselenné teszik. Lehet, hogy idővel megszokjuk mindezt, vagy a tökéletesedés folytán elsimulnak e fogvatkozások. Várjunk tehát a reform törvénybe ígatásával és addig is csodáljuk meg a nagyvilági izlés rafinált remekműveit.

Mert hasztalan üldözzük, hasztalan szidjuk a mai divatot, mégis csak szép az! Látni kell a szép francia asszonyokat, amint ruhájuk művészi szabású bureát olyan méltóságteljesen juttatják érvényre! Látni kell, micsoda elragadó gráciával simulnak szépségesen fodorított és sodort hajukhoz az ideális kalapok! Vagy akinek ez nincs módjában, menjen el divatmásterjaink: *Monasterly* és *Kuzmik utódainak* műtermébe és tekintse meg a most kiállított nyári toilletek sorozatát.

A distingvált izléstűeknek azonban szemükbe fog ötenni egy fehér grenadine ruha. Ócsányának s lenge szövete finomodva és sínkálájában gyarapodva új uralomra került; suhogó taffetásra dolgozva csendes effektusokat kelt. Az ajj egészen kifűlűfűlő felé emelkedő tunikát képező szegélyekbe tűzött; szegélye dus fehér irish-guipüre. A szegélyek közé

is hátrafelé szélesedő csipkék vannak tűzve. A derekakat is e disz borítja dus alkalmazásban, mely elől bolerót képez. Az egész magán vici XIV. Lajos korának széles lebonyes jellegét. Betétje csupa apró szegélyekbe tűzött csipke, a nyaknál és az ujjak közelinél bételeetlen, átletész alakban alkalmazva. A dudoros ujjak lent apró szegélyekbe raktak, míg a fehér duchesse-övet oldalai keces csokor zárja le. Az alj nagyon hosszú, remek uszálylaj. A szegélyek, valamint a csipke entre-deux hátrafelé szélesnek és szélesednek. A derék betétjét szélesre elszórt medaillonok díszítik.

Ehhez a pazar toillethez mellán sorakozik egy crème sergeruha. Az alj lent idoralakban ékekre osztott, míg a csipónél övszerű tűzéseken simul a csipghöz. A bolero egészen letűzött, gallérja vöröspettyes fehér foulard három sornyi vörös bársonnyal levarrva. Hozzá egy külön mellény tartozik ugyanolyan foulardból. Ebbe ingbetéthez hasonlón pikébetét illeszkedik ecru csipkediszszel és hosszú fekete nyakkendővel. Az ujjá rövid, hasított, pettyes foularddudorral és bársonyszalagokkal levarrva. A bolero első részét sok apró, fehér selyemmel bevont gomb díszíti.

A köpenyekben nagy változatosságot és még több lényűzést látunk. Szabásuk többnyire hosszú, térdén alul érő és elől-hátul bő. Sőt a hátón egy határozott napernyő-ékeben csusosodik ki, amely alul egy mély ránoban essik össze. Sok köpenyen mousseline de soie-jodrokat, csüngöket és dus csipkediszket látunk. Ezekből remek példányokat állítanak ki *Monasterly*-t. Egyet-kettőt leirok közülük.

Diszes köpeny, egészen új, eredeti obaiox-színű posztóból. Alul széles, művészi rajzu, áttört posztó-applikáció van rajta, mely áttört, vastag guipure-csipkében végződik. Ennek dus crème mousselin-plissé a longe bélése, alul sűrű, kettős buillonékkal szegve. A nagy galléron, valamint az ujjak széles tölésérén is guipure-csipke fodros mousseline-plissé-kei. A gallér alól hosszú, fodros csüngők libegnek. Rendkívül diszes, mondhatni fejedelmi feltöltő ez, inkább disz, mint ruhadarab.

Egyszerű elegancia által tűnik ki egy rövidebb köpeny. Drap posztóból van szabva, a hátán mély ránccal. Alsó szegélyén keskeny pántokból szép minta van ráűzve, mely széles, panegallérján is ismétlődik.

Elöl két sor, képzoaikkal berakott gombbal csukódik. Bélése rózsaszín glaoé-taffetás, melyet szürkés fény tömpit. A széles pagód-ujjakon bársony készülék és tűzsminta.

S most még néhány szó a kalapokról. A kalapok? Azok merészek, mondhatni vakmerők, de van egy mentségük — minden izűkben ideálisak és szépek. Hizelekive zárják keretükbe a sok szöke és barna fejcsokét, egész virágerdőt borítanak rájuk, melynek kedves szirmai alul még pajzánabbul, még csábítóbban mosolyognak elé a pajzán és csábító női szemek. Az egyszerű kalapok királya ez idő szerint a háromszögbe hajtott. Puritán angol stílusban, kevés szalaggal, elűtő szegélylyei vagy — diszebb kiadásban — egyes virágokkal, vékony tűzrékkel díszítve elárasztja a világot.

A diszes kalapok körében sok nagyon széleslet, elől egészen felhajtottak látnak, amelynek karimájára sok virágot, toilt meg szalagcsokrot tűznek. Ezek mintegy szimbolmái annak az aureolának, amelynek bírására minden nő törekszik, sőt olykor sokat is áldoz érte: a szépség dicstényének.

s. b.

— Edison legújabb találmánya. Amerikai hírek szerint, Edison most újítja világítás kitalálásával foglalkozik, melynek se tüze, se lángja, se melege. Kiváló nagy gondallal fogott az előkészületekhez. Laboratóriumának egyik helyiségében egy nagy kabinettet rendezett be ablak nélkül, igen keskeny ajtóval. Munkásai hónapokig dolgoztak, míg a mindenféle csöveket, retortákat, sulyokat s mindenféle gummitűveg-, réz- és acél-eszközöket ott felállították. Edison egy újságírónak így nyilatkozott tervéről: Bemegyek a sötét kamrába s néhány nap múlva a sötétség ösűp-pet sem fog akadályozni, hogy dolgaimat végezzem. Meddig fogok ott dolgozni, nem tudom, mindenesetre míg meg nem találom, amit keresek, s ha megtaláltam, az valami nagyszerű lesz. A helyiség teljesen sötét lesz s nem is képzeli, hogy ez mit jelent. A kabinett úgy van építve, hogy a létezésre szükséges levegőt úgy kell belepérselni, úgy hogy a lény behatolása a lehető legeszebbre van redukálva. Ha behuzom az ajtót mögöttem, semmit se fogok látni; az első nyeredőrában valószínűleg még a kezemet sem a szemem előtt, de körülbelül négy óra múlva, azt hiszem, már tudok majd mind lény megkülönböztethetni. Akkor ezt a lényt is eltávolítottam. Mindamellott is azt remélem, hogy 5—6 óra múltán

látni fogok annyit, hogy munkához foghassak. Az újságíró ekkor azt kérdezte, hogy Edison azt reméli-e, hogy látni fog a sötétben. Igen, felelte Edison, teljesen eléget fogok látni, hogy a hirlap finom nyomását elolvashassam. Ez turesának tetszik, de a lakak be fognak annyit fényt szívni, hogy a szurokfeke sötét-ségben látható, ha a szemem reccsártyája annyira kitágult, amennyire szükséges. Fényben a szem pupillája összehúzódik, sötétben kitágul s a szem erősebbé lesz, 5-6 óra múlva meg az ilyen helyiség számára is elég erős lesz. Ha megtaláltam, amit keresek, minden fáradságom meg lesz jutalmazva, mert ha elérem, amit remélek, a siker oly ragyogó lesz, hogy minden fáradsággal fölér.

+ A perlekedő gyerek. Londonban, az egyik kerület rendőrbirosága előtt, a következő jelenet játszódott le:

Egy tizenkétéves fiúcska panasztételre jelentkezett.

Bepanaszolta az atyját, mert rosszul bánt vele és rágalmazta. Azt mondotta, hogy tesvérével szemben gorombán viselkedett. Kérte, idézzék meg őt és atyját tárgyalásra.

— Az idézésnek két chilling az ára, — mondja a bírő. — Nem kapnám meg egy shillingért, bírő ur? mert én még csak tizenkétéves vagyok. — Nem! Nem lehet itt alkudozni. A fiúcska szomorúan távozott. Mindenki azt hitte, hogy ezzel a tragikus ügy befejezést nyert. Azonban alig egy óra eltelével vígan tért vissza a kis panaszos és átnyújtotta a bírónak a két shilling idézési díjat, és mivel az angol törvények szerint forma szerint történt a idézés, a bírő kénytelen volt megidézni az apát is aki csakugyan megjelent vádolt gyanán a kis panaszos kíséretében.

— Hát már többször rosszul bánt veled az atyád? — kérdi a bírő.

— Nem, — most először.

— Azt rosszul tette, — felelt a bírő. — Kimondom az ítéletet. Kötelességed tesz az atyádnak, hogy hazaérkezést után atyád jól elverjen. — Az apró panaszos sirva fakadt a nem várt ítéleten. A bírő végül megkérdezte tőle:

— Mondd csak, fiúcskám, hát kiől tanultad te a porlekedést?

— Hát az atyámtól! ... Ő pöröl mindenkit ... mindenért, hát gondolom, nekem is szabad őt bepanaszolnom.

+ A legöregebb alattvaló. VII. Edvárd király legöregebb alattvalója, Mrs. Neve Guernseyből vasárnap ülte meg száztizennyedik születésnapját. Az ezüsthajú matróna még olvasni is tud, természetesen pápaszemmel s minden támogatás nélkül meg végig szobáján s a lépcsőn csak a legutóbbi időben használ botot. Mrs. Neve 1792-ben született, amikor III. György volt Anglia királya és Washington Amerika elnöke. Utazott a férjével Algírban, Marokkóban és más országokban és kilencvenéves korában meg meglátogatta Kosciusko sírját Krakóban.

KÖZGAZDASÁG.

Hetiszemle.

Budapest, május 24.

Gabonázlet. (Reich Jenő és társa cég jelentése a Budapesti Napló részére.) Az időjárás a lefolyt hét első felében is esős és hűvös volt. Az ország majd minden vidékén gyakrabban ismétlődő jégesővel kapcsolatos zivatarok állottak be, mi mellett a hőmérséklet is alacsony maradt. A hét második felében a csapadék ugyan szörvényszerű volt, az égboltozat azonban boros maradt és a hőmérséklet is csak gyengén emelkedett. A vetések felől eddigelő komolyabb panasz nincs, habár azok fejlődése seholsem kifogástalan. Nagyjában azonban a vetések állása kielégítő. A külföldön az időjárás ugyancsak abnormalis volt. Ausztriában a növényzet erősen szenvedett és a tavasziak nagyobb károkat mutatnak fel. Németországban a vetések állása a múlt hét óta alig változott.

A külföldi piacok üzletmenetét illetőleg, az továbbra is mérsékelt, mi mellett az árakban jelentősebb változások nincsenek. Amerikában az irányzat kezdetben tartott maradt, későbbi határidők némileg emelkedtek is, miután az időjárás az észak-nyugati államokban nem volt kielégítő. Az üzlet későbbi folyamán azonban mérsékelt visszaesés állott be, tekintettel arra, hogy az őszi vetések általában kedvezőbbek nek találtak. A látható készletek e mellett állandóan és tetemesen csökkennek és a farmerek kezei között levő buzamennyiségek is fogytán vannak. Tengeriben az üzlet szűk, az árak emelkedtek, jobb kereslet

és gyenge készlet folytán. Angliában az üzlet mérsékelt maradt, az árak azonban alig változtak. Franciaországban is csak lényegtelen fluktuációk voltak. A német piacokon prompt áru mérsékleten emelkedett. A többi kontinentális piacokon a kedvezőtlen időjárás viszonyok dacára korlátozott volt az üzlet és az árak alig változtak.

Nálunk a forgalom csak mérsékelt maradt, a főcikk — buza — azonban árban emelkedett. A többi gabonaművekből csak tengeri volt szilárd.

Az üzleti hét részleteiről a következőket jelenthetjük:

Buza e héten jobbnál gyengébben részesült, amihez egyrészt a kedvezőtlen időjárás, másrészt ama körülmény is járult, hogy a malmok eddigi tartózkodásuk után mégis kényyszerű voltak gyenge készleteiket kiegészíteni. A kínálat e mellett aránylag mérsékelt maradt és a tulajdonosok kisebb, de folytatólagosan javuló árakat érthettek el. A heti emelkedés 10 fillért tesz ki. Eladatlan vagyonáru alig érkezik és a kínálat zömét szállítási- és hajóáru képezi. A hét végével a kereslet ismét alábbhagyott, a hangulat elanyhult és az elért árak egy része veszendőbe ment. Az összforgalom 90.000 mm., a hetihozatal 83.000 mm.-át tesz ki, melyből 16500 mm. került elviteire.

Rozs részben fogyasztási, részben elszállítási célokra csak kisebb mennyiségekben volt forgalomban és az egész hét folyamán alig változott. Az árak módoság szerint 7.—7.25 K. közt mozognak helyben és helybeli paritásra. Nyíri származékokban nem volt üzlet. Új szokvány-rozs is csak elvitt volt forgalomban; júliusi szállításra 10 fillérral a folyó októberi rozs árfolyamán felül fizettek, míg későbbi szállításra csak a határidő jegyzése érhető el.

Arpa (takarmány- és hántolási célokra) csak gyengén volt forgalomban; a kínálat éppúgy, mint a kereslet mérsékelt maradt, az árak azonban jól tartottak voltak. Minőség szerint helyben 5.70—6.10 K. jegyzünk; erőteljes szemű áru Kőbánya részére ezenfelül is ér el.

Zab mérsékelt érdeklődéssel találkozik, mi mellett a kínálat — nemvezető bönök. Az árak mindazonáltal 5 fillérral emelkedtek és szín- és tisztaság szerint 7.—7.40 korona, finom urasági zabért valamivel ezen felül is érhető el helyben.

Tengeri Kőbánya részére, habár csak kisebb mennyiségekben, a májusi határidőjegyzésén felül egy-két fillér ráfizetéssel kelt el. Angol és német számlára a Duna déli vidékein lógozó épp úgy, mint kevert kukoricában erős forgalom fejlődött és az eladott mennyiségek tengeren át mentek tovább. Tiszavidéki ajánlatok csak a hét végével találtak jobb fizetelmre. Az árak egyébként 10 fillérral javultak és budapesti paritásra 5.10, helyben 5.20 koronáig érhető el.

Olajmagvak: Készáru-káposztarepe nem volt forgalomban. Határidőrepeben 1902. augusztusra jobb forgalom mellett 12.10 K. indult, kedvezőbb időjárásra azonban a hét végén 11.80—11.85 K. áru. Vadrepe üzletellen 6.—6.50 korona, lenmag szilárd, 15.—16.—korona, kendermag 10.—10.50 koronáig jegyez helyben.

Hüvelyesek: Babban a forgalom teljesen szünetel és az árak csak névlegesek. Tricurozott apró babot ab Gyöngyös-Félegyházán 8.50 koronán, gömbölyűt Baja-Mohács-Zomboron 7.—koronán, Székes-Fehérvárott 7.75 koronán, barnababot Kalocsán 5.50 koronán, N.-Károlyban 5.25 koronán jegyzünk. Erdélyi bab reláció szerint 5.25—5.75 korona között jegye. Köles hazai áruban 4.25—4.50 korona között jegyez. Bükköny üzletellen, helyben 7.—7.50 korona között értékesíthető.

Ipar és kereskedelem.

A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara május 27-én, kedden délután 4 órakor teljes ülést tart.

A Magyar Gyáripárosok Országos Szövetsége csütörtökön, e hó 29-ikén délelőtt fél 11 órakor a kereskedelmi és iparkamara Szemere-utcai székházának üléstermében alakuló közgyűlést tart, amelynek napirendje a következő:

1. Az intéző-bizottság elnökének megnyitó beszéde, 2. Jegyzőkönyvvezető, hitelesítő és szavazatszedő-bizottság kiküldése, 3. Az intéző-bizottság jelentése a szövetség előkészítő munkálatairól, 4. A szövetség megalakítása és a jelentkezett tagok felvétele, 5. Az alapszabálytervezet tárgyalása, 6. A szövetség elnökének és két alelnökének megválasztása, 7. A végrehajtó-bizottság megválasztása, 8. A választmány megválasztása, 9. Számvizsgáló-bizottság választása, 10. Esetleges indítványok.

Magyar Asphalt Részvénytársaság ma tartotta *Dr. Országh Sándor* elnöke által rendes évi közgyűlést.

A közgyűlés elhatározta, hogy a rendelkezésre álló 211.861 korona 59 fillért tiszta nyereségből az értékesítéskor alaphoz 60.000 koronát esatol, az általános tartalék-alap részére 3899 korona 69 fillért, az igazgatóság jutalékára 10.399 korona 19 fillért, a tisztviselők jutalmazására 13.000 koronát fordít, a fennmaradó 124.562 korona 71 fillért új számlára előviszi.

Az igazgatóság az általános gazdasági helyzet javulásától a városi hatóságok építkezési kedvező emelkedését és ezzel az aszfalt-ipar fellendülését reményli.

A közgyűlés végül még pótválasztásokat ejtett meg.

A kormány az Iparegyesület jubileumán. Az Országos Iparegyesület jubiláris közgyűlésén, amely vasárnap délelőtt tizenegy órakor lesz az új város-házán, *József* főhercegnek az egyesület védnökének személyes vezetése mellett, jelen lesz *Szell Kálmán* miniszterelnök és *Láng Lajos* kereskedelemügyi miniszter is.

A Magyar Keleti Tengerhajózási Részvénytársaság 24-ikén tartotta meg *Kalenyi* Hugó miniszteri tanácsos igazgatósági elnök elnöke alatt és *Gonda Béla* miniszteri osztálytanácsos miniszteri biztos jelenlétében negyedik évi rendes közgyűlést. A közgyűlés a 10. évi jelentést és az igazgatóságnak, mint a felügyelő-bizottságnak megadta és a felügyelő-bizottság tagjai *Bay Odótt*, *Berger Zsigmondot*, *Kálmán Adótot* és *Schwarz* Armin választotta meg.

Az Adria m. kir. tengerhajózási részvénytársaság közgyűlése közül a *Balaton* tegrnap Antwerpenből Fiumébe indult. *Szent-István* ma Glasgowból Fiumébe érkezett.

Szesszárak. A kontingens nyersszesz ára *Budapestben* pénzben 39.— korona, áruban 39.50 korona. *Bécsben* 37.50, illetve 38.20 korona.

Közvágóhídi sertesvásár. (Hivatalos jelentés.) Készlet 184 darab. Erkezett 1125 darab. Összesen 1310 darab. Eladott 1047 darab. Maradt 263 darab. Mai árak: Oreg eszterendő sertes: 80—84 korona, másodrendű 72—80 korona, silány 70—74 korona. Fialat nehéz 86—92 korona, középsúlyú 86—92 korona, könnyű 67—86 korona. Malac 86.—korona 100 kilogrammonként élőszuliban, minden levonás nélkül. Vásár élénk volt.

Mezőgazdaság.

A vetések állása. A földművelésügyi miniszter ma adta ki a májusi hűvös és zivataros időjárás hatásáról szóló jelentését. A gazdasági tudósítoktól beérkezett jelentés szerint a vetésekben hanyatlás észlelhető, a fejlődés itt-ott alig vehető észre. Különösen a tavasziak sárgulnak és így a várható termés kilátások alakulása kizárólag az időjárás további alakulásától függ.

Az őszi buzavetések fejlődése az ország szerte uralkodó kedvezőtlen, csaknem egészen abnormalis időjárás dacára is eléggé türelmő. A kedvezőtlen időjárást aránylag még a legjobban túrték a Duna jobb partján, a Tisza-Marosközén és a Duna-Tisza közén, itt csaknem általában még jó közepesen állanak, az őszi buzavetések. A Tisza balpartján a tulok esős és őszi vetések miatt visszaesés konstatalható, amennyiben itt az árvíz is jelentékeny kárt okozott; kevésbé jók, sőt inkább gyöngyök a vetések az ország keleti felében főleg királyváron túli részeken. Kielégítőnek és középszerűeknek jelezhetők pedig a vetések a Duna balpartján, továbbá a Tisza jobbpartján.

Az őszi rozs a sík vidékeken nagyjából már kalászt kihányta és virágzik. Számos helyen az őszi rozs is megdőlt. Legjobbán áll az őszi roz a Duna jobb partján és a Tisza-Maros szegén, a Duna Tisza közén a kedvezőtlen időjárás következtében a fejlődésben némileg visszamaradt.

Az őszi áruban több helyen föllépett az üszög, ennek dacára azonban még meglehetősen jól tartja magát. A tavaszi arpa a folyton tartó esős és hűvös időjárás miatt lassan fejlődött, sőt több helyen némileg hanyatlott is.

A zab vetések a túl sok nedvességet még a legjobban túrték és csakis a hidegebb időjárás viselte meg a növényzetet; néhol erősebben megsárgultak a vetések.

Az őszi reepe-vetések közül a korai már az Alföldön érni kezd. A késői reepe néhol még most virágzik.

A kukorica-vetések az esős hűvös időjárás miatt lassan és hiányosan kelnek, sőt helyenkint attól tartanak, hogy az elvetett mag is elpusztult. A kikelt vetések nagyjából megsárgultak, gyengék s a fellépő gyomok miatt már szükségessé vált kapálásban is nehezen részesíthetők. Helyenkint a vetés még folyamatosan van, több helyütt pedig a vetés megújítják.

A burgonya ültetések közül a koraiak kikelték s a későbbiek is kelnek.

A kerti vetemények, hüvelyesek és káposztalétek kikelését, kiültetését és fejlődését, amely mértékben elősegítette az eső, annyira hátráltatta a hideg. A komló fejlődését a hideg idő folyamatosan hátráltatja, bár hatásai eléggé erőteljesek. A len- és kender-vetések részint kikelték részint most kelnek. A dohány kiültetésének az eső kedvez, de fejlődését a hideg hátráltatja.

A cukorrépa- és takarmány-repavetések jól keltek, de a hideg időjárás és az esőséktől előmozdított gyomosodás miatt fejlődésükben akadályoztatnak. A lóhere- és lucerna-vetésekre az eső kedvező hatással volt, de fejlődésük a hideg következtében több helyütt nem kielégítő. A fő növények csak a Tisza balpartja és Tisza-Maros szegén vidékén jelzik kielégítőnek. A tiszamenti vidékek kivételével szintén lassan gyarapszik a fű.

A szőlők a fagytól megkímélt helyeken erőteljesen hajtának, általában az utótagy — egyes vidékektől eltekintve — nem mindenütt okozott oly nagy kárt, mint kezdetben hitték. A késői gyümölcsök részben kedvező terméskilátást a virágzás közben előfordult ismételt esőzések apasztották.

A budapesti gabonátözsde.

Budapest, május 24.

Vételkedv hiányában csak 8000 métermáza buza került forgalomba 2 1/2—5 fillérral alacsonyabb árakon.

Más gabonanemekben csekély volt a forgalom. Eladott:

Buza, Tiszavideki: 2000 mm. 79 k. 9 K. 23 1/2 f. Makói: 900 mm. 77 k. 9 K. 02 1/2 f. Fejérmegyei: 560 mm. 76 k. 9 K. 05 f., 560 mm. 78-8 k. 9 K. 05 f.

Pestmegyei: 500 mm. 78 k. 9 K. 10 f. 100 mm. 77 k. 9 K. — f.

Zentai: 1500 mm. 74 k. 8 K. 75 f.

Dunai: 2000 mm. 76 k. 8 K. 70 f.

Mind három hónapra.

Tengeri: 800 mm. 5 K. 19 f., ab Kőbánya. Zab: 100 mm. 7 K. 85 f., 100 mm. 7 K. 26 1/2 f., 100 mm. 7 K. 2 f., 100 mm. 7 K. 15 f.

Készpénzfizetés mellett.

A készpénz hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsde s-okkaiási készpénzben 50 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

B u z a	Kilo	Kilogramm ára		Kilo	Kilogramm ára	
		K.-tól	K.-ig		K.-tól	K.-ig
Tiszavideki új	75	8,80	8,90	50	4,10	4,20
"	77	8,50	8,60	51	—	—
"	78	8,30	8,40	52	—	—
"	79	8,10	8,20	53	—	—
Fehérmegyei	75	8,70	8,80	50	—	—
"	77	8,50	8,60	51	—	—
"	78	8,30	8,40	52	—	—
"	79	8,10	8,20	53	—	—
Pestvidéki	75	8,50	8,60	50	—	—
"	77	8,30	8,40	51	—	—
"	78	8,10	8,20	52	—	—
"	79	7,90	8,00	53	—	—
Bánági	75	8,70	8,80	50	—	—
"	77	8,50	8,60	51	—	—
"	78	8,30	8,40	52	—	—
"	79	8,10	8,20	53	—	—
Békési	75	8,70	8,80	50	—	—
"	77	8,50	8,60	51	—	—
"	78	8,30	8,40	52	—	—
"	79	8,10	8,20	53	—	—

Egyéb gabonanemek		Kilo	Kilogramm ára	
			K.-tól	K.-ig
Rozs	új elsőrendű	70-72	7,15	7,25
"	másodrendű	—	7,05	7,15
Arpa	takarmanyú	60-62	6,1-	6,20
"	égetni való	58-60	5,75	—
Zab	sörözőre való	54-56	4,5-	—
Tengeri	bánági	38-41	0,75	7,10
"	mánemű	—	0,7-	—
Repece	kőszári	—	0,7-	—
"	bánági	—	0,7-	—
Köles	—	—	4,50	5,0-

A határidőslet folyamán a következő kölcsök történtek:

Májusi buza 1902.	8,55-8,54-8,53-8,52-8,53
Októberi buza 1902.	7,78-7,76-7,75-7,77-7,76
Októberi rozs 1902.	6,63-6,66
Októberi zab 1902.	5,72-5,73
Májusi tengeri 1902.	5,10-5,11-5,12-5,14
Juliusi tengeri 1902.	5,15-5,17-5,18-5,19-5,18
Augusztusi repece 1902.	—

Déli egy óraker a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Májusi buza 1902.	8,50	8,52
Októberi buza 1902.	7,76	7,77
Októberi rozs 1902.	6,66	6,67
Októberi zab 1902.	5,74	5,75
Májusi tengeri 1902.	5,13	5,14
Juliusi tengeri 1902.	5,18	5,19
Augusztusi repece 1902.	11,80	11,90

Délután fél 5 óraker zárul:

Buza májusra 1902.	8,50-8,51
Buza októberre 1902.	7,74-7,75
Októberi rozs 1902.	6,65-6,66
Októberi zab 1902.	5,73-5,74
Májusi tengeri 1902.	5,13-5,14
Juliusi tengeri 1902.	5,17-5,18
Augusztusi repece 1902.	11,80-11,90

A budapesti értéktőzsde.

A mai tőzsde magasabb külföldi jegyzésekre és kedvezőbb deláirikai békekirek következtében, csekély ingadozások mellett, szilárd irányzatot folyt le és a két hitelrészvények emelkedtek, míg Osztrák-Magyar Államvasutak gyöngültek. Az általános forgalom mérsékelt maradt.

Váluta és érváltó változatlan.

A mai ultimo prolongáció gyors, sima és olcsó elintéztét nyert.

Előződsde. Osztrák hitelrészvény 687,50-689,25. Magyar hitelrészvény 713,50-715.—. Jelzálogbank részvény 467.—. Rimamurányi vasmű részvény 616.—. Koronajáradék 98.— Osztrák-magyarállamvasuti részvény 693,75-695.—-693,50. Alpeai bányarészvény 411.— korona.

A déli tőzsdén a következő értékekben volt forgalom: Földterhermentesítési kötvény 97,90-98.—. Koronajáradék 97,80-98.—. Fővárosi kölcson 97,50. Bankjegyesületi részvény 93.—-94.—. Magyar hitelbankrészvény 716,25-715,50. Jelzálogbankrészvény 467.—. Leszámitoló bankrészvény 439,50. Osztrák hitelrészvény 689,75-690,50. Salgótarjáni vasmű részvény 519.—-520.—. Rimamurányi vasmű-részvény 616.—-618.—. Kőzuti vaspálya részvény 616.—-618.—. Déli vasuti részvény 43,50-44,50. Államvasuti részvény 693,50-694,25 korona.

Utózsde. A 4 órai záratkör maradt: Osztrák hitelrészvény 690,25. Magyar hitelrészvény 725.—. Leszámitoló 439,50. Rimamurányi vasmű-részvény 516,50. Osztrák-Magyar államvasuti részvény 694,75. Kőzuti vasut 620,50 korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonszerű nangulatnak megfélelően alakult az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő ártolymokat állapította meg:

Jegyzések: Heremag: lucerna magyar 46.—-54.— korona, vörös aprószemű 35.—-40.— korona, vörös erdélyi — korona, vörös búságsi — korona, középszemű 42.—-46.— korona, nagyszemű 43.—-52.— korona. Disznózsír: budapesti 64.—-64,50 korona, vidéki — korona. Táblaszalonna: légszáritott vidéki — korona, városi 4 darabos 53,50-54.— korona, 3 darabos 55.—-56.— korona, üstölt — korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 12,75-13,25 korona, 120 darabos — korona, 100 darabos 18,50-18,75 korona, 85 darabos 21,50-22.— korona. azonnali szállítással. Szerbiai szokás szerinti minőség 12,75-13,25 korona, 100 darabos 17,75-18.— korona, 85 darabos 21.—-21,50 korona. Szilvai: slavóniai 19,25-19,50 korona, szerbiai 17,50-18.— korona, azonnali való szállításra.

A bécsi gabonatőzsde.

Bécs, május 24. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) A mai tőzsdén eladásra került buza 76 1/2 kg. szegedi 9,15 K. három hónapra Bécsből, 2400 mm. szerb 74,8 kg. 8-5 K. Budapestról, kisebb tételekben pedig 78-5 kg. 9,20 K. Érsekújvárról, 78 kg. Szered 8,25 K., 79 kg. 9,35 K. Pozsony, 79 kg. 9,15 K. Szered, 78 kg. 9,5 K. Wardberg; 76 kg. 8,40 K. Ipolyság, 79 kg. 9,10 K. Hegyes-Halom. Rozs 5 fillérrel szilárdult. Balassa-Gyarmatról 7-7,05 K. Gyömrő 7,13 K., Érsekújvárról és Marchegről 7,50. Arpa üzletlen. Tengeri 5,45-5,50 K. 10 fillérrel szilárdult. Zab változatlan, magyar zab minőség szerint 7,45-8,05. Lisztben némi forgalom mutatkozott. Korpa üzletlen.

A bécsi értéktőzsde.

Az előzdsde barátságos. A déli tőzsde csöndes. Záratk tartott.

Bécs, május 24. (Magyar értékek zárlata.) 4 1/2-os aranyjáradék 120,85. Tiszai és szegedi kölcson sorsjegy 162.—. Magyar vasuti kölcson ezülsben 100,50. Magyar keleti vasuti állam kötvény 120.—. Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank —. Rimamurányi vasműrészvény 516.—. Magyar koronajáradék 97,90. 4 1/2-os Magyar Földterher. kötvény 97,55. Magyar hitelbank részvény 712.—. Magyar nyeremény kölcson sorsjegy 201,50. Kassa-oderberg vasuti részvény 380,75. Magyar keresk. bank —. Magyar cukoripar 1340.

Bécs, május 24. (Osztrák értékek zárlata.) 4 2/20-os papírjáradék 101,60. 4 1/2-os osztr. aranyjáradék 120,70. 1860-os sorsjegy 163,50. Osztrák hitelsorsjegy 439.—. Angol-osztrák bank —. Bécsi bankjegyesület 451.—. Osztrák-magyar bank 1593.—. Déli vasut 40.—. Dunagőzhajózási részvény 871.—. Dohányrészvény 293.—. Császári és királyi arany 11,36. Német bankváltók 117,32. 4 2/20-os ezüst járadék 101,55. Osztrák koronajáradék 99,75. 1864-iki sorsjegy —. Osztrák hitelintézeti részvény 689.—. Unionbank 546.—. Osztrák Länderbauk 423,50. Osztrák-magyar államvasut 693,50. Elbavölgyi vasut 443.—. Alpeai bányarészvény 409,50. 20 irank. arany 19,08. Londoni váltóár 240,25 Bécsi Tramway Litt B.—. Bécsi Tramway Litt A. 234.—. Lápót, kohó 366.—. Kedvtelen.

Bécs, május 24. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 688,75 Magyar hitelrészvény 712.—. Angol-Osztrák bank 377.—. Bécs: bankjegyesület 451,50. Union bank 547.—. Länderbauk 424,50. Osztrák-magyar államvasut részvény 693,50. Déli vasut 43,50. Elbavölgyi vasut 449.—. Beszanyugati vasut részvény —. Dohányrészvény 294.—. Rimamurányi vasmű 517,50. Alpeai bányarészvény 410.—. Májusi járadék 101,80 Magyar korona járadék 97,90. Török sorsjegyek 107.—. Német birodalmi márka 117,37-117,36. Napoleon'd'or 19,08.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, május 24. (Ezsdés tudósítás.) Noha a tőzsde a deláirikai háború rövid időn való befejezését is számhávette, az üzlet ma sem tudott nagyobb arányokat öltetni, mert a spekuláció tovább is tartózkodó maradt. Bankok jól tartották magukat. Járadékok szilárdak. Magyar koronajáradékot magasabban kerestek. Közéneredők eleinte csendesek, később javultak. Vasutakban nem volt vevőkér. Csak Kanada-Pacific-részvények voltak szilárdak. A második órában részben gyöngülésre hajlott az irányzat. Zárlat után bankok emelkedtek. Magánkamatok 2 1/2 1/2.

Berlin, május 24. (Zárlat.) 4 2/20-os papírjáradék —. 4 1/2-os osztrák aranyjáradék 102,80. Elbavölgyi vasut —. Magyar koronajáradék 98,80. Osztrák-magyar államvasut 148,60. Kassa-oderberg vasut —. Bécsi váltóár 85,15. Magyar vasuti beruházási kölcson 100,30. Alpeai bányarészvény —. Disconto-Commandit 186.—. Általános villamosági Edison 178,80. Gelsenkirchen 163,30. Laura-kohó 200,25. 4 2/20-os ezüstjáradék 101,75. 4 1/2-os magyar aranyjáradék 101,75. Osztrák hitelrészvény 216,40. Déli vasut 13,25. Károlyi Lajos vasut 100,30. Orosz bankjegyek 216.—. 4 1/2-os új orosz kölcson 96,60. Török dohányrészvény —. Olasz járadék 102.—. Magyar hitelbank —. Dynamit Truszi 176,80. Harpeni 174.—. Az irányzat szilárd.

Berlin, május 24. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Légi forgalom. 4 1/2-os magyar aranyjáradék 101,75. Magyar koronajáradék 98,25. Osztrák hitelrészvény 216,50. Osztrák-magyar államvasut 148,90. Déli vasut 12,90. Beszanyugati vasut —. Elbavölgyi vasut —. Orosz bankjegy készpénz —. Buschtelchrad —. Orosz bankjegy 216.—. (Ultimeo.) Lombard —.

Páris, május 24. (Zárlat.) Osztrák-magyar államvasut 748.—. 4 1/2-os osztrák aranyjáradék 103,20. Osztrák Länderbauk —. 3 1/2-os francia járadék 101,25. Ottomank bank 567.—. 3 1/2-os francia járadék 102,20. Alpeai bányarészvény —. Déli vasut 78.—. 4 1/2-os magyar aranyjáradék 103,85. Párisi bankrészvény 107,5.—. Olasz járadék 102,40. Francia tőrtészti. járadék 100,45. Osztrák földinté-

üzleti részvény 1370.—. Török dohányrészvény 322.—. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, május 24. (Zárlat.) 4 2/20-os papírjáradék 101,80. 4 1/2-os osztrák aranyjáradék 102,65. Magyar koronajáradék 98,10. Osztrák-magyar bank 115,20. Déli vasut 13,80. Elbavölgyi vasut 115,20. Londoni váltóár 204,67. Bécsi bankjegyesület 114,20. Vilamos részvény —. 3 1/2-os magyar aranykölcson 85,65. 4 2/20-os ezüstjáradék 101,70. 4 1/2-os magyar aranyjáradék 101,70. Osztrák hitelrészvény 216,20. Osztrák-magyar államvasut 148,90. Beszanyugati vasut 112,50. Bécsi váltóár 51,83. Párisi váltóár 211,75. Unio bank —. Alpeai bányarészvény 206.—. Az irányzat szilárd.

Hamburg, május 24. (Zárlat.) 4 2/20-os ezüstjáradék 101,60. 1860. sorsjegy 154,75. Déli vasut 13,25. 4 1/2-os osztrák aranyjáradék 101.—. Osztrák hitelrészvény 216,20. Osztrák-magyar államvasut 149.—. Olasz járadék 101,90. 4 1/2-os magyar aranyjáradék 101,80. Az irányzat nyugodt.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Május 24. A sertésüzlet irányzata változatlan.

A) Hízó sertések ára: I. Magyar elsőrendű Óreg néhez (páronként 400 kilogramm felül) 100-103 fillér. Óreg közép (páronként 300-340 kilogramm terjedő súlyban) — fillér. Fialat néhez (páronként 320 kilogramm felül súlyban) 108-110 fillér. Fialat közép (páronként 261-320 kilogramm terjedő súlyban) 107-109 fillér. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillér. II. Magyar s z e d e t t: Néhez (páronként 280 kilogramm felül súlyban) — fillér. Közép (páronként 240-280 kilogramm súlyban) — fillér. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillér. III. Romániai: Néhez (páronként 250-320 kilogramm terjedő súlyban) — fillér. Közép (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillér. Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillér. IV. Romániai eredeti (Stachi): Néhez (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillér. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillér. V. Szerbiai: Néhez (páronként 260 kilogramm felül súlyban) 108-109 fillér. Közép (páronként 240-260 kilogramm terjedő súlyban) 107-108 fillér. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 104-108 fillér.

Sertésüzlet szám 1902. május 22. napján volt készlet 43,933 darab. — 1902. május 23. napján lehajtott 904 darab. 1902. május 23. napján elszállított 1000 darab. 1902. május 24. napjára maradt készletben 43,837 darab.

Liebig-féle
Népközlőhethen minden konyhában.

Jobbítja a levest, mártást, főzeléket stb.

hus-kivonat.

A legjobb húsú gyors elkészítése.

Cinntibusokban, új, cétézeri coomagolású, kis mennyiség, azonnali könnyű használhatóság. Katonák, vadászok, turisták és sportembereknek nélkülözhetetlen.

Viz állás.

	Máj. 24.	Máj. 24.	Máj. 24.	Máj. 24.			
	m é t e r	m é t e r	m é t e r	m é t e r			
Buda	Schärding	1,40	1,60	Tisza	M.-Sziget	1,32	1,22
Duna	Pápa	0,62	0,68	"	Tokaj	1,32	1,15
"	Lina	0,50	0,50	"	V.-Nagyeny	7,20	6,65
"	Bécs	1,1-	0,92	"	Tokaj	6,40	6,50
"	Pozsony	2,10	2,14	"	Tisza-Füred	6,40	6,42
"	Komló	2,50	2,76	"	Szolnok	6,50	6,57
"	Budapest	3,44	3,45	"	Csongrád	6,50	6,57
"	Paks	2,82	3,02	"	Szeged	6,40	6,51
"	Mohács	3,55	3,70	"	Török-Besse	4,40	4,10
"	Gombos	4,48	4,60	"	Tisza	4,41	4,48
"	Újvidék	3,86	3,65	"	Óndorva	6,40	6,74
"	Pannocsa	4,40	4,40	"	Topolya	6,00	6,18
"	Orsova	4,48	5,12	"	Sződreg	6,40	6,34
"	Magyarfalva	1,10	1,17	"	Sajó	2,28	2,32
"	Vág	1,18	1,1	"	Hornád	1,00	0,83
"	Trencsén	0,70	0,70	"	Bereytil	1,48	1,30
"	Szered	0,95	0,75	"	B-Jftán	1,30	1,28
"	Sz-Gothárd	0,20	0,20	"	Ócsa	0,88	0,84
"	Sárvar	0,68	0,65	"	N.-Várad	0,86	0,75
"	Győr	3,32	3,18	"	Belyony	1,1-	1,1-
"	Pécs	1,80	1,76	"	Tunka	1,05	0,90
"	Zákány	1,30	1,40	"	Óurahony	2,00	2,05
"	Barca	2,14	2,41	"	Borosjenő	2,18	1,66
"	Eszék	3,78	3,64	"	Békés	4,01	4,00
"	M.-Szerdah	1,40	1,40	"	Gyoma	1,28	1,38
"	Zágráb	1,74	1,66	"	Márvos	0,70	0,94
"	Szilvass	0,37	0,30	"	Branyolska	1,02	1,04
"	Mitrovics	0,26	0,26	"	Sobornik	0,70	0,70
"	Dele	0,60	0,50	"	Árad	0,60	0,59
"	Batmány	3,44	3,74	"	Makó	1,72	1,74
"	N.-Makány	3,48	3,74	"	K.-Kovács	1,70	1,62
"	Latorca	0,72	0,60	"	Árpa	1,28	1,38
"	Homonca	0,72	0,60	"	Temesvár	1,74	0,73
"	Ung	0,82	0,60	"	Bécs	1,12	1,16

Napirend.

Agenciaállitás a Royal-szállóban délelőtt 10—1 óráig és délután 2—6-ig. Belépődíj 2 korona.

Nemzeti Múzeum. Természettörténeti. Nyitva d. e. 9 óráig délután 1 óráig. Többi térrei 1 korona belépődíjjal tekinthetők meg.

Országos Képtár az Akadémiában délelőtt 9—14-ig. Iparművészeti múzeum délelőtt 9 óráig d. u. 1-ig. Természettörténeti gyűjtemények múzeuma (Múzeum-körút 4. sz.) nyitva délelőtt 10—12-ig.

Mezőgazdasági Múzeum (Kerepesi-út 72. sz.) délelőtt 9-10 1 óráig.

A földtani intézet múzeuma (Stefánia-út 14.) d. e. 10-10 1 óráig. Belépődíj ma nincsen.

Közlekedési Múzeum a Városligetben nyitva d. e. 9-10 12 óráig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9 óráig déli 12 óráig és délután 3-tól 8-ig.

Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szaknyelv és keleti mintatár: V. kerület Váci-körút 22. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Hazai termékek: állandó kiállítás és kereskedelem-történeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az új látványosság árusításokat is eszközöl) a városi ipari parcsokban nyitva: délelőtt 9 óráig 12 óráig és délután

3 óráig 6 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetője (Magyar Kereskedelmi részvénytársaság) V., Váci-körút 32. szám alatt.

Sternberg Armin és Testvére es. és kir. udv hangszergyár központi főraktárában Kerepesi-út 36. címbalmok, hegedűk, fuvolák s minden más hangszert juttatnak árban szereshetőre. Külön zongoratermek a Kossuth Lajos-utában (a Károly-körút sarkán), ahol zongorák és pianók kedvező fizetési feltételek mellett is kaphatók.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zala-községi részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona. Elnöke: Tolnay Lajos, vezérigazgató: Bonke Gyula. Központ: VI., Andrássy-út, 5. Magy. kir. szab. osztály-sorsajáték felárulási helye: IV., Ferenciek-tere 4. Kézi zálogtőkelet: IV., Károly-körút 18.; IV., Ferenciek-tere 4. (frányi-utó sarok); VII., Király-utca 57.; VIII., József-körút 2.; VIII., Üllői-út 6. sz.

Első Leánykibizásitási Egylet m. sz. Leány- és fiúbiztosítási-intézet, Budapest, VI., Teréz-körút 40—42 (az intézet saját palotájában). Az intézet vagyonja 1901. december 31-én 7.874.385/14 korona. Eddig kibiztosítottakat több mint 6.856.472/84 korona. Ezen intézetben gyermekek a legelőnyösebb díjtételek mellett 1000 koroná fölül kifizetésre jogosíthatók.

Időjelzés.
— Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. — Budapest, május 24.

A magas levegőnyomás Anglia felett megerősödött, az alacsony pedig a Fekete-tengeren terjed tovább és Észak-Európát is alacsony nyomás borítja. Európában az idő valamivel enyhébb és szárazabb lett. Hazánkban az idő változóan felhős, a hőmérséklet ma reggel átlagosan magasabb, mint tegnap. Az Alföld déli részén voltak tegnap cöklán zivatarok esők (Femesvár jég-esővel), Versec (jégesővel) és egybútt csak szórányosan fordultak elő kisebb esők. Küldés: Jelentékeny változás nélkül változóan felhős és túlnyomóan száraz idő várható, legelőbb az ország déli részén esővel.

Héveny vagy idült bujakór bántalmak
Igy görvölkyör, borbajok, reuma, (izzag, feldyék stb.) és a romlott vértől származó egyéb bajoktól, mint migrig-daganat, rheumatismus a száj és gége nyelésnél, dagasztat, oncositis, tehetetlenség és mindenféle szerzett vagy öröklt bujakóros bántalmak esetében, a legmegelőzőbb és minden gyógykezessel járó betegségtől biztos és gyökeres gyógyulást nyújtanak

Dr. Olivier vértisztító piskótái
melyek a francia kormány és a párisi orvosi akadémia által engedélyezve és a párisi kórházokban egyedül igen kellemes gyógyszer, melyet 60 év óta a legkiválóbb orvosok használnak, mint egyetlen és legjobb vértisztítő szert mely számos károsítóanyagot kiűz. Ár: egy kis doboznak 25 darab tartalommal 5.— kor., egy nagy doboznak 52 darab tartalommal 10.— kor. Minta és prospektus rendelkezésre áll.

Főraktár: Török József gyógyszerüzlet Budapest, Király-utca 12. és Andrássy-út 26.

Finom butorok
detaili üzletünk teljes felszereltséggel a legújabb és legkényelmesebb készítményekkel rendelkező árakban kaphatók, a miert is az ország minden részén elismert és becsült. Várastárs Sarkány és Schütz butor cégét Budapest, VII., Erzsébet-körút 12. a New-Yorki átváltoztatás szemben, eszközölközt. Teljes mennyiségűi kelengékkel meg kitűnő engedély. Minden butorvó árákban van, mindezek helyes-szerűen személyesen meggyőző-dőst szerezni.

SPORA-féle világhíri KLATAU dísz-es óriási szegfű.
Külföldre: Prága, Bécs, Lyon, Antwerpen, Amsterdam, Hamburg, a Németország mellett Frankfurtban stb. a legmagasabb díjjal.

Elite-választék 5 darab 16 kor.
Kiállítási és reklám minta fajok 10 darab 16 kor.
Óriási szegfű 10 darab 10 kor.
Dísz-szegfű 10 darab 5 kor.
Kerti szegfű 10 darab 2 kor.
Remonianszegfű 10 darab 6 kor.
80 darabnál 10 százalékos, 100 darabnál 20 százalékos engedély. Képes árjegyzék ingyen bérmentve.

FR. SPORA szegfűkivitel Klatau (Csehország).

Urak! Salaperlen
(Salacetoinos olaj)
Salacetol 0-00 Ol. Santalol 0-01 — Igy hűvök a legújabb felvilágosítással szert a titkos betegségek minden nemű 445 koronáért bérmentve küld egy kis üveget 50 kapulával. Raktár Ausztria magyarországi részén Budapestben, Török József gyógyszerüzlet, Andrássy-út 26. és Király-utca 12. valamint minden gyógyszerüzletben.

Használt és új ajtók, ablakok, vasredőnyök
felváltásra, befelazásra tökéletesen elkészítve, olcsón kapható

Eisler Arminál
VI., Nagymező-utca 66.

Legalkalmasabb alkalmi ajándék.

Nincs több sérv! 10.000 korona jutalom.
annak, ki az én módszerem alkalmazása mellett sérvbajától teljesen ki nem gyógyul. Legmagasabb kifizetések, cserényi — kőszőnyökök.

Kérjen ingyen broszúrát

Dr. M. Reimannstól Valkenberg 112. (Hollandia)
Külföldi levelek 25, levelezőlapok 10 fillérel bérmentve-fizetendő.

Nagy választék bádagos és bronzárúban
1000-féle tárgyakban, legkülönlegesen elkészítve. Különböző ajándék új szerkesztő Csoveteket, u. m. szobai frász-keket különféle mintákban; jászok-réyek minden nagyságban továbbá porcelán-, fézszerek és villanyos csillárok, osztali lámpák, valamint teljes konyhafelszerelések 20 fillér 50 forintig. Továbbá vízvártakait, sírlampák a leg-olcsóbb gyártás mellett. Kapható a készlet.

Kutschera György utóda
Aranykő-utca 6. a Vadászkürt szállóval szemben BUDAPESTEN.

Mint Budapest legjobb, leg-tartósabb és legegészségsőbb lábbelijének készítőjeként alábbi gyár céget ajánljuk, tessék meggyőződni arról s az eredményről minket értesíteni, miután nagy fogadásról van szó.

Nőknek:

Fekete v. barna bőrből, fűző	3.30
Fekete v. barna bőrből, gombos	3.50
Fekete v. barna legfű. box, Derby	3.60
Lakk, keztű v. chevreaux-bőrből, fűző	3.60
Lasting, enges 2.60. Lasting, rugalmas	1.30
Fekete v. barna láj-cipő szűk talppal	1.20

Uraúknak:

Horjúbőr, enges, egy darabból	3.20
Horjúbőr, besetsz, elegáns	3.50
Keztűbőr, chevreaux v. lakk	3.50
Fekete v. sárga, fűző	3.30
Fűzőcipő, fekete v. barna bőrből, elői enges	1.30

Több 100 árjegyzékemet ingyen és bérmentve küldöm. Nem tessék kívánnatna kicserélem. Vidéki rendelésnél elegendő a láb méretezésére egy papírlapon körírtajelzve.

BUDAPEST, Agulár Dávid VII., Erzsébet-körút 6. N.

A sárospataki kovamalomkö-gyár-egylet
ajánlja kitűnő hírnövű **sárospataki kova-malom-követ.**
Megrendelések elfogadtnak a sárospataki Kova-Malomkö-Gyárában, Sárospatakon (posta, vasut- és távira-állomás). Árjegyzék kívánata ingyen és bérmentve.

BUTOROK
úgy készpénzért, mint részletfizetésre

aleggyözeürübből a leginomább kivitelű legintányosabban **Chrentren és Fuchs** testvéreké, **BUDAPEST, VI., Teréz-körút 8.**
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

A 15262. számú „Borendezés légkeringés létesítésére pneumatikus malatárdozókban” c. magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának értékesítése céljából magyar gyárosokkal összekötötést keres, esetleg szabadalmát eladja vagy gyártási engedélyt ad. — Felvilágosítás nyervehető: Kalmár J. mérnök, hites szabadalmi ügy-vívő irodájában Budapest, VII., Kerepesi-út 44. szám

METEOR RECORD
phonograph (beszélő gépek) a legjobbak, leg-olcsóbbak és leg-tökéletesebbek, kaphatók:

Deutsch Gábornál
Bpest, Erzsébet-tér 7.
Képes árjegyzék bérmentve. Elküldés fizetés nélkül.

Liebe Sagrada Bora
Kiváló, a székelyt kitűnően előmozdító emésztőszert.

Biztos, kellemes hatás!
Kapható a gyógyszerárakban, ha nem, akkor egyenesen a gyártól.

J. Paul Liebe, Tetschen a. d. E.

Agulár Dávid VII., Erzsébet-körút 6. N.

A sárospataki kovamalomkö-gyár-egylet
ajánlja kitűnő hírnövű **sárospataki kova-malom-követ.**
Megrendelések elfogadtnak a sárospataki Kova-Malomkö-Gyárában, Sárospatakon (posta, vasut- és távira-állomás). Árjegyzék kívánata ingyen és bérmentve.

Polgár Sándor
m. kir. szab. nyert orvos mű- és költőszersz. **BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 50.**
Ajánlja dusan felszerelt raktárát saját gyártmányú orvos- sebészeti és betegápolási tárgyakban.
Saját gyártmányú, m. k. szabadalm. Polgár-féle **sérvkötő, haskötő, görcsér elleni gumiharignya, orthopaediai készülékek, málláb és kezek stb.**
Valódi francia különlegességek F. Bergerand fia, párisi gyárából.
Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Magyar Könyvtár.
Szerkeszti Radó Antal.

Kiadja Lampel F. (Wodianer F. és fiai) es. és kir. udv. könyvkereskedés Budapest, Andrássy-út 21. szám.
Egy-egy szám ára 30 fillér. Minden füzet egyenként is kapható.

Verses művek. (Lya és epika.)

Arany iskolai kiadás. Válogatott balladái. (11—12.) Toldi. (69—70).
Toldi estje. (87—88).
Toldi szerelme. Személyvények. (102—105).
Kisebb költeményei. Személyvények. (74—75).
Az első lopás. Józsa ördöge. (101).
Katalin. Keveháza. Szent László füve. (121—122).
Buda halála. (137—139).
Vojtina Ars poetikája. (144).
Ábrányi Emil. Márciusi dalok és egyéb költemények. (85).
Balassa Bálint. Válogatott költeményei. (188).
Berzsenyi Dániel. Válogatott versek. (3).
Csokonai. Dorottya. Vig éposz. (10).
Coppée. A kovácsok sztrájkja. — Radó Antal. (4).
Faludi Ferenc. Versei. (249).
Gvadányi. A peleskei nótárius. (79).
Heine költeményeiből. Endrődi Sándor. (182).
Kalevala. Részlet. Vikár B. (209).
Kisfaludy Károly. Válogatott költeményei. (19).
Kisfaludy Sándor. Válogatott regéi. (125).
Kölcsy Ferenc. Válogatott versei. (95).
Lenau verseiből. Feleki Sándor. (262).
A kurucvilág költészete. (42).
Magyar népballadák. (52).
Magyar népdalok. (150).
Ovidius költeményeiből. Faulovics. (192).

Petőfi összes költeményei.
A legolcsóbb jegyzetes, tárgy szerint csoportosított kiadás. Akantisz, Neogrady, Telegdy, Tull képeivel. Szerkesztette Bánóczy József.
A helység kalapácsa. János vitéz. (163).
Elbeszélés két I—II. Radó V. (230 és 240).
Az apostol. Jakab Ödön. (220).
Románok. Lenkei Henrik. (235).
Haza és Szabadság. I—II. Radnai Rezső. (280 és 290).
Barátság és szerelme. I—II. Ferenczi Zoltán. (250 és 270).
Családi versei. Szinyei F. (158).
Táj- és életképek. Vajda Gyula. (171)
Vegyes költemények. I—II. Balassa J. 181. és 310).
Élete és költészete. Somogyi Gy. (210).
Elbeszélések és hírlapi cikkek. (44).
Utirajzok. (14).
Két olasz költő. Radó A. (173).
Szabolcska Mihály. Versek. (34)
Tennyson. Arden Enoch. (50).
Tinódi Sebestyén. Válogatott historias énekei. (145).
Vergilius Aeneide. I. Baróti Szabó Dávid. (236—237).
Versey Ferenc. Válog. költeményei. (166).
Virág Benedek. Válogatott költeményei. (115).
Zrinyi Miklós. Szigeti veszedelm. (8).

Teljes jegyzék ingyen kapható minden könyvkereskedésben.

ALKALMI BUTOR-ELADÁS.
Bentortelepemen a kicsinybeni eladást megszüntettem és ezért az összes raktáron levő szilárd gyártmányú asztalos- és kárpitozott butorokat, addig, míg a készlet tart, leszállított árak mellett adom el. Das választék egyszerű és a legdíszesebb kivitelben.

Dósa Kálmán asztalos és kárpitos, Budapest, Erzsébet-tér 18. szám, I. em.
Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.
Vasárnap, 1902. május hó 25-én.
A denevér.
Operett 3 felv. Egy francia vigjáték után írják Hafner és Genée. Fordította Evra Lajos. Zenéjét szerzőtte Strauss János.
Személyek:
Eisenstein Gábor Adél Szilágyiné
Rosalinda Szoyer I. Ida Palócyne
Frank Kornai Melanio Wlassak
Orlavszky Flattné Frösch Hegedüs
Alfréd Kertész Blind Dainoki
Falke Mihályi
Kezdete 7 1/2 óraker.

NEMZETI SZÍNHÁZ.
Vasárnap, 1902. május hó 25-én.
Fernande.
Színmű 4 felvonásban. Iria Sardou V.
Személyek:
Clotilde Márkus Georgette Alezghi
Senechalné Helvey Brionne-né Szacsvainé
Fernande Török I. Roqueville Gyenes
André Mihályi Anatole Náday B.
Pomorel Császár De Civy Dezső
Kezdete 7 1/2 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.
Vasárnap, 1902. május hó 25-én.
Déltűn 3 óraker mérsékelt h. y. arakkal
Rákosi Szidi asszony színikiskolájának első vizsgálati előadása:
I.
A Magdolna
IV. felvonása.
II.
Stuart Mária
III. felvonása.
III.
A vöröshaju
I. és II. felvonása.
Este:
A kirakat.
Énekes bohózat 3 felvonásban. Egy francia eszme után írta A. M.
Személyek:
Jules Bouteau Boross A miniszter Sólom
Lemaire Szilágyi Bouteau-né Margó
Pierre Chenier Delli Paquita Tomcsányi
Duplois Girók Marie Béres M.
Fernand Farkas Therese Abelovsky
Joseph Iványi Ernestine Szalontai
Kezdete 7 1/2 óraker.

NEMETALFÖLDI KIRÁLYI
CIRKUSZ CARRE OSZKAR
(az állaskertben).
Ma vasárnap, 1902. május 25-én
2 nagy dísz előadás
d. u. 4 és este 7 1/2 óraker változatos műsorral.
Fellépnek a legjobb művészek, művésznők és az elsőrangú specialitások. A legjobb iskola- és szaband idomított lovak elővezetése **Carre Oszkár igazgató** által, valamint az összes bohócok.
Bővebbet a falragaszok.
Holnap, hétfőn, este 7 1/2 óraker **NAGY ELŐADÁS.**

VÖRÖS KERESZT
MALÁTA KÁVÉ
A PÓTKÁVÉK
KIRÁLYA
HONI-IPAR
GYÁRTELEP:
BUDAPEST
I. KRISZTINA KÖRÜT.
107. sz.
MINDEN FÜSZER ÜZLETBEN KAPHATÓ
Budapesti képviselők:
KÖRBER és HIRSCH, Dohány-utca 88.
Vidéki városokban jól bevezetett ügynökök keresztetnek.

Butor!
Saját készítményű diványok, ottománok, szalonáruak, affrik- és löszformáruak valamint sodronyáruak, előbű- és hálszobabutorok, ingaórák, ezekrények, ágyak, függőlámpák és konyhaburkolások, 16. szűli kivitelben **előnyös részlettel** is jutányos árban kaphatók. Tisztviselők, papok, katonatisztek, tanítók és joggyök kedvezmény-ményben részesülnek.
Náthán Ignác
butorfraktúra Budapest, VII., Erzsébet-kört 23.
Most jelent meg!
Nagyodik bővített kiadásban, díszes kiállításban, tetőzetes alakban
„MIRJAM“
című remek nyelvveltről írott magyar szövegvű
Imádságos könyv
zsidó nök számára.
Írta:
Dr. Kiss Arnold
budai főrabbi.
Ára
Vásárlókészenben --- 5 K.
Börkötés --- 7 K.
Csontutántú díszkötés 10 K.
Legfinomabb börkötés --- 12 K.
Kapható a kiadónál
Köves Béla könyvkereskedésben Veszpremben.

Havelock egész pelerinnel 9 frt, Felöltő 9 frt, Loden-öltöny 15 frt, (mind tiszta gyapju) Rothberger Jakabnál, cs. és kir. udvari szállító, Budapest, Váci-utca 6.
Próba ingyen!
20 fillér portó beklüése ellen.
Próba ingyen!
30 fillér portó beklüése ellen.
kaliforniai hajnövesztő-hagyma „IPE“
feltűnő hajnövesztő, amely Európában még nem volt. Még egy gyermek is tud egy csomag „Ipe-hagymából“ (1 frt) k. rübből (2 liter „Ipe-hajvizet“ maga előálltani, melynek feltűnő hatásán csodálkoznak fog. Frisurrája már az első mosás után háromszor oly vastag lesz. Hajja sohasem oszul meg. A haj sürűben nő, mert jóállás váltástik. Korpa rögtön eltűnik. Egy csomag „Ipe-hagymát“ 1 frt) küldünk a világ bármely tájára az öszeg beklüése csomag levárhelygben is, vagy utányv. tel). Hat jól felgortott érdeklőben felezik mindenkinek azonnal egy csomag **valódi „Ipe-hagymát“** (1 frt) hozatal. Széküldünk továbbé kézz. „Ipe-hajvizet“ is üvegökben nagy-ság szerint 2.50 frt, 1.50 frt és 1 frt)re. Tegye el hirdetését, mert ritkán fog megjelenni. Ugyeljen jól a címre, különben nem felelünk semmiért. Első amerík. int. „Oja“, Bécs, IX., Währingerstrasse 10.

Ős-Budavára.
Ma kapunyítás d. u. 3 óraker.
A nagyszínpadon 2 előadás rendes műsorral.
A delutáni előadásn gyermekok belépőt nem fizetnek.
EUGENIE DE FUNGERE **STUART**
utolsó fellépte. a pártalan ameríkai hölgy-utánzó a la Patty
és a nagy májusi műsor.
A szabad területen világhírű légtornászok belépő nélkül. A d. u. előadás kezdete 5-ker, az este 9-ker.
FRATELLI PRANDI
bámulatos mechanikai színháza.
Számos egyéb szórakoztató látványosság.
Belépődíj 60 fillér.
Kedvezményes jegyek minden tőzsdében.

Egyetlen porcellángyár Budapestben.
Saját gyártmányu
porcellán- és majolika dísz-és használati-tárgyak
csokély gyártási hibával, rendkívül olósó áron kaphatók
FISCHER EMIL
cs. és kir. udvari szállító, porcellán-és majolika-gyárosnál,
Dudapest, IV., Bécsi-utca 3. szám,
Egyetlen porcellángyár Budapestben.

Óriási bab, óriási saláta Amerikából
ezen igen érdekes növény egész 5 méter magaságig megnő az egy méter hosszú hüvellyel, mely minden hortek ékesége annál is inkább, mert júliustól egészen novemberig csodálatos virágzásban van a zletes gyümölcsöt terem, a mely minden is élvezhető. Az ára egy mintadagának 1 kor, használati utasítás.
Azonkívül az **ÓRIÁSI SALÁTA**, mely maig a legzletesebb és legismertebb korti saláta. Ezen növény körülbelül 3 kilogramm nyom. Ékes növény általában gyümölcsét kell. Ára egy mintadagának három-mentre 1 koroná csomag bélyegben is.
Roth Albert, Kőbánya, Jászberényi-ut 12.

Naponta 20—50 koronát
kereshetnek ügyes emberek a fővárosban és vidéken, egy élt néhány forintba kerülő
háztartási cikk
közvetítésével. Ajánlatokat írásbelileg elfogad a Hera-Prometheus r-társaság, Budapestben, VII., Erzsébet-kört 48. szám.

Színházak heti műsora.

	M. Kir. Operaház	Nemzeti színház	VI-színház	Népszínház	Magyar színház
Hétfő	Nincs előadás	Romeo és Julia	X asszony	Az izó	A kirakat
Kedd	Fedora	A dolovai nábob leánya	Az őrnagy ur	Ádám és Éva	A kirakat
Szerda	Nincs előadás	Fernande	X asszony	Az izó	A kirakat
Csütörtök	Fedora	A bor	Az őrnagy ur	A régi szerető	Vizsgai előadás
Péntek	Nincs előadás	Rang és mód	X. asszony	Az izó	A kirakat
Szombat	Don Juan	Az attaché	X asszony	Kin-Fu	A kirakat
d. n. Vasárnap este	Fedora	A nagymama	X asszony	Kin-Fu	Vizsgai előadás

ARNHEIM S. J.
cs. és kir. udv. szállító
BUDAPEST
Gyár:
IX. ker., Soroksári-ut 92.
Városi iroda és mintaraktár:
V. ker., Erzsébet-tér 17.
Tűz-, esés- és betörésmentes pánccél- és okmányszekrények
Pánccél-szobák Safe-deposit berendezések a legújabb szabadalmazott szerkezetben biztonsági jótállással.
Bel- és külföldi hatóságok és elsőrendű pénztintézetek szállítója.
Szállított munkák:
A magyar szent korona megörzésére szolgáló pánccél-szoba (kir. várak).
Az új országház pánccél-szobája.
Budapest székes főváros mindket pánccél-szobája.
Első hazai Takarékpénztár Egyesület.
Pesti Magyar Keresk. Bank.
Magyar Agrár és Járadék-bank.
Belvárosi Takarékpénztár. (a király bérházában) stb. stb.
ALAPITTATOTT 1833.

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

Budapest, Kerepesi-ut 38. szám.

Csak e héten:

HÉT FŐN

KEDDEN

és

SZERDÁN

Ezen rendkívüli napok alkalmával is a Párisi Nagy Áruház minden vevője, ki akár egyszerre, akár több ízben is kicsinyben, összesen 20 korona értékben vásárol,

teljesen ingyen kap

saját, vagy akármely tetszés szerinti kisebb fénykép után egy

életnagyságu fényképet

elkészítve, csak a passe-partout-ért fizetendő 3 korona.

Rendkívüli árucikkek!!

Feltűnő olcsó árak!

elárusítása

Feltűnő olcsó árak!

(a többi napokon ezen cikkek ezen árakon nem adhatók el.)

A nyaralók és kirándulók szükségleti osztályában.

- Utazókosarak.** Kettős erős fehérített fűzfafonadékból, 2 amerikai lakattal, igen erős és tartós kivitel, hossza 80 cm. ára ... **3 ft 60 kr.**
- Mosdóasztalok.** Erős vasból készítve, finoman festve és fenyezve, fehér vagy díofalaszin, ára ... **1 ft 35 kr.**
- Mosdóálmok.** Erős bádorgból, zománcszerű kivitelben, világoskék vagy márványozott, ára ... **3 ft 38 kr.**
- Vaságyak.** Összehajtható, erős vasból készítve, rendez nagyságban ... **3 ft.**
- Szalmaszékelyek.** Legjobb jutaszövetből, komplet nagyság, darabja ... **70 kr.**
- Kerti székek.** Összehajtható, erős keményfából **1 ft 20 kr.**
- Kerti karosszék.** Erős fűzfából, széles nagy ülés-szel, támaszszal és karokkal, darabja ... **1 ft 80 kr.**
- Kerti karosszék.** Gyermek részére, erős fűzfából, darabja ... **45 kr.**
- Gyermek-koesik.** Erős fűzfafonadékból, 4 vaskerekkel és croise függönnyel, ára ... **4 ft 20 kr.**
- Fűgőlámpák.** húzós csigával, öntött fémalcán és festett bronzírozva, égővel, lámpaüveg és ernyővel teljesen felszerelve, ára ... **2 ft 60 kr.**

- Kerti gyertya-lámpák.** fémállvány, lámpaüveg, tulipánnal felszerelve, ára ... **70 kr.**
- Piaci bevásárlási táskák.** erős és tartós viaszos vászonból borszizzattal, ára ... **38 kr.**
- Kerti hinta-háló.** erős sodrott lenfonalból, hordereje 80 kg-ig gyermekek részére ... **1 ft 20 kr.**
- Kerti-hinták.** kétsoros esztergályozott biztonsági kerítéssel fenyőfából, kötéllel ... **75 kr.**
- Karika-játékok.** 6 drb 70 cm. hosszú karikadobából bot, 12 drb karikával összesen ... **45 kr.**
- Homok-játékok.** 1 drb fátaliga, 1 drb kerti ásó, 1 drb kapa, 1 drb gerebelye vasból, fanyéllal összesen ... **55 kr.**
- Tekejátékok.** felnőttek részére, gyertyánfából, dupla, erős, magassága 30 cm. 90 drbból álló készlet ára **1 ft 35 kr.**
- Football-labdák.** varrott erős bőrből, gummibéllel, rendkívüli nagyságban, ára ... **85 kr.**
- Lawn Tennis-litók.** hajlítót fából, erősen készítve, darabja ... **20 kr.**
- Gyermek-kerékpárok.** erős és tartós vaszerkezettel, igen széles biztonsági fogókkal, ára ... **4 ft 50 kr.**

A fentebbi cikkekre vonatkozó vidéki megrendelések csakis akkor intézhetők el, ha az illető rendelvényt legkésőbb szerdájig hozzánk beérkezik.

Nagy mintagyűjtemény Nagy képes árjegyzék

tavaszi szövet és nyári mosókeimekből valamint az összes árucikkekről.

ingyen és bérmentve.

KÖLTŐZKÖDESEKET
vasuton és hajón, az átrakodás és csomagolás megtakarításá-
val, elfogad az előárhat
Szabadalmazott Butorkészítési
Caro és Jellinek szállító,
Budapest, V., Arany János-u. 34.

Asztalos és kárpitozott legjobb minőségű
BUTOR
részletfizetésre
Schwarz Lipót és Testvére
Kárpító-mester és butorkészítők budapestben
Budapest, VII., Hársfa-utca 37. sz.
(majt hátrában) Wessely-utca kerékpárosánál.

Fizetési feltételek:
100 kor.-tól 200 koronáig havi részlet ... 10 kr.
200 ... 20 ... 15
300 ... 500 ... 20
Kiszámlázás után 10% csomagolásért 3%. Képes árjegyzékért 50 fillér fizetendő, mely összesség az árjegyzékért visszatérítendő.

Párisi kiállítás: Arany érem,
FERNOLENDT
cipő-fényezés, a világ legjobb fényezés, gyorsan mélyfeketé fényt ad és a bőr tartósságát fentartja.
Alapítvánnyal 1882-ben. Gyártó raktár: Bécs, I. Schulerstrasse 21. Kapható mindenütt Raktár Budapest, V. Lipót-körút 24. sz.

BERGER-féle GYÓGYÍTÓ KÁTRÁNY-SZAPPAN
orvosi tekintélyek által ajánlva, Európa legtöbb Államában fényes sikerrel alkalmazhatók
mindennemű bőrkátelek
ellen, nevezetesen idült pikkely-sömör, köz s elüddi kitételek igazságtalan orr-zuzoság, dnyar, fagydar, lábráadás, fej-és szájbetegségei ellen.
A Berger-féle kátrány-szappan tartalmazza a fakátrányt 40%-at és minden egyéb, a kátránykezelésben elforduló kátrány-szappanoktól lényegesen különbözik. Csak azok olcsó-
rúlése vegyelt határozottan Berger-féle kátrány-szappan megrendelése a az leneti vérdyere v-e-l gyógykezelés keretk. idült bőrbetegségeknél sikeres alkalmazhatók a kátrány-szappan helyett a
Berger-féle gyógy-kátrány-kénszappan.
A gyengébb kátrány-szappan
az ARCBŐR TISZTÍTÁSSÁGAI
ellenállhatóság, a gyermekkorok, valamint fejbetegségei ellen fellimulhatatlan bőrtisztító, mosó és furdószappan mindennapi használatul szolgál a
Berger-féle glicerin-kátrány-szappan
35% glicerin tartalommal és finom illattal.
Ára minden fajnak használati utasítással együtt darabonként 35 kr.
A többi Berger-féle szappanokból különösen kiemelendők: **Borosz-szappan** a bőr finomítására, boroz-szappan pattanások ellen, **carbol-szappan** a bőr simítására hínál-betegségei és más fertőzött szappan, **Berger-féle fenyő-furdó-szappan** és **fenyő-pipere-szappan.** Berger-féle gyer-mek-szappan a szenge kor részére (25 kr.)
Berger-féle Potrosulfid-szappan
razos orr, kitételek, bőrvészesség és arcvörösség ellen (75 kr.), szepit-szappan igen határozó.
Berger-féle kénes tejszappan
mitfresszer és arcáztatás ellen. Tannin szappan láb-izadás és hajkiváltás ellen.
Berger-féle fogszappan köcsögben
1. sz. rendez fogoknak, 2. sz. dohányosoknak. Ára 30 kr., a legjobb fogtisztító szer. A többi Berger-féle szappanok-
kat illetően utalunk a röpítőkora. Csak Berger-féle szappanokat kell kérni, miután számtalan hitelteljes utasítások vannak. Miután Berger nével hamisítások is fo-dulnak elő, kérjük a fentebbi vérdyere, valamint a gyára-
tók: H. Koll. & Comp. Troppau. ügykezelés mellett.
Eredetijellel küldetve a nemzetközi gyógyszerkiállításán Bécsben 1893 és arany érem a párisi kiállításán 1889.

Titkos betegségek ellen
25 évi. részben katonaszervi (a bécsi és buda-
pesti katonakórházakban), részben magánorvos
tapasztalatai után legmelegebben ajánlható
D. KAJDACSY,
v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi fő-
orvos
Electrotherapiai rendelő-intézete
IV. Gyógy-utca 5. I. em. Klottid-palota
(Atjáróház az lift használat).
A leghanyagoltabb húgyvesztőfolyásokat, legu-
lyosabb húgyhólyagbajokat, bujakoros sebeket,
syphilist, az onfertőzött utóbjait
Elyengült férfierőt
az orvosi világ által legjobban ojjanyira fel-
karolt és határozóan pártán sikerű
Electro-Massage
vagy **Psychrophor**
által, magömléseket, nőnél fehérítőszel befec-
kenedés nélkül, a legnagyonabb bőrbetegsége-
ket, valamint ifjúkori bűnök következtében be-
állott ideg és onnek utókövetkezményeképp létre-
jött hárgörzimebajokat gyógyít a legjobban gyógy-
mód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel.
Rendel: délelőtt 9 órádtól 4 óráig; este 7—8 óráig
Nékneg egy mint férfiaknak külön be és kitételek
Külső vendégeknek
Levelekre díjtalanul azonnal válaszolunk; eset-
leg gyógyszeréről is gondoskodva lesz.

Urasági butort
eladók és veszek, majdnem egészen új ebédő-háló-és garzon-szobákat, szalon berendezéseket, valamint irodaszékkeket, valdó porca s szimra szonyegeket, függönyöket, lámpáz- és afrik-matracokat, gáz és villamos eszlárokat, varrógépeket, stb. Butoreállítás jutányo-
san elvállalok. Ujjvály-
utca 21. sz., I. em.
TAUSZKY MIKSA és Társa
butorszállítási és beraktározási-vállalata
Budapest, VI., Teréz-körút 6.
Közlöttelesek helyben és vidéken, vasuton és hajón cz. és kir. szabadalmazott butorszállító kocsikkal.
Butorok beraktározása száraz helyise-
ginkbe, ezekre Kézszépen elhelyez.

AZANKER

élet- és járadékbiztosító-társaság
Magyarországi vezérképviselet: BUDAPEST, VI., ker., Deák-tér 6. szám
(Anker-udvar), a társaság saját házában. Alapították 1858.
Összes vagyon ... 138 millió korona
Biztosítási állomány ... 505 millió korona
Eddigi kifizetések ... 232 millió korona
A nyerevényrészesüléssel biztosítottak vegyes és haláleseti bizto-
sításoknál A osztályterv szerint — ugy mint 26 év óta állandóan —
az évi biztosítási díj 25%-át kapták készpénzben kifizetve, míg a
vezegyes és takarékpénztári biztosításoknál B osztályterv
szerint (évenként emelkedő osztály) a biztosítási kezdete óta befizetett
összes díjak 3%-a, ugyanint a biztosítási tartam
3 év után, 4 év után, 5 év után, 6 év után, 7 év után
9%, 12%, 15%, 18%, 21%
fizetett ki készpénzben.
Előnyös kiházasítási és vegyes biztosítások.
Prospektussal és fevilágosítással szolgál a fenti magyarországi vezér-
képviselet, (hová ügynököknek iránti ajánlatok is intézendők), valamint
a társaság ügynökei.

Guzi-kenőcs

A világhírű Guzi-kenőcs jósága vonzóerőt anynyira megszaporította, hogy kénytelen voltam cipőgyáramat nagyobbítani és így ezentul

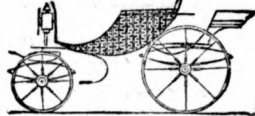
Fűzlet Kerepesi-ut 30.

Fiók üzlet Deák-tér 6. alatt van.
Mindenki, hogy meggyőződését szerzhessen világhírű kenőcsöm jóságáról, ki címét velem közli, 1 tégely Guzi-kenőcsöt és egy 100 oldalas képes árajegyzéket kap ingyen és bérmentve.
Minden vevőm 1 pár elegáns sámfát és egy tégely Guzi-kenőcsöt, mely 6 óra elegendő kap ingyen
Mértéknek elegendő, ha harminyába egy papírlapra állva, a lábtalp körvonalát lerajzoljuk. Nem megfelelőért a pénz haladéktalanul visszaadom.
Postaköltség 30 kr.

Férfi, sima cipő, erős ... 3.-	Női, zerge gucos ... 3.-
Elegáns, gavallér, fűzős ... 3.20	Eleg., fekete, v. barna fűz. 3.-
Divatos, barna, fűzős cipő. 3.50	Salonlakk, fűzős v. gombos 3.50
Eleg. salonlakk, fűzős cipő 4.-	Elegáns boxbőrű, fűzős vagy gombos ... 3.80
Gavallér box calv bőrű fűzős 4.-	Salonlakk, csatos cipő ... 3.20
Tiszt. tükréből sima cipő 4.-	Fekete v. barna fűzős ... 2.20

Postal szétküldés az egész világban.
Agulár Ignác
Budapest, Kerepesi-ut 30.

Túlhalmozott raktár miatt

ajánlok **kész úrhintót** a legolcsóbb árak mellett még részletfizetésre is.

BOGDAN JOZSEF kocsi gyors Budapestén, IX., Páva-utca 10-12. Raktárak: VIII. k., Múzeum-körút 10., II. udvar és IX., Páva-utca 7. Kész gyárak kocsiokról külön árjegyzék. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

1590/902. sz.

Pályázat.

A győri kerületi kereskedelmi és iparkamara pályázatot hirdet a kamarai hivatalnál üresedésbe jött

titkári és

az annak betöltésével esetleg megüresedő

másodtitkári állásra

A titkári állással, amennyiben a kamara kebelzetéből való tisztviselővel töltetik be, a titkár mai javadalmazása marad érvényben. Amennyiben pedig a kamarai tisztikaron kívül álló egyén választatik meg, részére kezdő javadalmazásul évi 4000 korona fizetést, 1000 korona lakbérilletményt és három egyenkint 600 koronás ötöd-éves pótlékokat állapít meg a kamara. Ha a kamara oly egyénnel tölti be a titkári állást, aki kamarai szolgálatban eddig nem állott, ez esetben az ügyrend 12. §-a értelmében a megválasztott titkár 6 havi próbaszolgálatot tartozik teljesíteni s véglegesítése felett a kamara ez idő leteltével fog határozni.

Az esetleg megüresedő másodtitkári állás javadalmazásul évi 2000 kor. törzsfizetést 700 kor. lakbérilletményt és három egyenkint 400 kor. ötöd-éves pótlékokat állapít meg a kamara. A megválasztandó másodtitkár, amennyiben kamarai szolgálatban eddig nem állott, szintén 6 havi próbaszolgálatot tartozik teljesíteni s véglegesítése felett a kamara ez idő leteltével fog határozni.

Mindkét állás a kamara nyugdíjszabályzatában körülírt nyugdíj jogosultsággal van egybekötve.

Minősítésül úgy a titkári mint a másodtitkári állásnál jogi és kereskedelmi előképzettséget, illetve valamely hazai kamaránál, vagy ezzel rokon más hivatalnál eltöltött szolgálati működésben szerzett gyakorlat és előképzettség igazolását kívánja a kamara.

A közgyűlés fentartja azon jogát, hogy amennyiben egyik vagy másik tisztség az ügyrend 12. §-a értelmében próbaidőre alkalmazott tisztviselővel töltetik be, az ideiglenesen alkalmazottat felévi próbaidőre eltelte előtt is elbocsáthassa anélkül, hogy az illető ebből kifolyólag a kamara ellen bármily igényt támaszthatna.

A kamara fentartja magának azt a jogot is, hogy a betöltendő állásokkal járó lakbérilletmény helyett természetbeni lakást adhasson.

Az ezen feltételeknek megfelelően felszerelendő pályázati kérvények az 1902. évi június hó 2. napjának déli 12 órájáig Jerfy Antal kamarai elnökhöz nyújthatók be s azok felett a kamara a f. évi 55/község. sz. határozattal kiküldött bizottság jelölése alapján a június 3-án tartandó közgyűlésen fog határozni.

A megválasztandó tisztviselők állásukat az előkészítés által megállapítandó időben elfoglalni tartoznak.

Kelt a győri kereskedelmi és iparkamara 1902. évi május hó 22-én tartott közgyűléséből:
Jerfy Antal Szávay Gyula
Kis. tan. elnök. titkár.

Előkészítés alatt:

A MAGAS CS. KIR. KERESKEDELMISZTERIUM TÁMOGATÁSA MELLETT MEGJELENIK EGY

TELJES • ÉS MEGBIZHATÓ

CIMJEGYZÉKE EGÉSZ AUSZTRIÁNAK.

„Oszták Központi Katasztere“

az összes kereskedelmi, gyári és ipari üzemeknek, összeállítva az ipar- és kereskedelmi kamarák által vezetett ipari kataszterek hivatalos adatai alapján.

- I. kötet Bécs tartalmaz circa 105,000 üzemet, bolti ára kötvé 13 kor.
- II. kötet Alsó-Ausztria tartalmaz circa 66,000 üzemet, bolti ára kötvé 14-60 kor.
- III. kötet Felső-Ausztria és Salzburg tartalmaz circa 50,000 üzemet, bolti ára kötvé 11-80 kor.
- IV. kötet Stájerország tartalmaz circa 47,000 üzemet, bolti ára kötvé 10 kor.
- V. kötet Karintia és Krajna tartalmaz circa 33,000 üzemet bolti ára kötvé 8 kor.
- VI. kötet Tengerpart és Dalmácia tartalmaz circa 28,000 üzemet, bolti ára kötvé 6-60 kor.
- VII. kötet Tirol és Vorarlberg tartalmaz circa 50,000 üzemet, bolti ára kötvé 12 kor.
- VIII. kötet Csehország (2 rész) tartalmaz circa 273,000 üzemet, bolti ára kötvé 32 kor.
- IX. kötet Morvaország és Szilézia tartalmaz circa 112,000 üzemet, bolti ára kötvé 25 kor.
- X. kötet Gácsország és Bukovina tartalmaz circa 120,000 üzemet, bolti ára kötvé 27 kor.

Teljes ár 160 korona.

A teljes mű (10 kötet) előfizetői a bolti ár 25%-át kapják engedményül.

Kimerítő prospektusokat ad a

Verlag des Oesterreichischen Central-Kataster

Wien, IX., Hörlgasse 5.

Titkos betegségek szakorvosa

gyanús, gyors, alapos és kényelmes módon biztos gyógyulást óhajó szenvedőknek. 20 éves korában és magánorvosi tapasztalattal. Jólja legjobbban ajánlott

Dr. CZINCZÁR J.

egyetem. orvos-tanár
gyógyi. képzésű és nőknél foglalkozó szexuális népből mindennemű bármily régi kelendő

Nemi betegségek

ugymint **hugycsőfolyást, hólyag- és vizeletibajokat, bujakóros sebeket, syphilit, önfertőzésből eredő idegbajokat, a legmagasabb borbetegeket és szépséghibákat,** továbbá

Nemi gyengeségi állapotokat (impotencia) megielep biztos eredménnyel gyorsan a legújabb módon.

Rendelő-intézet: Budapest, VII., Kerepesi-ut 14. sz. I. e.
Rendelés: délelőtti 10-4-ig, délután 6-8-ig.
Külön váróterem. Kétféle be- és kijárat.
Levelekre rögtön válasz.

Jutalomkönyv.

Iskolaszékek gondnokai és tanfélék b. figyelembe a. átlom a záróvizsgálatok alkalmával kiadandó jutalomkönyveket:

- 1. „A HAZAÉRT ÉS SZABADSÁGÉRT“ - kuruc-labanc történetek, finom velln-papíron, illusztrálva diszes aranykötéssel 1 K. 20 fillér.
- 2. „A SZABADSÁG-HARC SZABADEGÉI“ - finom velln-papíron, illusztrálva, diszes kötésben 1 K. 20 fillér.

Ezen ifjúsági könyvek fenti árban csak nálam vagy a „Budapesti Napló“ kiadóhatalában rendelhetők, bolti árak jóval nagyobb.

Barna Jónás

székesfőv. tanár
Kerepesi-ut 61.

NÉHÁNY SZÓ a TITKOS BETEGSÉGEKRŐL.

Sajnos, — de való igaz, hogy a mai korban feltűnően sok az olyan ember, a kinek vére és testnedvei meg vannak fertőzve és a ki fiatalkori könyneiműség és rossz szokások által idegrendszerét és szellemi erejét tönkretette. Itt a legfőbb ideje, hogy ezen szörnyű állapot megszűnjék. Kell lenni valakinek, a ki a fiataloságot a nemi életéről jóakarattal, őszintén és behatóan felvilágosítsa, kell lenni valakinek, a kinek az emberek titkos bajait bátran, tartozkodás nélkül és bizalommal elmondhassák. De nem elég az ezen bajokat bárkinek elpaszszolni, hanem olyan lelkiismeretes specialista orvoshoz kell fordulni, a ki a nemi életre vonatkozó jó tanácsokat tud adni és aki az esetleg már meglévő bajokon is tud segíteni, akkor majd megszűnik a titkos betegségek létezése.

Ilyen magasztos hivatás és erre való Dr. Palócz v. Kórházi orvos, specialista országos híri intézete (Budapest, VII., Kerepesi-ut 10), a hol a legnagyobb titoktartás mellett kaphat mindenki (ugy férfi, mint nő) a nemi életéről felvilágosítást, a hol a beteg vére és testnedvei megisztának, idegei megerősödnek, az egész szervezet megszabadul a koranyagoktól, lelki kinyírást szenved. Ezen intézet a benne alkalmazott és sok ezer betegnek biztos és teljes eredményt használhat győzelménél fogva a monarchián utóbbi és egyedülálló. A mindennapi foglalkozás megzavarása nélkül, biztos sikerrel alaposan és gyorsan gyógyítja már sok év óta Dr. Palócz az ó specielis gyógyódmánál még a legelhanyagoltabb esetekben is a bujakóros sebeket, huygycső-, hólyag-, ideg- és hátrgerinc-bajokat, az önfertőzés és szifilisz utóbjait, magömlést, elgyengült férfiert (impotenciát), aranyeret, vérbajokat, borbetegeket és a női nemi szervek minden betegségeit. Nők részére külön váróterem és külön kijárat van. Ha valaki bármilyen oknál fogva személyesen nem jöhetne el, akkor szívesen adnak levelekre kimerítő, titoktartó választ (a levélhez csak válaszleveletet kell mellékelni). A gyógykezelés befizetése után a leveleket elgélik, vagy kívánatra mindenki visszakapja azokat. Az intézet gyógyszeréről is gondoskodik. A rendelőintézet Dr. Palócz önmaga és egyedül végzi naponta délelőtti 10 órától délután 6 óráig (vasárnap déli 12 óráig).

Cím: Dr. Palócz v. Kórházi orvos, specialista, Budapest, VII., Kerepesi-ut 10.

Leánygyermeknek
Vizsgai jutalomkönyvül
kiválóan alkalmas:
A tűzhely körül.
Elbeszélések az ifjúság számára.
Irta TÓTH PÁL.
felsőbb leányiskolai igazgató.
Goró Lajos nyolcz eredeti rajzával.
Ára kötvé 3 Kor. 60 fill.,
diszkötésben 4 K. 40 fill.

Megjelent és kapható az Athenaeum irodalmi és nyomdai r.-társulatnál Budapestén, VII., Kerepesi-ut 54.

A nekünk bemutatott számtalan megbízható, hiteles közönlőre folytán ezen nevelésének óta fennálló rendelő-intézet a legmögébbben ajánlott.

Rendelő-intézet Budapest, Andrássy-ut 24. az Opera mellett.

TITKOS BETEGSÉGEKET

hugycsőfolyásokat és sebeket, az önfertőzéses utóbjait, az elgyengült férfiert, magömléseket, a bujakóros betegségeket, nőknél fehérfolyást, hátrgerinc-nyiro idültet is, valamint mindazon nemi betegségeket, melyeknek a magtalanul egyik főokozója és borbetegeket gyógyít ki győzelménél aszerint, biztos sikerrel, gyorsan és alaposan

Dr. Garai Antal

orvos, sebész, szemész- és szülés-tanár, volt oszák. kir. oszt. főorvos.
RENDEL: naponta d. e. 10 óráig egész délután 4 óráig, este 7 óráig és 8 óráig.
Díjazott levelekre legnagyobb figyelemmel válaszolattik és gyógyszeréről is gondoskodik a lelk.

Nőknél külön váróterem.
Ugyanott megjelent és a szerzői: Dr. GARAI ANTAL-nál megrendelhető **NEPSZERU UTMUTATÓ** (tár a 15-ik kiadásban megjelent) a nemi betegségek és ezek észszerű gyógykezeléséhez elni könyv, volt ára 2 frt 50 kr. most csak 80 kr. Kétféle jól becsomagolt lelk elküldve, 1 frt költséggel mellett bérmentve vagy 90 kr. utánvét mellett.

PÖSTYÉN-FÜRDŐ

(Tessék orvosát megkérdezni!)

Európai hírvíz-izsáporforrások
(Budapesttől 3 1/2 óra; naponta 5 vonat.)
Rheuma, köszvény, neuriták, ischias, izsápmányok (balesetek, női bajok után), skrofulák, bőrbajok csestelen gyógyító hatása **férfimulhatatlan.**
Mintaszertü berendezések. 50-60 szék-park. Penziók napi K. 4.50-6.50. Évente 7000 vendég Európa minden részéből. Prospektus küld: a fűrdőigazgatóság.

Kora tavaszi kurák melegen ajánlhatók.

Természetes éntrendi gyógyintézet

Topolschitz-fürdő

Stájerországban Cilli mellett (Ausztria)

Meleg forrás (30° C). Nagy légfűrdő-parkok és fedett sétányok. — Fénygyógyászat. — Kitérő eredmények majdnem minden idült betegségnél. Prospectusokkal (német, francia és magyar nyelven) valamint egyéb felvilágosítással szolgál.

Dr. Gustav v. Huttern, Bécs, Mariahilferstrasse 31. Telefon 9485.

SIOFOK

Budapesttől 2 1/4 órányira, a déli vasúti állomás. Vasúti és hajó áthaladás, posta távírda és telefon.
Megnyitás május hó 31-én.

Balaton-fürdő
Nyaralásra és kirándulásra legajánlatosabb hely.

Olcsó menetiárú gyógy május és szeptember hónapokban A Budapesttől (déli vasút) d. u. 5 óra 25 p-kor induló gyorsvonati díjzáróval közlekednek. Július és augusztus hónapokban vasár- és ünnepeken külön vonatok rendkívül módosított menetiárúakkal. Magazán feltöltött egészséges terület, minden minden süppedéstől. Kitérő fűrdő, bársonymint talajjal és pompás idegzető hullámvérrel. Modern kényelmű szálló vendéglő és villanyvilágítás.

A vendéglő és kávéház házi kezésében.
A la Carte és napk. 4-5/2-7 koronás penziószerzőtől. Gyönyörű park, parki sétány és 20 hold fenyves. Előidézés június hó, a szabadságnál 40% engedménnyel. Felvilágosítással, prospectusokkal kézzel-egérrel szolgál a fűrdőigazgatóság Siofokon és május hó végéig Budapest, V., Arpad-utca 11.

BRAND, levegőgyógyhely (1024 mtr.)

Blunden állomás Vorarlbergben, Hotel, Beck-féle pengő, pompás szél- és pormentes fekvés a magas hegyekben, az ujkornak megfelelő berendezés, villanyvilágítás, kert és erdő a közelben. Penzió-ár: 5-6 korona. Prospectus ingyen. Idézés: június hó 1-től szeptember hó 15-ig.
Beck A.

Tarcsa-gyógyfürdő Vas megyében.

Glauberó tartalmú szénsavas vasműtrások. A legújabb módszerek szerint berendezett pezsgő és ásványvíz, valamint vasláp-fűrdők. Kellően, hívásig; a kényelem minden igénynek megfelelő olcsó lakások; villanyvilágítás, 2 jó vendéglő, gyűjtőház, naponta kétszer szomsz. kirándulások. A női szorok bántalmak, sápkör, vérszegénység, továbbá a légzési és emésztési szorok bajait ellen kiváló orvosi tekintélyek ajánlják.

Évad május 18-tól szeptember 20-ig.
Az évad kezdődésénél május 15-ig és augusztus 15-től szeptember 20-ig teljesen olcsó árak. Felvilágosítással szolgál és kívánatra prospectusot küld a fűrdőigazgatóság. **Alulandó fűrdők** orvos Dr. Rohrer Aladár t. m. főorvos. **Tarcsai Károly-örvös** különösen mint óvszer járva esetén iktovizni alkalmatlan. Megrendelések Tarcsa fűrdőigazgatósághoz és Budapestben Békességi L. os. és kir. udvari szállítóhoz (V. Erzsébet-ter 8. sz.) intézendők. **Posta- és távírdóállomás helyben.** **Vasúti állomás Felső-Ér, a Szombathely-Pinkafői vonalon,** honnan a 20 percrenyire (5 1/2 km) fekvő fűrdő a közlekedési kényelmese ber- és társasokos (omnibuszok) látják el; a négytőlés bérletű ára 4 K. 50 fl. társasokozn i hely 80 fl. — **Jegyek váltakozó a vasúti kasszáknál Szombathely és Felső-Ér között.**

Porto rose két éntényűrű

Pirano mellett (Istria).
Tengeri-fürdő. Tengeri és só-fürdő. 28% só, na-
Sool-fürdő. gyon magas bromtartalom, a mért és használhatatlan nagy beszívás minden szorok, canor-, ischias, izsápbajoknál stb. (különösen rheuma és az arthritik) kiváló bájai, altesti bajok, rheumatizmus, anémia stb.
Prospectus küld: a felvilágosítást ad: **G. O. Fedriani, fűrdőigazgató.**

GRAZ. GRAZ.

Hotel „zur goldenen Birne“
A város központján, a Heran-park állomásán, legesőbb fekvésű szálloda, kényelmes új berendezés. Villanyvilágítás.
Fr. Zimmerer, tulajdonos.

Szt.-Margitszigeti gyógyfürdő Budapesten.

Nyári és téli gyógyhely. • 43°3' C. kénes hőforrás.
Thermal-izsáp, villamos fény, mesterséges szénsavas, forró lég, mindennemű gyógy- és edző (Kneipp) fűrdők. Svéd gyógytorna-tornem. Napfűrdő. 150 hold árnyékos park. — Csúsz, köszvény, ischias, izületi bántalmak, emésztő, szervi bajok, szívbetegségek, vesebántalmak, vérszegénység, ideggyengeség ellen.
Szt.-Margitszigeti üditővíz, elsőrangú szénsavval telített ásványvíz, mint **asztali víz,** legjobban ajánlva.

Bikszádi gyógyfürdő

Szatmármegyében.
Fürdőidény május 25-től szeptember hó 20-ig.
Ezen égvényes konyhaszavanyvíz kitérő hatása: heveny és idült gyomor, bélszűrtában, a lélegező szervek hurutos bántalmában, máj- és epebajokban, vese és hólyag betegségeiben, aranyér, sárgaság, ledagánatokban és nyálkaszav oltó hatás tekintetében a Budapesti kir. tudományegyletem főként kísérletek szerinti legkitérőbb égvényes savanyvízünk bizonyult be. A fűrdőben ivó-fűrdő és belélegző gyógymód van, azonkívül hidegvízgyógyintézet és savókúra. A beteg szorokoztatásáról kellően gondoskodva van. A fűrdő az éjlen világtással van berendezve.
Helyben orvos, gyógyszerész és posta.
Vasúti állomás: Szinyér-Váralja és Técső.
hol kényelmes kocsik kaphatók és honnan a fűrdőbe két és fél óra alatt jutni. Levélben megkérésére mindenképp készségesen szolgál felvilágosítással a fűrdőigazgatóság.

VIHNYE vasasfürdő

**** Bars-megyében ****
Posta-, távírda- és vasúti állomás.
Idénytartam május 15-től október 1-ig. A Kónimensen egyedül ismert vasas fűrdő 36° C. hőmértékkel. Felülmulhatatlan **vérszegénység, sápkör, hátrgerincbaj- és idegbajoknál,** valamint minden női bajnál és gyöngyöslés mindenemű súlyos betegségek után. **Vihnyén van hidegvízgyógyintézet,** Pormentes védett fekvés fenyvesek közepén. Minden kényelemmel ellátott olcsó lakások és vendéglő.

Fűrdőorvos: Dr. BOLEMANN ISTVAN kir. tanácsos.
Bécsből az utazás 8 órá, Budapestre 5 órára veszt igénybe. Párkány-Nánától a garmolvölgyi vasúttal **Vihnye vasúti állomáshoz,** hol minden vonatnál társasokosik, fiakkerek állanak rendelkezésre. Társasokosik szemlyenkint 50 kr., különfuvár 1 frt 50 kr. egész a fűrdőig. — Tüzetes felvilágosítást ad és prospectusokat küld a fűrdőigazgatóság **VIHNYÉN**

Zálogházól veszek

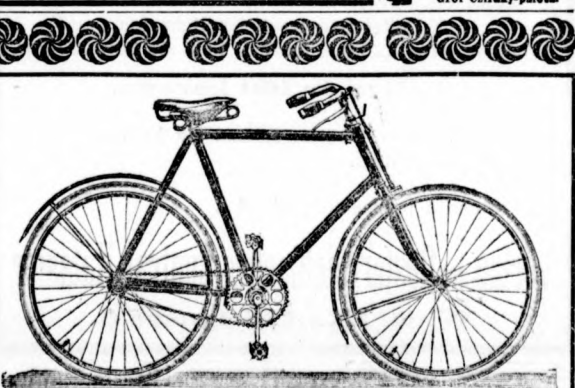
cedulákat.
Eladók
12 Intos ezüst évkészlete 12 szemlyére 140 frt, 6 sze mélyre 65 frtől kezdve és fel fejt. Mindennemű finom ezüst tárgyak barokk és francia stílusban. Nagy raktár arany fert láncokból, masszív aranygyűrűk 6 forint 40 kr. arany fűrdő-ékek 12 frt arany női ékek 5 frtől kezdve 12 darab masszív évszéköz 6 frt 50 kr.
Képes árjegyzéket bérmentve és ingyen.

Grünberger A. Béla örökös
Budapest, Harisbazar. Váci-utca 30. I., em. 23.

ÉNZT

SORSJEGYEKRE ÉRTEKPAPIROKRA
(visszaadható tel-
esze szerint kisebb részekben is) bármily összegget igen olcsón ad
Kövér Armin
bank- és váltó-ban-
szervezet, Deák-
IV. k. Ferenciek-tere 9
Gróf Cziráky-palota.

Priessnitzthal, Mödlingben, Bécs mellett.
Speciális gyógyintézet gyengeségi állapotnál: **ideggyengeség, mellgyengeség, altestgyengeség, lábak gyengesége** ellen.
Kitérő gyógyerőmentek. — Prospectusok ingyen.
Dr. WEISS JOSEF.

Kerékpárok

mélyen leszállított árban 8 és 10 frtos részletre, kerékpár-alkatrészeket 30 százalékos árszállítással szállítottunk.
Első rendű kitérő gummi frt 5.50 és frt 4.—
Első rendű beült gummi frt 8.— és frt 2.—
Acetylen lámpa forint 3.25 és forint 2.—
Calcium Carbide kgfr. frt —.95
Olaj lámpa frt 1.50 és frt 1.—
1 pár kitérő pedál frt 3.— és frt 2.40
Kitérő angol eszengő frt —.75, —50 és 35 kr.
Angol nyereg frt 3.25 és frt 2.25
Teleskop pumpa frt 1.40 és frt 1.15
Fogantyúk párja 40 és 34 kr.
Kitérő vágra napirel 05 és 04 kr.
Keréktárcsa 60 és 38 kr.
Francia kulcs 60 és 38 kr.

Védők megrendelések gyorsan és pontosan. — **Nagy Árjegyzék ingyen.**
LÁNG JAKAB és FIA
az Angol Helical Premier kerékpárak főraktára
Budapest, József-körút 41. és fiók-üzlet Rottenbiller-u. 1.
Javításokat, szomszerezt és nikkelcsereket olcsón és szakemberen csinálunk. — Az árak kitérősegéről felelősséget vállalunk és nem totósze esetén a pénzt visszaváltjuk.

Fagy, dér és jégeső ellen a Farkas és Faragó-féle szabadalmazott

viharágyuk

mindenütt a legjobban beváltak.
Kezelése gyors és veszélytelen!
Legolcsóbb lövés!
Hatása a legerélyesebb!
Minden versenyen és kiállításon első díjjal kitüntetve.
Hegyközségekől és nagybirtokosoktól számos elismerő levél.
Mindenemű felvilágosítással szívesen szolgál

Magy. szab. viharágyu és szőlőgazdasági gépgyár
Farkas és Faragó BUDAPEST, VI., Jász-u. 33.
Ismerető füzet ingyen és bérmentve.

A haj újránövése! Nincs többé kopaszság!

Egy említésreméltó szer, mely fejünk, nőnek és gyermeknek egyaránt gyönyörűt hajt kölcsönöz. Megakadályozza a hajhullást, megerősíti a korpát, varas, pörpöcsés fejet és sűrűsíti, hosszúra növeszt, valamint az éhértől szorokoztatott hajt új hajt. A korán megöszült haj festés nélkül visszakapja eredeti színt. A kopasz fejre a haj, valamint a szőrtüszkét és szemhéjak újránövését jótálik. Amerikában „Lovaerit” név alatt egy szer találtak föl, mely tisztán növényekből lesz készíve, nem kell ennek használatát óvakodni, mert még a legfinomabb fejbőrnek sem ártalmas.
Nincs semmi ok arra, hogy Önének vagy gyermekének ritka és csemevész hajtövése legyen. Az egészséges hajt, mint vérdőre, úgy tölen mint nyáron szűkség van és egészséges hajtövés nélkül egy a gyermeknek, mint a felnőttek folyton ki vannak téve megülmék.
Az anya vagy gyermek betegsége gyakran paralizálja a hajt és évek múltán, míg a természet ezt a hiányt pótolja. De ki beszélhetné ezen csodálatos szer használatában akkor, midőn kinek között ér és ezer bizonyító levél van, melyek oly egynekül érnek, kiknek szavahittőségéhez kétség sem fér.
A bécsi „Medicinalische-Chirurgische Centralblatt” orvosi szaklap 1901. dec. 27-én megjelent 82. száma egy föltintés kété cikket közöl, melyben konkrét esetekben mutatja be dr. Kulzcsky lement bécsi orvosnak a Lovaerit-nel kísérleteit: és előfnyes eredményeit. Dr. Kulzcsky érdeklődő közönségben világosan kitűnik, hogy a Lovaerit a legkitérőbb és megbízhatóbb óvszer **kopaszság, hajkihullás és korpá ellen.**

Nincs mentse többé a korpá, a hajhullás, a kopasz-ságunk, mint azt a fönti kép mutatja.

Néhány orvos véleménye:

A „Lovaerit” itt hat esetben sebörhöz (korpaképzés), effluviám (hajkihullás)-ról kitérő szorokoztatást tett a mikroszkop képek közöl, hogy alkalmas esetekben megint alkalmaztam. Minden-estre kérek nekem még 3 íveg Lovaerit küldeni.
Dr. Ludislaw Bornich, orvos, Lemberg.
Az Ön által beküldött „Lovaerit”-nal 4 esetben idegőlti kopaszág, illetőleg beteg hajkihullású igen kedvező eredményt értem el és szívesen gyakorlatilag mindig ajánlani fogom.
Dr. Karos József, orvos Budapestben.
Felhívásuk folytán a „Lovaerit”-t többször alkalmaztam és igazságon elismerem, hogy az uszem korpaképzésnél és hasonló állapotoknál igen jó szorokoztatást tett, minek folytán azt tovább ajánlani fogom.
Dr. Garner Lajos orvos, Lébény.
A „Lovaerit”-nal mostanig igen meg vagyok elégedve. Első eset, hogy egy hajtövés-szorokoztatás után, magam az antinörhöz hatást észleltem és előbb korpák helyeken ki hajtjak újránövését találtam. Hasznában ajánlani fogom.
Dr. Kasimir Schamot orvos, Lemberg.
Ha az eredmény nem váltózik, a „Lovaerit”-nal nagyon megvagyok elégedve. A föltérnyben és erőteljesen használja a mellett a hajnak szaporodása felismerhető. Az első hatá- magamot tapasztaltam és nagyon örültem a castano eredménynek.
Dr. Ernst Ferenc orvos, Tamásy.
Az Ön kórvánaként szívesen elvezté leztek és bizonyított, hogy a „Lovaerit” nagyon sok sebörhöz (korpaképzés) eseteknél kitérő szorokoztatást tett, nevezetesen kezdő hajkihullásnál.
Dr. Korn Gyula orvos, Kőszár.
Mivel a „Lovaerit” arra szolgál, hogy idősébb személyeknél a korpaképzést, hajkihullást és kopaszágát akadályozza meg, minden anyának fontos tudniuk, hogy létezik egy csome- lony, mely a kis kedvencének remek házi eredményez.
Egy nagy íveg „Lovaerit”-ra, több hóra elegendő, 6 kor, 3 íveg 12 kor, 6 íveg 20 kor. Szűkségűle utánvéttel vagy a pénz előleges beküldése mellett — az európai raktár által
M. Feith, Wien, VII., Mariahilferstrasse 38.
Raktár Budapest részére: Petrovics Miklós drogeriárja-
bas, M., Bécsi-utca 2.

EDLAH gyógyintézet

Alsó-A. sztría, 15 percrenyire Payerbach-Ruchenautól. Tulajdonos: Dr. Konrad, Győ. nyári, pormentes, szűltől óvott fekvésben, 600 m magas a tenger szine fölött. **Speciális intézet szívbetegségeknek** (naubheimi gyógymód), idegtelegek nek és minden ét- és táplálógymód. — A legkitérőbbesben berendezve — Legnagyobb kényelem. — Villamos világítás. — Prospectusok az igaz-
gatótól. — Interurb. telefon Edlach 2. sz.

Kivételes ajánlat!

Hétfő, folyó hó 26-ától

kezdve alant felsorolt gyapju és mosószövetek feltűnő olcsó árakban adatkunk el:

- krb. 8000 méter, tiszta gyapju dival-szövet, 120 cm. széles méterenkint 75 kr., ezelőtti ár 3 frt.
- krb. 6000 méter valódi japán mosóselyem, méterenkint 68 kr.
- krb. 8000 méter fehér à-jour-batizst, méterenkint 19 kr.

Gyapju-, mosó- és selyem-maradékok

csakis a legutolsó saisonból, mélyen leszállított árakon.

Lessner Gusztáv

női-divatáruháza

BUDAPEST. V., Bécsi-utca 8. sz. BUDAPEST.

Most jelent meg!

Zsedényi Aladár

A CSICSA.

(Bácsai történelmi III. kötet.)

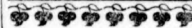
Budapest, Athenaeum.

Ára 2 korona.

A sajtó észrevételeire Zsedényi Aladár a Bácska krónikája az ő szűkebb hazájának érdekességét mutatja le, mesteri mesészással, szokatlan, eredeti módon, de tanítanak is. Feltalálhat, orvokot egyaránt mulattatnak Zsedényi Aladár, melyeknek pontja a Bácska specialitása: a bor, a szőlő és a kártya.

Ára 2 korona.

Megrendelhető az Athenaeum részv. társ. Budapest VII., Kerepesi-ú. 84. sz. és minden könyvkereskedésben.

Férfiak ingyen kapnak

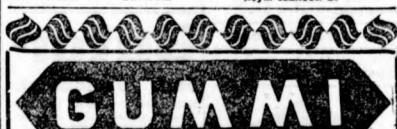
egy legújabb találmányu gyógyszer, melylyel az elgyengült erőt visszanyerhetik. Mindenki, aki eziránt ir. kap egy próbacsomagot, egy 100 oldalas könyvet postán, jól becsomagolva. Ez egy csodálatos csodagyógyszer, mely már ezeket mentette meg, kik fiatalkori kihágások miatt nem betegségekből, syphilis és elgyengült férfierőben szenvedtek. E céllal elhatározta az intézet, mindenkinek egy csomag gyógyszerrel felvilágosító könyvvel együtt ingyen küldeni. E háziszerrrel a baj odahaza gyógyítható és mindenki, a kik fiatalkori kihágások miatt nem betegségekből, szellemi gyengeségben vagy krónikus bajokban szenved, otthon gyógyíthatja magát. Ezen gyógyszerkövetlen hat azon szervekre, melyek erőt szűkegnek, és csodálatosan gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öregek és fiatalok írhatnak a "State Medical Institut"-nak alauti címen, honnét nekik a csomag haladéktalanul megküldték. Az intézet elsősorban azokat akarja megmenteni, kik kezelés miatt otthonuk nem hagyhatják el. A próbaküldemény bebizonyítja, hogy mily könnyen lehet a veszedelmes bajból otthon is megmenekülni. Az intézet nem tesz kivételeket. Mindenki írhat a gyógyszerért bárhonon is magyarul, mire neki diszkreció mellett egy gyógyszerküldemény küldetik felvilágosító könyvvel együtt. Irjon azonnal. A küldemény oly szépen van csomagolva, hogy tartalmát senki sem gyanítja. A levelek következőleg címzendők: State Medical Institute, 9, Elektrom Building, Fort Wayne, Ind., America és minden levél bérmentésedő.

Lamme Benjamin Garver Pittsburgban, a 15163. számú

„Váltakozó áramu elektromotor“

című magyar szabadalom tulajdonosa, szabadalmának gyártása céljából magyar gyárosokkal össze kötöttet keres; szabadalmát esetleg el is adja vagy gyártási engedélyt ad. Érdeklődőknek szivesen szolgál bővebb felvilágosítással.

KELEMEN ÉS TÁRSA szabadalmi ügyvédi iroda Budapestben, Royal-szálloda B.

GUMMI

és hálhólyag-különlenségek. valódi francia és angol gyártmány, teljesen biztos és Ártalmatlan. Route 1, 2, 3, 4, 5, 6 frt tucatsja, hálhólyag 2, 3, 4, 5, 6 frt tucatsja, Capotes americus 2, 3, 4, 5, 6 frt tucatsja, pártai szivacs 2, 3, 4, 5, 6 frt tucatsja. Pessarium ocularium frt 1.50-2.50-ig. Diana-6v haribaj-köték 2 frt 50, 3 frt 50 kr. darabja.

Magyar Orvosi Műszertárban Budapest, Kerepesi-út 32. N., a Rókus-kórház templomával szemben. — Árjegyzék ingyen, zárt borítékban. 10 frtnyi megrendelésnél 20% engedmény.

Betegek egészségesek lettek, gyerekek erősek lettek.

Kiváló ételíráir híres orvos-tudor feltalálva, mely minden ismert bajt gyógyít. A csodával határos gyógyítások, mertek el véte. A régi világ titka, a hosszú élet, meg van fejtve.

Évek hosszú során át körülmezőn tanultva és kutatva a múlt porok aktíván és a jelen orvosi tudományokban, dr. Wood amerikai orvos azt a csodás kijelentést teszi, hogy 6 az ételíráir

Dr. Wood

DISKRET BETEGSÉGEK

elsőrendű gyógyító intézete BUDAPEST. KATAPHORESE. ÚJ GYÓGYMÓD! Főülmulthatatlan gyógyhatású Ideg-, Nemi-, Bőr-, Vérbetegségek és Gyengeségi-állapotok, Impotencia gyökeres gyógyítására.

Tapasztalt radikális és gyors eredmények folytán honorárium teljes gyógyítási utat fizethető. Páratlan sikeres eredményei folytán általánosan kitűnőnek elismert hydro-elektrotherapiai intézet

modern Hygiene és legújabb orvosi technika elsőrendű vívmányai szerint berendezett gyógytermekkel Budapest, Teréz-körút 44. I. emelet Dr. Mitzger Tivadar

Az ideg és nemi betegségek gyógyítása. Gyengeségi állapotok, impotencia. Kataphoresis Gyógyimód. Bűnök a nem! Hatásos és gyors hatású orvosi munkák szerzőknek személyes vezetése alatt, néha egész nap. Levelekre díjmentesen válaszoltatik. Prospectus ingyen.

Egyedül valódi angol Balzsam Thierry A. gyógyszerész által

Közegészségügyileg megvizsgálva és jóváhagyva. Az úvegek felszerelése a kereskedelmi törvények végrehajtása alatt áll. Ezen balzsam bőséges és külsőleg használható. — 1. A tüdőnek és mellnek összes betegségeinél elérhetetlen gyógyszernek bizonyult, megszűnteti a katarhust és köpetkivárást, a fájdalmas köhögésnek elejét veszi, azt még rögzített betegségek is gyógyít. 2. Kitűnő hatással van torokgyulladásnál, rekedtségénél és a torok betegségeinél. 3. Alaposan kirtja a hideglődséget. 4. Megelőző gyorsan gyógyít betegségeket, kölikát és szarkatásokat. 5. Jótékony hashajtó és vértisztító, tisztítja a veséket, megszűnteti a hypochondriát és melancholiát és előmozdítja az étvágyat és emésztést. 6. Kitűnő hatása van fogfájásnál, lyukas fogaknál, szájszáj, továbbá minden fog- és szájbetegségénél és megszűnteti a febfőfődséget, valamint a száji- és gyomor rossz szagát. 7. Külsőleg csodás gyógyszer minden sebre, ugymint hópórszén, sipoly, szemölcs, égési seb, fagyott testrés, rüh, kősz és kiütések, megszűnteti továbbá a fűfájást, zugást, szarkatást, kőszvénnyel, fűfájást stb. Tessed mindig vigyázz a zöld apóca-vegyjegyre, mint fent látható! Hamisításoktól legjobb óvszer egyenesen a gyárból eredeti kartonkocnában bérmentve az osztrák-magyar monarchia minden postálműködésére 12 kiczi vagy 6 dupla úveget 4 koronáért hozatni. Bosznia és Hercegovinába 4 kor. 60 fillér. Kevesebb nem küldetik. Szétküldés csak az összeg előzetes utalványozása vagy letétzés mellett.

Miért szenved? mikor önnök a biztos gyógyulásra a legelőbb sebeknél is kilitása van és majdnem mindig elkerülheti a fájdalmas operációt vagy amputációt, ha Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi centifolia-kenőcsét

használja, mely a sebek gyógyításában rendkívül jó hatású van, a fájdalmat enyhítésében pedig elérhetetlen. Valódi centifolia-kenőcs használják; a gyermekágyasok mellbajainál, a tejelválasztás akadályainál, melkemelegedésnél, vörhenyznél, mindenképp régi bajnál, nyílt sebeknél lábokon és csontokon, sebeknél, séccszűz, dagadt lábaknál, sőt csontszéknél is; tüdő, szűz, lőtt, vágott és roncsolt sebeknél; az idegtervek kiválasztásánál, mint úveg- és faszilánok, homok, dara, tövis stb.; mindentűz és dagaszt, kínóv, karbunkulus, új képződmények valamit ráknál, körömméregnél, körömgagánatnál, hólyag, nálv, menetsőli kisbőrsodott lábaknál. Eggett sebek minden neműt, fagyott testrészek, a betegök fokozottárvad sebeit, a nyakon tinnádt dagasztott, vördaganatát, fűfaját és a gyermekök sebesodását stb. stb. Szétküldés csak az összeg előzetes beküldése ellenében. 2 tégelyi csomagolással, postaköltséggel és szállítólevéllel együtt 3 kor. 50 fillér. Számtalan elismert jószóvitány eredetiben megtekinthető. Mindenki két úveket hamisítványoktól elkerülni és kérem vizgázz, hogy minden tégelyen a cég: „Orangyal-gyógyszerár Thierry (Adolf) Limited Pragrada“ bejegyzett legyen. E két gyógyszerben felülmulthatatlan szer, sohasem romlik el, ellenben minél régebbi lesz, annál értékesebb és hatásosabb, és nem a meleg, sem pedig a hideg nem árt nekik, így tehát az év bármely szakában küldhető. Majdnem mindig van hatásuk és segítenek, legalább az orvos megőrközésig, természetesen nem szabad hamisítványokat vagy offléle sokszorosán ajánlt hasonlókat, de hatástalan szereket használni, melyekért csak legfeljebb a pénzt dobjuk ki, hanem maradjunk csak e mellett a két régi elismert, jó, olcsó, megbízható amellet teljesen ártatlan, világhírű szernél, melyeknek minden esáidánál találhatónak kellene lenni. A hol a fent ismertettét végjegyekkel valódián kapni nem lehet, tessék egyenesen rendelni és címezni: Thierry (Adolf) gyógyszerész Limited Orangyal-gyógyszerár, Pragrada Rohitsch-Sauerbrunn mellett. Közp. raktár Budapest: Török J. gyógyszerész, Zágrábban: Mittbach J. gyógyszerész és Bécsben: Brady C. gyógyszerésznél.

Fürdőkád körülméletigő kályhával 20 kor-10, fűthető fürdő-ágy 20 kor-10, grimmekkádk állványtal 25 kor-10, előzetesen berendezett jógyszertár 24 kor-10, fűthető Lefkovits Adolf-nál specialista domborított fürdőkád készítésében BUDAPEST, Erzsébet-körút 31/c. sz. Vidékre utánvétel. — Árjegyzék ingyen és bérmentve.

